

VENDIM
Nr. 128, datë 4.6.2018

MBI MIRATIMIN E KODIT TË RRJETIT PËR NGARKESËN

Në mbështetje të neneve 16 dhe 23, germa “b”, të ligjit nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike”, i ndryshuar; nenit 26 të “Rregullores së organizimit, funksionimit dhe puletrocedurave të ERE-s”, miratuar me vendimin e bordit të ERE-s nr. 96, datë 17.6.2016”, si dhe parashikimeve të vendimit nr. 2018/05/PHLG-EnC, datë 12.1.2018 të Grupit të Përhershëm të Nivelit të Lartë të Komunitetit të Energjisë, bordi i ERE-s, në mbledhjen e tij të datës 4.6.2018, mbasi shqyrtoi relacionin e përgatitur nga drejtoritë teknike, mbi miratimin e Kodit të Rrjetit për Ngarkesën,

dhe duke marrë në konsideratë:

- Se Shqipëria është anëtare e Sekretariatit të Energjisë që nga data 1.7.2006;
  - Rregulloren e (BE) nr. 714/2009, të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit Evropës;
  - Kërkesat e Rregullores së Komisionit (KE) 2016/1388, të datës 17 gusht 2016 të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit të Evropës;
  - Vendimin nr. 2018/05/PHLG-EnC, datë 12.1.2018 të Grupit të Përhershëm të Nivelit të Lartë të Komunitetit të Energjisë;
  - Parashikimet e ligjit nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike”, i ndryshuar;
  - Certifikimin e Operatorit të Sistemit të Transmetimit të energjisë elektrike OST sh.a.;
  - Operatori i Sistemit të Transmetimit të energjisë elektrike OST sh.a. është anëtar me të drejta të plota e ENTSO-E;
  - Sipas Sekretariatit të Komunitetit të Energjisë, ky Kod duhet të transpozohet pa ndryshuar tekstin apo strukturën e tij. Dispozitat e këtij Kodi do të prevalojnë ndaj Kodit të Transmetimit, miratuar me vendimin nr. 186, datë 10.11.2017, të bordit të ERE-s dhe çdo akti tjetër rregullator të sektorit të energjisë.
  - Sa më sipër, bordi i ERE-s, me vendimin nr. 101, datë 30.4.2018, filloi procedurën për miratimin e Kodit të Rrjetit për Ngarkesën”.
  - Në vijim të vendimmarrjes së sipërcituar, ERE, me shkresën nr. 50/25 prot., datë 7.5.2018, bëri njoftimin në median e shkruar për fillimin e procedurës dhe me shkresën nr. 383 prot., datë 11.5.2018, bëri me dije palët e interesit, për vendimin e fillimit të procedurës për këtë Kod.
- Për gjithë sa më sipër, bordi i ERE-s

VENDOSI:

1. Të miratojë Kodin e Rrjetit për Ngarkesën. (Bashkëlidhur në gjuhën origjinale angleze dhe në shqip.)
2. “Për të njëjtat parashikime, dispozitat e këtij Kodi do të prevalojnë ndaj Kodit të Transmetimit, miratuar me vendimin nr. 186, datë 10.11.2017, të bordit të ERE-s dhe çdo akti tjetër rregullator në sektorin e energjisë elektrike”.
3. Versioni në gjuhën e origjinës (anglisht), ka përparësi në rast mosdakordësie në interpretim nga palët.
4. Drejtoria Juridike dhe e Mbrojtjes së Konsumatorit të njoftojë të interesuarit për vendimin e bordit të ERE-s.
Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.
Ky vendim botohet në Fletoren Zyrtare.
Ky vendim mund të ankimohet në Gjykatën Administrative Tiranë, brenda 30 ditëve kalendarike nga botimi në Fletoren Zyrtare.

KRYETARI
Petrit Ahmeti

RREGULLORJA E KOMISIONIT (BE) 2016/1388
e datës 17 gusht 2016
për krijimin e një Kodi të Rrjetit për Lidhjen
e Kërkesës

KOMISIONI EVROPIAN,

Duke pasur parasysh Traktatin për Funksonimin e Bashkimit Evropian,

Duke marrë parasysh Rregulloren (KE) nr. 714/2009 të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit të datës 13 korrik 2009 mbi kushtet për qasje në rrjetin për shkëmbimet ndërkufitare të energjisë elektrike dhe shfuqizimin e Rregullores (KE) nr. 1228/2003, dhe në veçanti nenin 6 (11) të tij,
ndërsa:

1. Përfundimi i shpejtë i një tregu të brendshëm energjetik të plotë funksional dhe të ndërlidhur është thelbësor për ruajtjen e sigurisë së furnizimit me energji, rritjen e konkurrueshmërisë dhe sigurimin që të gjithë konsumatorët të mund të blejnë energji me çmime të volitshme.

2. Rregullorja (KE) nr. 714/2009 përcakton rregulla jodiskriminuese që rregullojnë qasjen në rrjet për shkëmbimet ndërkufitare të energjisë elektrike me qëllim sigurimin e funksionimit të duhur të tregut të brendshëm të energjisë elektrike. Përveç kësaj, neni 5 i direktivës 2009/72/KE i Parlamentit Evropian dhe i Këshillit kërkon që Palët Kontraktuese ose, kur Palët Kontraktuese të kenë siguruar këtë, autoritetet rregullatore të sigurojnë që rregullat teknike objektive dhe jodiskriminuese janë të zhvilluara, të cilat krijojnë dizajn minimal teknik dhe kërkesat operacionale për lidhjen në sistem. Kur kërkesat përbëjnë kushtet për lidhjen me rrjetet kombëtare, neni 37 (6) i direktivës së njëjtë kërkon që autoritetet rregullatore të jenë përgjegjëse për fiksimin ose miratimin e të paktën metodologjive të përdorura për llogaritjen ose përcaktimin e tyre. Në mënyrë që të sigurohet siguria e sistemit brenda sistemit të transmetimit të ndërlidhur, është thelbësore që të krijohet një kuptim i përbashkët i kërkesave për lidhje të rrjetit, të aplikueshme për pajisjet e kërkesës dhe sistemet e shpërndarjes, duke përfshirë sistemet e mbyllura të shpërndarjes. Këto kërkesa që kontribuojnë në ruajtjen, ruajtjen dhe rivendosjen e sigurisë së sistemit me qëllim lehtësimin e funksionimit të duhur të tregut të brendshëm të energjisë elektrike brenda dhe ndërmjet zonave sinkron dhe për të arritur efikasitetin e kostove, duhet të konsiderohen si çështje të rrjetit ndërkufitar dhe çështjet e integritetit të tregut.

3. Duhet të përcaktohen rregulla të harmonizuara për lidhjen në rrjet të pajisjeve të kërkesës dhe sistemet e shpërndarjes për të siguruar një kornizë të qartë ligjore, për të lehtësuar tregtinë në Bashkimin Evropian, për të siguruar sigurinë e sistemit, për të lehtësuar integrimin e burimeve të ripërtëritshme të energjisë elektrike dhe të lejojë përdorimin më efikas të rrjetit dhe burimeve, në dobi të konsumatorëve.

4. Siguria e sistemit nuk mund të arrihet pavarësisht nga aftësitë teknike të të gjithë përdoruesve. Historikisht, stabilimentet e gjenerimit kanë formuar shtyllën kurrizore të ofrimit të aftësive teknike. Megjithatë, në këtë drejtim, objektet e kërkesës pritet të luajnë një rol më të rëndësishëm në të ardhmen. Koordinimi i rregullt në nivelin e rrjeteve të transmetimit dhe shpërndarjes dhe performanca adekuate e pajisjeve të lidhura me rrjetet e transmetimit dhe shpërndarjes me qëndrueshmëri të mjaftueshme për të përballuar shqetësimet dhe për të ndihmuar në parandalimin e ndonjë ndërprerje të madhe ose për të lehtësuar rikthimin e sistemit pas një kolapsi.

5. Autoritetet rregullatore duhet të marrin në konsideratë shpenzimet e arsyeshme që kanë ndodhur në mënyrë efektive nga operatorët e sistemit në zbatimin e kësaj Rregulloreje kur përcaktojnë ose miratojnë tarifën e transmetimit ose shpërndarjes ose metodologjitë e tyre ose kur miratojnë kushtet dhe afatet për kyçe dhe akses në rrjetet kombëtare në përputhje me nenin 37 dhe (6) të direktivës 2009/72/KE dhe me nenin 14 të Rregullores (KE) nr. 714/2009.

6. Sistemet e ndryshme të sinkronizuara të energjisë elektrike në Komunitetin e Energjisë kanë karakteristika të ndryshme të cilat duhet të merren parasysh gjatë vendosjes së kërkesave për lidhje të kërkesës. Prandaj është e përshtatshme të merren parasysh specifikat rajonale kur përcaktohen rregullat e lidhjes së rrjetit siç kërkohet me nenin 8 (6) të Rregullores (KE) nr. 714/2009.

7. Duke pasur parasysh nevojën për të siguri, kërkesat e kësaj Rregulloreje duhet të zbatohen për pajisjet e reja të kërkesave të lidhura me transmetimin, objektet e reja të lidhura në shpërndarje, sistemet e reja të shpërndarjes dhe njësitë e reja të kërkesave të përdorura nga një institucion kërkese ose një sistem shpërndarjeje të mbyllur ofrojnë shërbime të përgjigjes së kërkesave për operatorët përkatës të sistemit dhe operatorët përkatës të sistemit të transmetimit. Kërkesat e kësaj Rregulloreje nuk duhet të

zbatohen për pajisjet ekzistuese të lidhura me transmetimin, pajisjet ekzistuese të shpërndarjes së transmetimit, sistemet ekzistuese të shpërndarjes dhe njësitë ekzistuese të kërkesave të cilat janë apo mund të përdoren nga një institucion kërkesë ose një sistem të mbyllur të shpërndarjes për të ofruar shërbime të përgjigjes së kërkesës për operatorët përkatës të sistemit dhe OST-të përkatëse. Kërkesat e kësaj Rregulloreje, gjithashtu, nuk duhet të zbatohen në objektet e reja ose ekzistuese të kërkesave të lidhura në nivelin e shpërndarjes, përveç nëse ato ofrojnë shërbime të përgjigjes së kërkesës për operatorët përkatës të sistemit dhe OST-të përkatëse. Megjithatë, kërkesat e kësaj Rregulloreje duhet të zbatohen në rast se autoriteti përkatës rregullator ose shteti anëtar vendos ndryshe bazuar në evoluimin e kërkesave të sistemit dhe një analize të plotë kosto-përfitim, ose në rast se një modernizim substancial ose zëvendësim i pajisjeve që ndikojnë në aftësitë teknike të një ekziston një sistem ekzistues i transmetimit të lidhur me transmetimin, një sistem ekzistues i shpërndarjes së transmetimit, një sistem ekzistues të shpërndarjes ose një njësi ekzistuese kërkesë brenda një objekti të kërkesës ose një sistem të mbyllur të shpërndarjes i lidhur në një nivel tensioni mbi 1 000 V.

8. Përgjigja e kërkesës është një instrument i rëndësishëm për të rritur fleksibilitetin e tregut të brendshëm të energjisë dhe për të mundësuar përdorimin optimal të rrjeteve. Duhet të bazohet në veprimet e klientëve ose në marrëveshjen e tyre për një palë të tretë për të ndërmarrë veprime në emër të tyre. Pronari i një objekti të kërkesës ose një operator i sistemit të shpërndarjes së mbyllur mund të ofrojë shërbime të përgjigjes së kërkesës në treg, si dhe operatorët e sistemit për sigurinë në rrjet. Në rastin e fundit, pronari i objektit të kërkesës ose operatori i sistemit të shpërndarjes së mbyllur duhet të sigurojë që njësitë e reja të kërkesave të përdorura për të ofruar shërbime të tilla përmbushin kërkesat e parashtruara në këtë Rregullore, individualisht ose zakonisht si pjesë e grumbullimit të kërkesës nëpërmjet një pale të tretë. Në këtë aspekt, palët e treta kanë një rol kyç në bashkimin e kapaciteteve për përgjigje të kërkesës dhe mund të kenë përgjegjësinë dhe detyrimin për të siguruar besueshmërinë e atyre shërbimeve, ku këto përgjegjësi janë deleguar nga pronari i sistemit të kërkesës dhe operatori i sistemit të shpërndarjes së mbyllur.

9. Kërkesat duhet të bazohen në parimet e mosdiskriminimit dhe transparencës, si dhe në parimin e optimizimit midis efikasitetit më të lartë të përgjithshëm dhe kostos totale më të ulët për të gjitha palët e përfshira. OST-të dhe operatorët e sistemit të shpërndarjes (OSSH) mund të marrin parasysh këto elementë kur përcaktojnë kërkesat në përputhje me dispozitat e kësaj Rregulloreje, duke pranuar se pragjet të cilat përcaktojnë nëse një sistem është një sistem transmetimi ose një sistem shpërndarjeje e themeluar në nivel kombëtar.

10. Kërkesat e aplikueshme për një njësi kërkesë të lidhur me një sistem transmetimi duhet të përcaktojnë aftësitë në ndërfaqet e tyre dhe përgjigjet e nevojshme të automatizuara dhe shkëmbimin e të dhënave. Këto kërkesa synojnë të sigurojnë operacionalitetin e sistemit të transmisionit dhe kapacitetin për të shfrytëzuar përgjigjen e gjenerimit dhe të kërkesës së lidhur në këto rrjetë dhe situatat kritike.

11. Kërkesat e aplikueshme për një sistem shpërndarjeje të lidhur me një sistem transmetimi ose një sistem tjetër shpërndarjeje duhet të përcaktojnë gamën operative të këtyre sistemeve dhe përgjigjet e nevojshme automatike dhe shkëmbimin e të dhënave. Këto kërkesa duhet të sigurojnë zhvillimin efektiv dhe operacionalitetin e sistemit të transmisionit dhe kapacitetin për të shfrytëzuar reagimin e gjenerimit dhe kërkesës së lidhur në këto rrjetë dhe situatat kritike.

12. Kërkesat e aplikueshme për një njësi kërkesë të përdorur nga një institucion kërkesë ose një sistem të mbyllur të shpërndarjes për të ofruar shërbime të përgjigjes së kërkesës për operatorët përkatës të sistemit dhe OST-të përkatëse duhet të sigurojnë kapacitetin për të përdorur përgjigjen e kërkesës mbi shkallët operacionale të sistemit duke minimizuar situatat kritike.

13. Barrat administrative dhe kostot që lidhen me ofrimin e përgjigjes së kërkesës duhet të mbahen brenda kufijve të arsyeshëm, veçanërisht për konsumatorët vendas, të cilët do të luajnë një rol gjithnjë e më të rëndësishëm në kalimin në shoqërinë me karbon të ulët dhe marrja e tyre nuk duhet të jetë e ngarkuar në mënyrë të panevojshme me detyra administrative.

14. Për shkak të ndikimit të saj ndërkuftar, kjo Rregullore duhet të synojë të njëjtat kërkesa të lidhura me frekuencën për të gjitha nivelet e tensionit, të paktën brenda një zonë sinkron. Kjo është e nevojshme, sepse brenda një zone sinkron, një ndryshim në frekuencën në një shtet anëtar do të ndikonte menjëherë në frekuencën, si dhe mund të dëmtonte pajisjet në të gjitha Palët Kontraktuese.

15. Shkallët e tensionit duhet të koordinohen në mes të sistemeve të ndërlidhura, sepse ato janë vendimtare për të siguruar planifikimin dhe funksionimin e një sistemi energjetik brenda një zone sinkron. Shkqçjet për shkak të ndryshimit të tensionit kanë ndikim në sistemet fqinje. Dështimi për të përcaktuar shkallët e tensionit mund të çojë në një pasiguri të gjerë në planifikimin dhe funksionimin e sistemit në lidhje me operimin përtej kushteve normale.

16. Duhet të futen teste të duhura dhe proporcionale të përputhshmërisë në mënyrë që operatorët e sistemit të mund të arrijnë siguri operacionale. Në përputhje me nenin 37 (1) (b) të direktivës 2009/72/KE, autoritetet rregullatore janë përgjegjëse për të siguruar që operatorët e sistemit janë në përputhje me këtë Rregullore.

17. Autoritetet rregullatore, Palët Kontraktuese dhe operatorët e sistemit duhet të sigurojnë që, në procesin e zhvillimit dhe miratimit të kërkesave për lidhjen e rrjetit, ato të harmonizohen në masën e mundshme, në mënyrë që të sigurohet integrimi i plotë i tregut. Standardet teknike të vendosura duhet të merren në konsideratë të veçantë në zhvillimin e kërkesave të lidhjes.

18. Operatorët e sistemit nuk duhet të specifikojnë kërkesat teknike për pajisjet që pengojnë lëvizjen e lirë të mallrave në tregun e brendshëm. Kur operatorët e sistemit bëjnë specifikime teknike që rezultojnë me kërkesa për vendosjen në treg të pajisjeve, shteti anëtar përkatës duhet të ndjekë procedurën e përmendur në nenet 8 dhe 9 të direktivës 98/34/KE të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit.

19. Një proces për derogimin nga rregullat duhet të përcaktohet në këtë Rregullore për të marrë parasysh rrethanat lokale, ku përjashtimisht, për shembull, pajtueshmëria me këto rregulla mund të rrezikojë stabilitetin e rrjetit lokal ose kur operimi i sigurt i një sistemi të kërkesës së lidhur me transmetimin, një sistem të lidhur shpërndarës, një sistem shpërndarjeje ose një njësi kërkesë e përdorur nga një institucion kërkesë ose një sistem i shpërndarjes së mbyllur për të ofruar shërbime të përgjigjes së kërkesës për operatorët përkatës të sistemit dhe OST-të përkatëse, mund të kërkojnë kushte operimi që nuk janë në përputhje me këtë Rregullore.

20. Duke iu nënshtruar miratimit nga autoriteti përkatës rregullator ose autoriteti tjetër aty ku është i aplikueshëm në një shtet anëtar, pronarët e objekteve të kërkesës dhe operatorët përkatës të sistemit duhet të lejohen të propozojnë derogime për klasa të caktuara të objekteve të kërkesave të lidhura me transmetimin, pajisjet e shpërndarjes së transmetimit, sistemet e shpërndarjes dhe njësitë e kërkesës, të përdorura nga një institucion i kërkesës ose një sistem i shpërndarjes së mbyllur për të ofruar shërbime të përgjigjes së kërkesës për operatorët përkatës të sistemit dhe OST-të përkatëse.

21. Sipas nenit 28 të direktivës 2009/72/KE, Palët Kontraktuese mund të parashikojnë klasifikimin e një sistemi që shpërndan energjinë elektrike si sistem të mbyllur të shpërndarjes në rrethana të caktuara. Dispozitat e kësaj Rregulloreje duhet të zbatohen për sistemet e mbyllura të shpërndarjes vetëm atëherë kur Palët Kontraktuese kanë dhënë kështu, sipas nenit 28 të direktivës 2009/72 / KE.

22. Kjo rregullore është miratuar në bazë të Rregullores (KE) nr. 714/2009, të cilën e plotëson dhe për të cilën është pjesë përbërëse. Referencat në Rregulloren (KE) nr. 714/2009 në akte të tjera ligjore duhet të kuptohen si të referuara edhe në këtë Rregullore.

23. Masat e parashikuara në këtë Rregullore janë në përputhje me mendimin e Komitetit të referuar në nenin 23(1) të Rregullores (KE) nr. 714/2009.

TITULL I DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1 **Subjekti**

1. Kjo Rregullore përcakton një Kod Rrjeti, i cili parashtron kërkesat për lidhjen me rrjetin të:

- Objekteve të kërkesës që lidhen në transmetim;
- Objektet e shpërndarjes që lidhen në transmetim;
- Sistemet e shpërndarjes, përfshirë sistemet e mbyllura të shpërndarjes;
- Njësitë e kërkesës, të përdorura nga një objekt kërkesë ose sistem i mbyllur shpërndarjeje për të siguruar shërbimet e përgjigjes së kërkesës për operatorin respektiv dhe OST-të respektive.

2. Kjo Rregullore, pra, ndihmon për të siguruar kushte të barabarta konkurrence në tregun e brendshëm të energjisë elektrike, për të siguruar sigurinë e sistemit dhe integrimin e burimeve të ripërtëritshme të energjisë elektrike, si dhe për të lehtësuar tregtinë e energjisë elektrike në mbarë

Unionin.

3. Kjo Rregullore, gjithashtu, përcakton detyrimin për t'u siguruar që Operatorët e sistemit përdorin siç duhet aftësitë e objekteve të kërkesës dhe të "sistemeve të shpërndarjes" në mënyrë transparente dhe jodiskriminuese për të siguruar një fushë loje të barabartë në të gjithë Unionin.

Neni 2 Përkufizime

Për qëllime të kësaj Rregulloreje, do të zbatohen përkufizimet në nenin 2 të direktivës 2012/27 /BE, neni 2 të Rregullores (KE) nr. 714/2009, neni 2 të Rregullores së Komisionit (BE) 2015/1222¹, neni 2 të Komisionit (EU) 2016/631, nenin 2 të Rregullores së Komisionit (BE) nr. 543/20135 dhe të nenit 2 të direktivës 2009/72/KE.

Përveç tyre, do të zbatohen dhe përkufizimet e mëposhtme:

1. "Objekt kërkesë" është një objekt i cili konsumon energji elektrike dhe është i lidhur në një ose më shumë pika lidhjeje me sistemin e transmetimit ose të shpërndarjes. Një sistem shpërndarës dhe / ose pajisjet ndihmëse të një moduli gjenerues nuk përbëjnë një strukturë të kërkesës.

2. "Objekt kërkesë i lidhur në transmetim" është një objekt kërkesë i cili ka pikëlidhjeje në një sistem transmetimi;

3. "Objekt i shpërndarjes i lidhur në transmetim" është lidhja e sistemit të shpërndarjes ose centrali elektrik dhe pajisjet e përdorura në lidhjen me sistemin e transmetimit;

4. "Njësi kërkesë" është grup i pandashëm i instalimeve që përmban pajisjet që mund të kontrollohen nga ana e pronarit të objektit të kërkesës ose nga një CDSO, ose individualisht, ose bashkërisht si pjesë të agregimit të kërkesës nëpërmjet një pale të tretë;

5. "Sistemi i mbyllur i shpërndarjes" është një sistem shpërndarjeje i klasifikuar në përputhje me nenin 28 të direktivës 2009/72/KE si sistem i mbyllur shpërndarjeje nga autoritetet rregullatore ose nga autoritetet e tjera kompetente, kur parashikohet nga Pala Kontraktuese, i cili shpërndan energji brenda një zone industriale tregtare ose të shërbimeve të përbashkëta, i izoluar gjeografikisht, dhe që nuk furnizon konsumatorët familjarë, pa përjashtuar rastet e përdorimit nga një numër i vogël i familjarëve, të vendosura brenda zonës së shërbyer nga sistemi dhe me punësim ose lidhje shoqërore të ngjashme me pronarin e sistemit;

6. "Pajisja kryesore e kërkesës" është së paku një nga pajisjet e mëposhtme; motorët, transformatorët, pajisjet e tensionit të lartë në pikat e lidhjes dhe në procesin e prodhimit të centralit;

7. "Sistemi i shpërndarjes i lidhur në transmetim" është një sistem shpërndarjeje i lidhur në sistemin e transmetimit, përfshirë objektet e shpërndarjes të lidhur në transmetim;

8. "Aftësia maksimale e importit" është fuqia aktive maksimale e vazhdueshme që një objekt kërkesë i lidhur në transmetim ose objekt shpërndarjeje i lidhur në transmetim mund të konsumojë nga rrjeti në pikën e lidhjes, siç specifikohet në marrëveshjen e lidhjes ose siç dakordohet ndërmjet operatorit respektiv dhe pronarit të objektit të kërkesës së lidhur në transmetim ose të operatorit të sistemit të shpërndarjes respektiv të lidhur në transmetim;

9. "Aftësia maksimale e eksportit" është fuqia aktive maksimale e vazhdueshme që një objekt i kërkesës i lidhur në transmetim ose objekt shpërndarjeje i lidhur në transmetim, që mund të ushqejë rrjetin në pikën e lidhjes, siç specifikohet në marrëveshjen e lidhjes ose siç dakordohet ndërmjet operatorit respektiv dhe pronarit të objektit të kërkesës së lidhur në transmetim ose të operatorit të sistemit të shpërndarjes respektiv të lidhur në transmetim;

10. "Shkyçja e kërkesës nga ulja e frekuencës" nënkupton veprimin kur kërkesa shkyçet gjatë ngjarjes së rënies së frekuencës me qëllim që të mbulojë balancën ndërmjet kërkesës dhe gjenerimit dhe rivendosë frekuencën e sistemit në kufij të pranueshëm;

11. "Shkyçja e kërkesës nga rënia e tensionit" nënkupton veprimin e restaurimit ku kërkesa shkyçet gjatë ngjarjes së rënies së tensionit me qëllim që të rikthejë tensionin në kufijtë të pranueshëm;

12. "Rregullatori i Degëzimeve në Ngarkesë" do të thotë një pajisje për ndryshimin e pozicionit të përshtjellave, i përshtatshëm për operim, ndërkohë që transformatori është i energjizuar ose në ngarkesë;

13. "Blokimi i rregullatorit të degëzimeve në ngarkesë" do të thotë veprimi që bllokon rregullatorin e degëzimeve në ngarkesë gjatë një ngjarjeje të nëntensionit, me qëllim që të ndalohet në transformatorët

¹ Neni 2 të Rregullores së Komisionit (BE) 2015/1222 – teksti nuk aplikohet në zbatim të vendimit 2018/05/PHLG-EnC

rënia e mëtejshme e tensionit në një zonë;

14. “Dhoma e kontrollit” është qendra e operimit respektive e operatorëve të sistemit;

15. “Ngarkesa e bllokut” do të thotë hapat maksimale të ngarkesës së fuqisë aktive të kërkesës së rilidhur gjatë rivendosjes së sistemit pas black-out-it;

16. “Përgjigja e kërkesës kundrejt kontrollit të fuqisë aktive” është kërkesa brenda një objekti kërkesë ose sistemi të mbyllur shpërndarjeje që është e disponueshme për modulim nga operatori i sistemit respektiv ose OST-së respektive, e cila rezulton në modifikimin e fuqisë aktive;

17. “Përgjigja e kërkesës kundrejt kontrollit të fuqisë reaktive” është fuqia reaktive ose pajisjet kompensuese në një objekt kërkesë ose sistem të mbyllur shpërndarjeje që janë të disponueshme për modulim nga operatori i sistemit respektiv ose OST-ja respektive;

18. “Përgjigja e kërkesës kundrejt menaxhimit të kufizimeve të transmetimit” është kërkesa brenda një objekti kërkesë ose sistem të mbyllur shpërndarjeje që është e disponueshme për modulim nga operatori i sistemit përkatës ose OST-së respektive për të meanxhuar kufizimet brenda sistemit;

19. “Agregimi i kërkesës” është grupi i objekteve të kërkesës ose sistemeve të mbyllura të shpërndarjes, të cilat mund të operojnë si një objekt i vetëm ose si sistem i mbyllur shpërndarjeje për qëllimin e ofrimit të një ose më shumë të shërbimeve të përgjigjes së kërkesës;

20. “Përgjigja e kërkesës kundrejt kontrollit të frekuencës” është kërkesa brenda një objekti kërkesë ose sistemi të mbyllur shpërndarjeje që është e disponueshme për të reduktuar ose rritur në përgjigje të lëkundjeve të frekuencës, të bëra në mënyrë të pavarur nga objekti i kërkesës ose sistemi i mbyllur i shpërndarjes për të shuar këto luhajtje;

21. “Përgjigja e kërkesës kundrejt kontrollit shumë të shpejtë të fuqisë aktive” është kërkesa brenda objektit të kërkesës, sistemit të mbyllur të shpërndarjes që mund të modulohet shumë shpejt në përgjigje të devijimit të frekuencës, i cili rezulton në modifikim shumë të shpejtë të fuqisë aktive;

22. “Dokumenti i njësisë me përgjigje të kërkesës (DRUD) është një dokument, i lëshuar ose nga pronari i objektit të kërkesës ose nga CDSO për operatorin respektiv të sistemit, për njësitë e kërkesës me përgjigje të kërkesës dhe të lidhura në ose mbi nivelin e tensionit 1000 V, dhe që konfirmon pajtueshmërinë e njësisë të kërkesës me kërkesat teknike të përcaktuara në këtë rregullore dhe që siguron të dhëna dhe deklarata të nevojshme, përfshirë deklaratën e pajtueshmërisë.

Neni 3

Fusha e zbatimit

1. Kërkesat e lidhjes të përcaktuara në këtë Rregullore do të zbatohen, në:

- a) Objektet e kërkesës të reja që lidhen në transmetim;
- b) Objektet e reja të shpërndarjes që lidhen në transmetim;
- c) Sistemet e reja të shpërndarjes, duke përfshirë sistemet e reja të mbyllura të shpërndarjes;
- d) Njësitë e reja të kërkesës të përdorura nga objekti i kërkesës ose sistemi i mbyllur i shpërndarjes për të siguruar shërbimin e përgjigjes së kërkesës për operatorët respektivë dhe OST-të përkatëse.

Operatori respektiv i sistemit do të refuzojë të lejojë lidhjen e një objekti të ri kërkesë në transmetim, objekt shpërndarjeje të ri që lidhet në transmetim, ose një sistem të ri të shpërndarjes, i cili nuk përmbush kërkesat e përcaktuara në këtë Rregullore dhe i cili nuk është i mbuluar nga një derogim i dhënë nga autoriteti rregullator, ose autoritet e tjera kur zbatohet në Palët Kontraktuese në përputhje me nenin 50. Operatori i sistemit respektiv do t’ia komunikojnë një refuzim të tillë, me anë të një deklarate të arsyetuar me shkrim, pronarit të objektit kërkesës, DSO-së, ose CDSO-së dhe, nëse nuk specifikohet ndryshe nga autoriteti rregullator, autoritetit rregullator.

Bazuar në monitorimin e pajtueshmërisë në përputhje me titullin III, OST-ja respektive do të refuzojë shërbimin e përgjigjes së kërkesës që janë subjekte të nenit 27 deri 30 për njësitë e reja të kërkesës që nuk përmbushin kërkesat e përcaktuara në këtë Rregullore.

2. Kjo Rregullore nuk do të zbatohet, për:

- a) Objektet e kërkesës dhe sistemet e shpërndarjes që lidhen në sistemin e transmetimit dhe sistemet e shpërndarjes, ose në pjesë të sistemit të transmetimit ose sistemeve të shpërndarjes, në ishujt e Palëve Kontraktuese sistemet e të cilëve nuk operojnë sinkron me BE, GB, Nordik, Irlandën dhe Irlandën e Veriut ose zonën sinkrone baltike²;

² Neni 3 (2) pika (a) nuk aplikohet në zbatim të vendimit 2018/05/PHLG-EnC

b) Pajisjet magazinuese përveç moduleve gjeneruese pump-storage në përputhje me nenin 5(2).

3. Në rastin e objekteve të kërkesës ose sistemeve të mbyllura të shpërndarjes me më shumë se një njësi kërkesë, këto njësi kërkesë së bashku do të konsiderohen si një njësi kërkesë nëse nuk mund të operohen në mënyrë të pavarur nga njëra-tjetra ose në mënyrë të arsyeshme mund të konsiderohen në mënyrë të kombinuar.

Neni 4

Zbatimi në objektet ekzistuese të kërkesës që lidhen në transmetim, objektet ekzistuese të shpërndarjes që lidhen në transmetim, sistemet ekzistuese të shpërndarjes dhe njësitë ekzistuese të kërkesës që ofrojnë shërbimin e përgjigjes së kërkesës

1. Objektet ekzistuese të kërkesës që lidhen në transmetim, objektet ekzistuese të shpërndarjes të lidhura në transmetim, sistemet ekzistuese të shpërndarjes dhe njësitë ekzistuese të kërkesës që janë ose mund të përdoren nga objekti i kërkesës ose sistemi i mbyllur i shpërndarjes për të siguruar shërbimin e përgjigjes së kërkesës për një operator respektiv ose OST-ja respektive, nuk janë subjekt i kërkesave të kësaj Rregulloreje, përveç ku:

a) Një objekt ekzistues kërkesë i lidhur në transmetim, një objekt ekzistues shpërndarje i lidhur në transmetim, sistem ekzistues shpërndarje, ose një njësi ekzistuese kërkesë brenda një objekti kërkesë në nivelin e tensionit mbi 1000 V ose sistem i mbyllur shpërndarje i lidhur në nivelin e tensionit mbi 1000 V, janë modifikuar në masë të tillë që marrëveshja e saj e lidhjes duhet të rishikohet në mënyrë thelbësore në përputhje me procedurën e mëposhtme:

i. Pronarët e objektit të kërkesës, DSO-të ose CDSO-të të cilat kanë ndërmend të ndërmarrin modernizimin e centralit ose zëvendësimin e pajisjes që ndikon në aftësitë teknike të objektit të kërkesës që lidhet në transmetim, objektin e shpërndarjes që lidhet në transmetim, sistemin e shpërndarjes ose njësinë e kërkesës do të njoftojnë për planet e tyre paraprakisht operatorit të sistemit;

ii. Nëse operatori respektiv i sistemit merr parasysh që shtrirja e modernizimit ose zëvendësimit të pajisjes është në masë të tillë që kërkon një marrëveshje lidhje e re, operatori i sistemit do të njoftojë autoritetin rregullator ose kur aplikohet, Palën Kontraktuese; dhe

iii. Autoriteti respektiv rregullator ose, kur zbatohet Pala Kontraktuese do të vendosin nëse nevojitet të rishikohet marrëveshja ekzistuese e lidhjes apo kërkohej marrëveshje e re lidhje dhe cilat kërkesa të kësaj Rregulloreje do të zbatohen; ose

b) Autoriteti rregullator ose, kur zbatohet, Pala Kontraktuese vendos të bëjë një objekt ekzistues kërkesë që lidhet në transmetim, objekt ekzistues të shpërndarjes që lidhet në transmetim, sistem ekzistues shpërndarës, ose një njësi ekzistuese kërkesë subjekt të të gjithë ose disa prej kërkesave të kësaj Rregulloreje, pas propozimit nga OST-ja respektive në përputhje me paragrafët 3, 4 dhe 5.

2. Për qëllime të kësaj Rregulloreje, një objekt kërkesë që lidhet në transmetim, objekt shpërndarjeje që lidhet në transmetim, sistem shpërndarës, ose njësi kërkesë që është, ose mund të jetë përdorur nga objekti i kërkesës ose sistemi i mbyllur i shpërndarjes për të siguruar shërbime të përgjigjes së kërkesës për operatorin respektiv të sistemit ose OST-në respektive, do të konsiderohen si ekzistuese nëse:

a) Është tashmë i lidhur në rrjet në datën e skadimit të afatit të transpozimit të kësaj Rregulloreje; ose

b) Pronari i objektit të kërkesës, DSO ose CDSO kanë përfunduar një kontratë detyruese finale për blerjen e pajisjes kryesore të kërkesës ose njësisë së kërkesës dy vjet pas hyrjes në fuqi të Rregullores. Pronari i objektit të kërkesës, DSO ose CDSO duhet të njoftojnë operatorin respektiv të sistemit dhe OST-në respektive për përmbylljen e kontratës brenda 30 muajve pas skadimit të afatit të transpozimit të Rregullores.

Njoftimi i paraqitur nga pronari i objektit të kërkesës, DSO ose CDSO për operatorin respektiv të sistemit dhe OST-së respektive do të tregojë së paku titullin e kontratës, datën e firmosjes së saj dhe datën e hyrjes në fuqi, si dhe specifikimet e pajisjes kryesore të kërkesës ose të njësisë së kërkesës që do të ndërtohet, bashkohet ose blihet.

Një Palë Kontraktuese mundet të sigurojë që në rrethana specifike autoriteti rregullator mund të vendosë nëse objekti i kërkesës i lidhur në transmetim, objekti i shpërndarjes i lidhur në transmetim, sistemi i shpërndarjes ose njësia e kërkesës është për t'u konsideruar si ekzistuese apo e re.

3. Pas konsultimit publik, në përputhje me nenin 9 dhe me qëllimin e adresimit të ndryshimeve faktike potenciale të rrethanave, të tilla si zhvillimi i kërkesave të sistemit, duke përfshirë futjen e burimeve të rinovueshme të burimeve të energjisë, rrjetet smart, gjenerimin në shpërndarje ose

përgjigjen e kërkesës, OST-ja respektive mund t'i propozojë autoritetit rregullator në fjalë, ose ku është e aplikueshme, Palës Kontraktuese të shtrijë zbatimin e kësaj Rregulloreje në objektet ekzistuese të kërkesës së lidhura në transmetim, objektet ekzistuese të shpërndarjes të lidhura në transmetim, sistemet ekzistuese të shpërndarjes, ose njërive ekzistuese të kërkesës të përdorura nga një objekt kërkesë ose sistemi të mbyllur të shpërndarjes për të ofruar shërbime të përgjigjes së kërkesës për një operator respektiv të sistemit ose OST-së respektive.

Për këtë qëllim do të kryhet një analizë e shëndoshë transparente e kostos në përputhje me nenet 48 dhe 49. Analiza do të tregojë:

a) Kostot në lidhje me objektet ekzistuese të kërkesës që lidhen në transmetim, objektet ekzistuese të shpërndarjes që lidhen në transmetim, sistemet ekzistuese të shpërndarjes dhe njësitë ekzistuese të kërkesës, të pajtueshmërisë së kërkuar me këtë Rregullore;

b) Përfitimet socio-ekonomike që rrjedhin nga zbatimi i kërkesave të përcaktuara në këtë Rregullore; dhe

c) Potencialin e masave alternative për të arritur performancën e kërkuar.

4. Para kryerjes së analizës sasiore kosto-përfitim të përmendur në paragrafin 3, OST-ja do të:

a) Bëjë krahasimin paraprak cilësor të kostove dhe përfitimeve;

b) Përftojë miratime nga autoriteti përkatës rregullator ose, ku aplikohet, Pala Kontraktuese.

5. Autoriteti rregullator respektiv ose, kur është e zbatueshme, Pala Kontraktuese do të vendosin për shtrirjen e zbatimit të kësaj Rregulloreje në objektet ekzistuese të kërkesës së lidhur në transmetim, objektet ekzistuese të shpërndarjes të lidhur në transmetim, sistemet ekzistuese të shpërndarjes, njësitë ekzistuese të kërkesës, brenda gjashtë muajve të marrjes së raportit dhe rekomandimeve të OST-së respektive në përputhje me paragrafin 4, të nenit 48. Vendimi i autoritetit rregullator ose kur zbatohet i Palës Kontraktuese do të publikohet.

6. OST-ja respektive duhet të marrë parasysh pritjet legjitime të pronarëve të objektit të kërkesës, të DSO-ve dhe CDSO-ve si pjesë e vlerësimit të zbatimit të kësaj Rregulloreje në objektet ekzistuese të kërkesës së lidhur në transmetim, objektet ekzistuese të shpërndarjes të lidhur në transmetim ose njësitë ekzistuese të kërkesës.

7. OST-ja respektive mund të vlerësojë zbatimin e disa ose të gjitha dispozitave të kësaj Rregulloreje në objektet ekzistuese të kërkesës së lidhur në transmetim, objektet ekzistuese të shpërndarjes të lidhur në transmetim, sistemet ekzistuese të shpërndarjes, ose njësi ekzistuese të kërkesës, çdo tre vjet në përputhje me kërkesat dhe procesin e përcaktuar në paragrafët 3 deri 5.

Neni 5

Zbatimi në modulet gjeneruese pump-storage dhe vendet industriale

1. Kjo Rregullore nuk zbatohet për modulet gjeneruese pump-storage që kanë si mënyrën e operimit gjenerim ashtu dhe pompim.

2. Çdo modul pompimi brenda stacionit pump-storage që ka vetëm mënyrën e operimit pompim do të jetë subjekt i kërkesave të kësaj Rregulloreje dhe do të trajtohet si objekt kërkesë.

3. Në rastin e siteve industriale me modul gjenerues në to, operatori i sistemit i sitit industrial, pronari i objektit të kërkesës, pronari i objektit gjenerues dhe operatori respektiv i sistemit me të cilin sistemi i sitit industrial është lidhur, mund të dakordojnë, në koordinim me OST-në respektive, për kushtet për shkyçje të ngarkesave kritike nga sistemi respektiv. Objektivi i marrëveshjes do të jetë të sigurohet proces i sigurt i prodhimit të sitit industrial në rast të kushteve me shqetësime në sistemin respektiv.

Neni 6

Aspektet rregullatore

1. Kërkesat e aplikimit të përgjithshëm për t'u përcaktuar nga operatori respektiv i sistemit ose OST-të nën këtë Rregullore do të jenë subjekt i aprovimit nga autoriteti i dizenuar nga Pala Kontraktuese dhe do të bëhen publike. Subjekti i dizenuar do të jetë autoriteti rregullator përveç nëse parashikohet ndryshe nga Pala Kontraktuese.

2. Kërkesat specifike për sitet që përcaktohen nga operatorët respektivë të sistemit ose OST-të sipas kësaj Rregulloreje, Palët Kontraktuese mund të kërkojnë miratim nga Enti i dizenuar për këtë.

3. Kur zbatojnë këtë Rregullore, Palët Kontraktuese, subjektet kompetente dhe operatorët e sistemit, duhet të:

a) Zbatojnë parimin e proporcionalitetit dhe mosdiskriminimit;

- b) Sigurojnë transparence;
  - c) Zbatojnë parimin e optimizimit ndërmjet eficiencës së përgjithshme me të lartë dhe kostos totale më të ulët për të gjitha palët e përfshira;
  - d) Respektojnë përgjegjësinë e caktuar për OST-në respektive me qëllim ruajtjen e Sigurisë Operative të Sistemit, duke e përfshirë siç kërkohet në legjislacionin kombëtar;
  - e) Konsultohen me DSO-të dhe marrin parasysh ndikimet potenciale në sistemin e tyre;
  - f) Marrin parasysh standardet evropiane të dakorduara dhe specifikimet teknike.
4. Operatori i Sistemit respektiv ose OST-së duhet të paraqesin një propozim për kërkesat e zbatimit të përgjithshëm ose metodologjinë e përdorur për të llogaritur ose përcaktuar ato, për miratim nga organi kompetent brenda dy vjetëve nga skadimit të afatit të transpozimit të kësaj Rregulloreje.
5. Ku kjo Rregullore kërkon që operatori i sistemit respektiv, OST-së respektive, pronari i objektit të kërkesës, pronari i objektit gjenerues, OSSH-së dhe/ose CDSO-së të kërkojnë marrëveshje, ata do të përpiqen ta bëjnë këtë brenda gjashtë muajve pas një propozim të parë të paraqitur nga njëra palë për palën tjetër. Nëse nuk është gjetur një marrëveshje brenda këtij harku kohor, secila palë mund të kërkojë nga autoriteti përkatës rregullator të nxjerrë një vendim brenda gjashtë muajsh.
6. Subjektet kompetente duhet të marrin vendime mbi propozimet për kërkesat apo metodologjitë brenda gjashtë muajve pas marrjes së propozimeve të tilla.
7. Nëse operatori respektiv i sistemit ose OST-ja e konsideron të nevojshëm amendimin e kërkesave apo metodologjisë së parashikuar dhe të miratuar sipas paragrafëve 1 dhe 2, për amendimin e propozuar zbatohen kërkesat e parashikuara në paragrafët 3 deri 8. Operatorët e sistemit dhe TSO-të që propozojnë një amendim, do të marrin parasysh pritjet legjitime, nëse ka, të pronarëve të objektit të kërkesës, DSO-ve, CDSO-ve, prodhuesve të pajisjeve dhe aktorëve të tjerë në bazë të kërkesave ose metodologjive të përcaktuara apo të rëna dakord në fillim.
8. Çdo palë që ka ankesë kundër një operatori sistemi respektiv ose OST-je në lidhje me detyrimet që operatori i sistemit respektiv ose OST-së sipas kësaj Rregulloreje, mund të ankimojnë në autoritetin rregullator, i cili, duke vepruar si autoritet për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve, merr vendim brenda dy muajve pas marrjes së ankesës. Kjo periudhë mund të zgjatet për dy muaj, ku kërkohet informacion shtesë nga autoriteti rregullator. Kjo periudhë e zgjatur mund të vazhdohet më tej me miratimin e ankuesit. Vendimi i autoriteti rregullator do të ketë efekt detyrues, përveç dhe deri sa të rrezohet pas apelimit.
9. Ku kërkesat sipas kësaj Rregulloreje duhen vendosur nga operatori i sistemit respektiv që nuk është një TSO, Palët Kontraktuese mund të parashikojnë që në vend të kësaj OST-je të jenë përgjegjëse për vendosjen e kërkesave përkatëse.

Neni 7

OST-të shumëfishë

1. Nëse në një Palë Kontraktuese ka më shumë se një OST, kjo Rregullore do të zbatohet në të gjitha OST-të.
2. Palët Kontraktuese munden nën regjimin e rregullatorit kombëtar, të sigurojnë që përgjegjësia e një OST-je për të përmbushur një ose disa ose të gjitha detyrimet nën këtë Rregullore është nënshkruar nga një ose më shumë OST specifike.

Neni 8

Mbulimi i kostove

1. Shpenzimet që mbarten nga operatorët e sistemit që janë subjekt i tarifës së rregulluar të rrjetit dhe që rrjedhin nga detyrimet e përcaktuara në këtë Rregullore do të vlerësohen nga autoritetet përkatëse rregullatore. Kostot e vlerësuara si të arsyeshme, efikase dhe proporcionale do të mbulohen përmes tarifave të rrjetit ose mekanizmave të tjerë të përshtatshëm.
2. Nëse kërkohet nga autoritetet rregullatore përkatëse, operatorët e sistemit të përmendur në paragrafin 1, brenda tre muajve nga paraqitja e kërkesës, të sigurojnë informacionin e nevojshëm për të lehtësuar vlerësimin e shpenzimeve të bëra.

Neni 9

Konsultimi publik

1. Operatorët e sistemit respektiv dhe OST-të respektive do të kryejnë një konsultim me palët e interesit,

përfshirë autoritetet kompetente të secilës Palë Kontraktuese, mbi:

a) Propozimet për shtrirjen e zbatueshmërisë së kësaj Rregulloreje në objektet ekzistuese të kërkesës së lidhura në transmetim, objektet ekzistuese të shpërndarjes të lidhura në transmetim, sistemet ekzistuese të shpërndarjes dhe njësitë ekzistuese të kërkesës në përputhje me nenin 4(3);

b) Raportin e përgatitur në përputhje me nenin 48(3);

c) Analizën e kostos të ndërmarrë në përputhje me nenin 53(2);

d) Kërkesat për njësitë e kërkesës të specifikuar në përputhje me nenin 28 (2) (c), (e), (f), (k) dhe (l) dhe neni 29 (2) (c) deri (e). Konsultimi do të zgjasë për së paku një muaj.

2. Operatorët përkatës të sistemit ose TSO-të respektive duhet të marrin siç duhet parasysh pikëpamjet e palëve të interesuara që rezultojnë nga konsultimet, para paraqitjes së projektpropozimit, raportit, analizës kosto-përfitim apo kërkesave për njësitë e kërkesës, për miratim nga autoriteti rregullator, organi kompetent ose, nëse është e aplikueshme, Palë Kontraktuese. Në të gjitha rastet, do të jepet një justifikim i shëndoshë për përfshirjen ose jo të pikëpamjeve të palëve të interesuara dhe publikohet në kohën e duhur para, ose njëkohësisht me të, të publikimit të propozimit, raportit, analizës kosto- përfitim apo kërkesat për njësitë e kërkesës të përcaktuara në përputhje me nenin 28 dhe neni 29.

Neni 10

Përfshirja e grupeve të interesit

Bordi Rregullator i Komunitetit të Energjisë, në bashkëpunim të ngushtë me ENTSO për Energjinë, organizon përfshirjen e grupeve të të interesit në lidhje me kërkesat për lidhjen me rrjetin të objekteve të kërkesës që lidhen në transmetim, objektet e shpërndarjes që lidhen në transmetim, sistemet e shpërndarjes dhe njësitë të kërkesës të përdorur nga një objekt kërkesë ose nga një rrjet i mbyllur shpërndarje për të ofruar shërbime të përgjigjes së kërkesës për operatorët respektivë të sistemit dhe OST-ve respektive, si dhe aspekte të tjera të zbatimit të kësaj Rregulloreje. Kjo do të përfshijë takime të rregullta me palët e interesuara për të identifikuar problemet dhe për të propozuar përmirësime që lidhen kryesisht me kërkesat për lidhjen me rrjetin e transmetimit të objekteve të kërkesës, objektet shpërndarjes që lidhen në transmetim, sistemet e shpërndarjes dhe njësitë të kërkesës përdorura nga një objekt i kërkesës ose një sistem të mbyllur të shpërndarjes për të ofruar shërbime të përgjigjes së kërkesës për operatorët respektivë të sistemit dhe OST-të respektive.

Neni 11

Detyrimet e konfidencialitetit

1. Çdo informacion konfidencial i marrë, shkëmbyer ose i transmetuar në bazë të kësaj Rregulloreje do të jetë subjekt i kushteve të sekretit profesional e përcaktuara në paragrafët 2, 3 dhe 4.

2. Detyrimi i sekretit profesional do të zbatohet për çdo person, autoritetet rregullatore ose subjektet që i nënshtrohen dispozitave të kësaj rregulloreje.

3. Informacioni konfidencial i përfutur nga personat, autoritetet rregullatore ose subjektet përmendura në paragrafin 2 në rrjedhën e detyrave të tyre nuk mund të jepen për çdo person ose autoritet tjetër, përjashtuar rastet e mbuluara nga ligji kombëtar, dispozitat e tjera të kësaj Rregulloreje ose ligje të tjera përkatëse të Unionit.

4. Përjashtuar rastet e mbuluara nga ligji kombëtar ose i Unionit, autoritetet rregullatore, subjektet apo personat që marrin informacion konfidencial në pajtim me këtë Rregullore mund ta përdorin atë vetë m për qëllim të kryerjes së detyrave të tyre sipas kësaj Rregulloreje.

TTULLI II

LIDHJA E OBJEKTEVE TË SHPËRNDARJES QË LIDHEN NË TRANSMETIM DHE SISTEMET E SHPËRNDARJES

KAPITULLI 1

KËRKESA TË PËRGJITHSHME

Neni 12

Kërkesa të përgjithshme për frekuencën

1. Objektet e kërkesës së lidhura në transmetim, objektet e shpërndarjes të lidhura në transmetim dhe sistemet e shpërndarjes do të jenë të afta të mbeten të lidhura me rrjetin dhe operojnë në diapazone të

frekuencës dhe periudhat e kohës të specifikuara në aneksin 1.

2. Pronari i objektit të kërkesës së lidhur në transmetim ose DSO mund të dakordojnë me OST-në respektive për diapazone më të gjera të frekuencës ose kohë minimale operimi më të gjata. Nëse diapazone më të gjera frekuence ose kohe minimale operimi më të gjata janë të përshtatshme, pëlqimi i pronarit të objektit të kërkesës së lidhur në transmetim OSSH-së nuk do të refuzohet pa shkak.

Neni 13

Kërkesat e përgjithshme për tensionin

1. Objektet e kërkesës që lidhen në transmetim, objektet e shpërndarjes që lidhen në transmetim dhe sistemet e shpërndarjes të lidhura në transmetim duhet të jenë në gjendje të mbeten të lidhura me rrjetin dhe operojnë në diapazonet e tensionit dhe kohën e specifikuar në aneksin 2.

2. Pajisjet e sistemeve të shpërndarjes që lidhen në të njëjtin tension si tensioni në pikën e lidhjes me sistemin e transmetimit do të jenë në gjendje të mbeten të lidhura me rrjetin dhe operojnë në diapazonet dhe periudhat e kohës të specifikuara në aneksin II.

3. Diapazoni i tensionit në pikën e lidhjes do të shprehet me tensionin në pikën e lidhjes në lidhje me tensionin referencë 1 (pu) për njësi tensioni. Për nivelin 400 kV të tensionit të rrjetit (ose si alternativë zakonisht të referuar si niveli 380 kV), vlera 1 pu është 400 kV, për nivelet e tjera të tensionit të rrjetit referenca 1 pu e tensionit mund të ndryshojnë për çdo operator të sistemit në të njëjtën zonë sinkrone.

4. Kur tensioni bazë për vlerat e pu është nga 300kV deri 400kV (përfshirë vlerën 400), OST-së respektive në Spanjë mund të kërkojë nga objektet e kërkesës së lidhura në transmetim, objektet e shpërndarjes të lidhura në transmetim dhe sistemet e shpërndarjes të lidhur në transmetim të mbeten të lidhura në diapazonin e tensionit ndërmjet 1.05pu -1.0875 pu për një kohë të pacaktuar.³

5. Ku tensioni bazë për vlerat pu është 400kV, OST-të respektive në zonën sinkrone të Baltikut mund të kërkojnë nga objektet e kërkesës së lidhura në transmetim, objektet e shpërndarjes të lidhur në transmetim dhe sistemet e shpërndarjes të lidhur në transmetim të mbeten të lidhura me rrjetin 400 kV për diapazonet e tensionit dhe periudha kohe që zbatohen në zonën sinkrone të Evropës Kontinentale.⁴

6. Nëse kërkohet nga OST-ja respektive, një objekt kërkesë i lidhur në transmetim, një objekt shpërndarjeje i lidhur në transmetim, ose një sistem shpërndarjeje i lidhur në transmetim duhet të jetë në gjendje për shkyçje automatike në tension specifik. Termat dhe parametrat për shkyçje automatike do të dakordohen ndërmjet OST-së respektive dhe pronarit të objektit të kërkesës së lidhur në transmetim ose me OSHE-në.

7. Në lidhje me sistemet e shpërndarjes, të lidhur në transmetim me tension në pikën e lidhjes poshtë 110 kV, OST-ja respektive do të specifikojë diapazonin e tensionit në pikën e lidhjes që sistemet e shpërndarjes të lidhur në transmetim do të dizenojnë për t'i bërë ballë. DSO-të do të dizenojnë aftësitë e pajisjeve të tyre, të lidhura në të njëjtin tension si tensioni në pikën e lidhjes me sistemin e transmetimit, në përputhje me diapazonin e tensionit.

Neni 14

Kërkesat për lidhjen e shkurtër

1. Bazuar në shkallën e aftësisë së përballimit të lidhjes shkurtër të elementeve të rrjetit të saj të transmetimit, OST-ja respektive duhet të specifikojë rrymën maksimale të lidhjes së shkurtër në pikën e lidhjes ku objekti i kërkesës i lidhur në transmetim ose sistemi i shpërndarjes i lidhur në transmetim do të jetë në gjendje të përballojë.

2. OST-ja respektive duhet të paraqesë për pronarin e objektit kërkesë të lidhur në transmetim ose operatorin e sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim një vlerësim të rrymës së shkurtër maksimale dhe minimale që pritet në pikën e lidhjes si një ekuivalentë të rrjetit.

3. Pas një ngjarjeje të paplanifikuar, OST-ja respektive do të informojë pronarin e objektit të kërkesës së lidhur në transmetim ose operatorët e sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim që janë prekur, sa më shpejt të jetë e mundur dhe jo më vonë se një javë pas ngjarjes së paplanifikuar, për ndryshimet mbi prapenësinë e rrymës së lidhjes së shkurtër maksimale që prek objektin e kërkesës së lidhur në transmetim ose sistemin e shpërndarjes të lidhur në transmetim që preket dhe që duhet të jetë në

³ Neni 13, paragrafi (4) nuk aplikohet në zbatim të vendimit 2018/05/PHLG-EnC

⁴ Neni 13, paragrafi (5) nuk aplikohet në zbatim të vendimit 2018/05/PHLG-EnC

gjendje të përballojë nga rrjeti i OST-së respektive në përputhje me paragrafin 1.

4. Pragu i përcaktuar në paragrafin 3 duhet ose të specifikohet nga pronari i objektit të kërkesës së lidhur në transmetim për objektin e tij, ose nga operatori i sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim për rrjetin e tij.

5. Para një ngjarjeje të planifikuar, operatori respektiv duhet të informojë pronarin e objektit të kërkesës së lidhur në transmetim ose operatorin e sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim, sa më shpejt të jetë e mundur, por jo më vonë se një javë para ngjarjes së planifikuar, për ndryshimet mbi prahun për rrymë maksimale të lidhjes së shkurtër që objekti i kërkesës i lidhur në transmetim i prekur ose sistemi i shpërndarjes i lidhur në transmetim i prekur duhet të jenë në gjendje të përballojnë nga rrjeti i OST-së respektive, në përputhje me paragrafin 1.

6. Pragu i përcaktuar në paragrafin 5 ose duhet të specifikohet nga pronari i objektit të kërkesës së lidhur në transmetim për objektin e tij ose nga operatori i shpërndarjes së lidhur në transmetim për rrjetin e tij.

7. OST-ja respektive duhet të kërkojë informacion nga një pronar objekti të kërkesës së lidhur në transmetim ose një operator i sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim informacion në lidhje me kontributin në terma të rrymës së lidhjes së shkurtër nga objekti ose rrjeti. Minimalisht modulet ekuivalente të rrjetit duhet të paraqiten dhe demonstrohen për sekuencë 0, negative dhe pozitive.

8. Pas një ngjarjeje të paplanifikuar, pronari i objektit të kërkesës së lidhur në transmetim ose operator i sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim duhet të informojë OST-në respektive, sa më shpejt të jetë e mundur dhe jo më vonë se një javë pas ngjarjes së paplanifikuar, për ndryshimet në kontributin e lidhjes së shkurtër mbi prahun e vendosur nga OST-ja respektive.

9. Para një ngjarjeje të planifikuar, pronari i objektit të kërkesës së lidhur në transmetim ose operatori i sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim do të informojnë OST-në respektive, sa më shpejt të jetë e mundur dhe jo më vonë se një javë pas ngjarjes së planifikuar, për ndryshimet në kontributin e lidhjes së shkurtër mbi prahun e përcaktuar nga OST-ja respektive.

Neni 15

Kërkesat për fuqi reaktive

1. Objektet e kërkesës së lidhura në transmetim dhe sistemet e shpërndarjes të lidhura në transmetim duhet të jenë në gjendje të mbajnë operimin në gjendje të qëndrueshme në përputhje me kushtet e mëposhtme:

a) Për objektet e kërkesës së lidhura në transmetim, diapazoni aktual i fuqisë reaktive të specifikuar nga OST-ja respektive për importim dhe eksportim të fuqisë reaktive nuk do të jetë më i gjerë se 48% i kapacitetit maksimal të importit ose i kapacitetit maksimal të eksportit (0.9 faktor fuqie për import ose eksport të fuqisë reaktive, përveç situatave kur demonstrohen përfitime si teknike dhe financiare të sistemit, për objektet e kërkesës së lidhura në transmetim nga pronari i objektit të kërkesës së lidhur në transmetim dhe e pranuar nga OST-ja respektive;

b) Për sistemet e shpërndarjes të lidhur në transmetim, diapazoni aktual i fuqisë reaktive të specifikuar nga OST-ja respektive për importim dhe eksportim të fuqisë reaktive nuk do të jetë më i gjerë se:

i. 48% (0.9 faktor fuqie) të kapacitetit maksimal të importit më të madh ose kapacitetit maksimal të eksportit gjatë importit të fuqisë reaktive (konsum); dhe

ii. 48% (d.m.th. 0.9 faktor fuqie) të kapacitetit maksimal të importit më të madh ose kapacitetit të eksportit maksimal gjatë eksportit të energjisë reaktive (prodhimit);

përveç situatave kur arrihen përfitime teknike dhe financiare nga OST-ja dhe operatori i sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim nëpërmjet analizës së përbashkët.

c) OST-ja respektive dhe operatori i sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim duhet të dakordojnë mbi fushën e analizës, e cila duhet të adresojë zgjidhje të mundshme dhe përcaktojë zgjidhje optimale për shkëmbime të fuqive reaktive të sistemeve të tyre, duke marrë në mënyrë adekuate në konsideratë karakteristikat specifike të sistemit, struktura e ndryshueshme e shkëmbimit të energjisë, flukset dydrejtimëshe dhe aftësitë për fuqi reaktive në sistemin e shpërndarjes;

d) OST-ja respektive mund të përcaktojë përdorimin e parametrit të ndryshëm nga faktori i fuqisë me qëllim që të vendosin diapazonin ekuivalent të aftësisë për fuqi reaktive;

e) Vlerat e diapazonit të kërkesës për fuqi reaktive do të plotësohen në pikën e lidhjes;
f) Me anë të anashkalimit nga pika (e), kur një pikëlidhjeje ndahet ndërmjet një moduli gjenerues dhe një objekti kërkesë, kërkesat ekuivalente duhet të përmbushen në pikën e përcaktuar në marrëveshjet respektive të ligjit nacional.

2. OST-ja respektive mund të kërkojë që sistemet e shpërndarjes të lidhur në transmetim të kenë aftësi në pikën e lidhjes për të mos eksportuar fuqi reaktive (në tension reference 1 pu) në një fluks të fuqisë aktive prej më pak se 25% të kapacitetit maksimal të importit. Ku është e zbatueshme, Palët Kontraktuese mund të kërkojnë nga OST-ja respektive të justifikojë kërkesën e vet me anë të një analize të përbashkët me operatorin e sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim. Nëse kjo kërkesë nuk është e justifikuar në bazë të analizës së përbashkët, OST-ja respektive dhe operatori i sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim do të bien dakord për kërkesat e nevojshme në bazë të rezultateve të analizës së përbashkët.

3. Pa rënë ndesh me pikën (b) të paragrafit 1, OST-ja respektive mund t'i kërkojë sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim të kontrollojë në mënyrë aktive shkëmbimin e fuqisë reaktive në pikën e lidhjes për përfitime të të gjithë sistemit. OST-ja respektive dhe operatori i sistemit të shpërndarjes i lidhur në transmetim do të bien dakord për metodën për të kryer këtë kontroll, për të siguruar nivelin e justifikuar e sigurisë së furnizimit për të dyja palët. Arsyetimi duhet të përfshijë një plan në të cilin specifikohen hapat dhe afati kohor për përmbushjen e kërkesës.

4. Në përputhje me paragrafin 3, operatori i sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim mund t'i kërkojë OST-së respektive të marrë në konsideratë sistemin e shpërndarjes të lidhur në transmetim për menaxhim të fuqisë reaktive.

Neni 16

Kërkesat për mbrojtjen

1. OST-ja respektive duhet të specifikojë pajisjet dhe parametrat e kërkuar për të mbrojtur rrjetin e transmetimit ose sistemin e shpërndarjes të lidhur në transmetim. OST-ja respektive dhe pronari i objektit të kërkesës së lidhur në transmetim ose operatori i sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim do të bien dakord mbi skemat e mbrojtjes dhe tarimet përkatëse për objektet e kërkesës së lidhur në transmetim ose sistemet e shpërndarjes të lidhura në transmetim.

2. Mbrojtja elektrike e objektit të kërkesës së lidhur në transmetim ose të sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim duhet të ketë përparësi mbi kontrollin operacional ndërkohë që respektohet siguria operative, shëndeti dhe siguria e personelit dhe e publikut.

3. Pajisjet e skemave të mbrojtjes mund të mbulojnë elementet e mëposhtme:

- a) Lidhjen e shkurtër të jashtme dhe të brendshme;
- b) Mbi/nëntensioni në pikën e lidhjes me sistemin e transmetimit;
- c) Mbi/nënfrekuenca;
- d) Mbrojtja e qarkut të kërkesës;
- e) Mbrojtja e njësisë së transformatorit;
- f) Skemat rezervë kundër keqfunksionimit të mbrojtjes dhe refuzimit të çelësave.

4. OST-ja respektive dhe pronari i objektit të kërkesës e lidhur në transmetim ose operatori i sistemit të shpërndarjes i lidhur në transmetim do të dakordojnë mbi çdo ndryshim në skemat përkatëse të mbrojtjes për objektin e kërkesës së lidhur në transmetim ose sistemin e shpërndarjes të lidhur në transmetim, dhe çdo ndryshim në marrëveshjet për skemat e mbrojtjes së objekteve të kërkesës së lidhur në transmetim ose sistemet e shpërndarjes të lidhur në transmetim.

Neni 17

Kërkesat për kontrollin

1. OST-ja respektive dhe pronari i objektit të kërkesës së lidhur në transmetim ose operatori i sistemit të shpërndarjes i lidhur në transmetim do të dakordojnë mbi skemat dhe parametrat e pajisjeve të ndryshme të kontrollit të objektit të kërkesës së lidhur në transmetim ose sistemit respektiv të shpërndarjes të lidhur në transmetim për sigurinë e sistemit.

2. Marrëveshja do të mbulojë së paku elementet e mëposhtme:

- a) Operimin e izoluar të rrjetit;
- b) Shuarjen e lëkundjeve;
- c) Shqetësimet në sistemin e transmetimit;
- d) Shkycje automatike në furnizim emergjence dhe rivendosje në topologjinë normale;

e) Rikycjen automatike të çelësit (në defektet 1-fazore).

3. OST-ja respektive dhe pronari i objektit të kërkesës i lidhur në transmetim ose operatori i sistemit të shpërndarjes i lidhur në transmetim do të bien dakord për çdo ndryshim në skemat dhe tarimet e pajisjeve të ndryshme të kontrollit të objektit të kërkesës së lidhur në transmetim ose të sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim për sigurinë operative.

4. Në lidhje me renditjen e prioritetit të mbrojtjes dhe kontrollit, pronari i objektit të kërkesës së lidhur në transmetim ose operatori i sistemit të shpërndarjes i lidhur në transmetim do të përcaktojnë pajisjet e mbrojtjes dhe kontrollit të objekteve të kërkesës së lidhura në transmetim ose të sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim respektivisht, në përputhje me renditjen e prioritetit, të organizuar në rend zbritës sipas rëndësisë:

- a) Mbrojtja e rrjetit të transmetimit;
- b) Mbrojtja e objektit të kërkesës ose sistemit të shpërndarjes të lidhura në transmetim;
- c) Kontrolli i frekuencës (rregullim i fuqisë aktive);
- d) Kufizimet e fuqisë.

Neni 18

Shkëmbimi i informacionit

1. Objektet e kërkesës së lidhura në transmetim do të pajisen në përputhje me standardet e specifikuara nga OST-ja respektive me qëllim që të shkëmbejnë informacion ndërmjet OST-së respektive dhe objektit të kërkesës së lidhur në transmetim në afatet e kohës të specifikuara. OST-ja respektive do të bëjë të disponueshme publikisht standardet.

2. Sistemet e shpërndarjes të lidhur në transmetim do të pajisen në përputhje me standardet e specifikuara nga OST-ja respektive me qëllim që të shkëmbejnë informacion ndërmjet OST-së respektive dhe sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim në afatet kohore të specifikuara. OST-ja respektive do të bëjë të disponueshme publikisht standardet.

3. OST-ja do të specifikojë standardet e shkëmbimit të informacionit. OST-ja respektive duhet të bëjë publike listën e saj të të dhënave të kërkuara.

Neni 19

Shkyçja e kërkesës dhe rilidhja e kërkesës

1. Të gjitha objektet e kërkesës së lidhura në transmetim dhe sistemet e shpërndarjes të lidhur në transmetim do të përmbushin kërkesat e mëposhtme në lidhje me aftësinë funksionale për shkyçjen e kërkesës në frekuencë të ulët.

a) Çdo operator i sistemit të shpërndarjes i lidhur në transmetim dhe, kur specifikohet nga OST-ja, pronar objekti kërkesë të lidhur në transmetim, do të sigurojë aftësitë që të bëjë të disponueshme shkyçjen automatike nga “nënfrekuenca” në një raport të caktuar të kërkesës së tyre. OST-ja respektive mund të specifikojë shkyçjen në bazë të nxitjes së kombinimit të nënfrekuencës dhe shkallës së ndryshimit me hap të frekuencës;

b) Aftësitë funksionale për shkyçje të kërkesës nga nënfrekuenca do të lejojnë shkyçje të kërkesës në shkallët e diapazonit të frekuencave operationale.

c) Aftësitë funksionale për shkyçje të kërkesës nga nënfrekuenca do të lejojnë për t'u operuar hyrja e Rrymës Alternative (“AC”) nominale që do të specifikohet nga operatori respektiv i sistemit dhe do të plotësojë kërkesat e mëposhtme:

- i. diapazoni i frekuencës: së paku ndërmjet 47-50 Hz, i rregullueshëm me hapa 0.05 Hz;
- ii. koha e operimit; jo më shumë se 150 ms pas ngacmimit të tarimit të frekuencës dhe jo më shumë se 450 ms pas nxitjes së pikës së caktuar të frekuencës në Gjeorgji;
- iii. bllokimi i tensionit: bllokimi i aftësive funksionale do të jetë i mundur kur tensioni është brenda rangut 30–90% të Tensionit referent 1 pu dhe jo më shumë se 450 ms pas veprimit të pikës së punës së frekuencës në Gjeorgji;
- iv. sigurojë drejtimin e flukseve të fuqisë aktive në pikën e shkyçjes;

d) Pajisja e tensionit AC e përdorur për sigurimin e aftësive funksionale për shkyçje automatike, do të sigurohet nga rrjeti në pikat e matjes së sinjalit të frekuencës, siç përdoret në sigurimin e aftësive funksionale në përputhje me paragrafët 1(c), pra tensioni i pajisjes së aftësive funksionale të shkyçjes së

kërkesës nga nënfrekuenca është e njëjtë me të rrjetit.

2. Në lidhje me aftësitë funksionale të shkyçjes kërkesës nga nëntensioni, do të zbatohen kërkesat e mëposhtme:

a) OST-ja respektive mund të specifikojë në koordinim me operatorët e sistemit të lidhur në transmetim, aftësitë funksionale për shkyçje automatike të kërkesës nga nëntensioni për objektet e shpërndarjes të lidhura në transmetim;

b) OST-ja respektive mund të specifikojë në koordinim me pronarët e objektit të kërkesës së lidhur në transmetim, aftësitë funksionale për shkyçje automatike të kërkesës nga nëntensioni për objektet e kërkesës së lidhur në transmetim;

c) Bazuar në vlerësimin e OST-së në lidhje me sigurinë e sistemit, zbatimi i bllokimit të rregullatorit të degëzimeve në ngarkesë dhe shkyçja e kërkesës nga nëntensioni do të jenë të detyruara për operatorët e sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim;

d) Nëse OST-ja përkatëse vendos të zbatojë aftësinë funksionale të shkyçjes kërkesës nga nëntensioni, pajisja për bllokimin e degëzimeve të rregullatorit në ngarkesë dhe pajisja për shkyçjen automatike të kërkesës do të instalohen në koordinim me OST-në respektive;

e) Metoda për shkyçjen e kërkesës nga nëntensioni do të aplikohet ose nga dhoma e kontrollit ose relete;

f) Aftësitë funksionale të shkyçjes së kërkesës nga nëntensioni do të kenë karakteristikat e mëposhtme:

i. aftësia funksionale për shkyçje të kërkesës nga nëntensioni do të monitorojë matjet e tensionit në të tria fazat;

ii. bllokimi i operimit të releve do të bazohet në drejtim të flukseve të fuqisë aktive ose reaktive.

3. Në lidhje me bllokimin degëzimeve të rregullatorit në ngarkesë, do të zbatohen kërkesat e mëposhtme:

a) Nëse kërkohet nga OST-ja respektive, transformatori në objektin e shpërndarjes të lidhur në transmetim do të jetë në gjendje për shkyçje automatike ose manuale të bllokuesit në ngarkesë të degëzimeve;

b) OST-ja respektive do të specifikojë aftësinë funksionale të bllokuesit të degëzimeve në ngarkesë të rregullatorit.

4. Të gjitha objektet e kërkesës së lidhura në transmetim dhe sistemet e shpërndarjes të lidhura në transmetim do të përmbushin kërkesat e mëposhtme në lidhje me shkyçjen ose rilidhjen automatike të objekteve të kërkesës së lidhura në transmetim ose sistemeve të shpërndarjes të lidhura në transmetim:

a) Në lidhje me aftësinë për rilidhje pas shkyçjes, OST-ja respektive duhet të specifikojë kushtet nën të cilat objekti i kërkesës së lidhur në transmetim ose sistemi i shpërndarjes e lidhur në transmetim është i caktuar të rilidhet me sistemin e transmetimit. Instalimet e sistemeve për rilidhje automatike duhet të jenë subjekt i paraautorizimit nga OST-ja respektive;

b) Në lidhje me rilidhjen e objektit të kërkesës së lidhur në transmetim ose sistem të shpërndarjes të lidhur në transmetim, objektit të kërkesës së lidhur në transmetim ose sistem të shpërndarjes të lidhur në transmetim duhet të jetë i aftë për sinkronizim të frekuencave brenda diapazonit të vendosur në nenin 12. OST-ja respektive dhe pronari i objektit të kërkesës së lidhur në transmetim ose operatori sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim do të bien dakord për tarimet e pajisjeve sinkronizuese para lidhjes së objektit të kërkesës së lidhur në transmetim ose sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim, duke përfshirë tensionin, frekuencën, diapazonin e këndit të fazës dhe devijimin e tensionit ose frekuencës;

c) Një objekt kërkese i lidhur në transmetim ose një objekt i shpërndarjes i lidhur në transmetim do të jetë në gjendje të shkyçet në distancë nga sistemi i transmetimit kur kërkohet nga OST-ja. Nëse kërkohet, pajisje të shkyçjes automatike për rikonfigurim të sistemit në përgatitje për ngarkesën bllok do të specifikohet nga OST-ja respektive. OST-ja respektive do të specifikojë kohën e kërkuar për shkyçje në distancë.

Neni 20

Cilësia e energjisë

Pronarët e objekteve të kërkesës së lidhura në transmetim dhe operatorët e sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim do të sigurohen që lidhjet e tyre me rrjetin nuk do të ndikojnë në nivelin e

çrregullimeve ose lëkundjeve të tensionit të furnizimit në pikën e lidhjes. Niveli i çrregullimit nuk do të kalojë atë të lejuar për ata, nga OST-ja respektive. OST-të duhet të koordinojnë kërkesat e tyre për cilësinë e energjisë me kërkesat për OST-të fqinje.

Neni 21

Modelet e simulimit

1. Objektet e kërkesës së lidhura në transmetim dhe sistemet e shpërndarjes të lidhura në transmetim do të përmbushin kërkesat e përcaktuara në paragrafët 3 dhe 4, në lidhje me modelet e simulimit ose informacionin ekuivalent.

2. Çdo OST mund të kërkojë modele simulimi ose informacion ekuivalent duke treguar sjelljen e objektit të kërkesës së lidhur në transmetim ose sistemin e shpërndarjes të lidhur në transmetim, në të dyja gjendjet dinamike dhe statike.

3. Çdo OST do të specifikojë përmbajtjen dhe formatin e këtyre modeleve të simulimit ose informacioni ekuivalent. Përmbajtja dhe formati do të përfshijnë:

- a) Gjendjen statike dhe dinamike, përfshirë komponentin 50 Hz;
- b) Simulimet kalimtare elektromagnetike në pikën e lidhjes;
- c) Strukturën dhe bllok-diagramet.

4. Për qëllime të simulimeve dinamike, modelet e simulimit ose informacionet ekuivalente të përmendura në paragrafët 3(a) do të përmbajnë nënmodelet ose informacionin ekuivalent të mëposhtëm:

- a) Kontrolli i fuqisë;
- b) Kontrolli i tensionit;
- c) Objekti e kërkesës i lidhur në transmetim dhe modelet e mbrojtjes së sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim;
- d) Tipat e ndryshëm të kërkesës, d.m.th., karakteristikat elektroteknike të kërkesës; dhe
- e) Modelet e konvertimit.

5. Çdo operator sistemi ose OST respektive duhet të specifikojnë kërkesat e performancës së regjistrimit të objekteve të kërkesës së lidhura në transmetim ose të objekteve të shpërndarjes të lidhura në transmetim ose të dyja me qëllim që të krahasohet përgjigja e modelit me këto regjistrime.

KAPITULLI 2

PROCEDURA E NJOFTIMIT OPERATIV

Neni 22

Dispozita të përgjithshme

1. Procedura e njoftimit operacional për lidhjen e çdo objekti kërkesë që lidhet në transmetim, çdo objekti të ri të shpërndarjes që lidhet në transmetim dhe çdo sistem të ri shpërndarje që lidhet në transmetim, do të përbëhet nga:

- a) Njoftimi i energjizimit operacional (EON);
- b) Njoftimi operacional i përkohshëm (ION);
- c) Njoftimi operacional final (FON).

2. Çdo pronar i objektit kërkesës së lidhur në transmetim ose operator i sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim mbi të cilin zbatohen një ose më shumë kërkesa të titullit II duhet t'i demonstrojë OST-së respektive që ka përmbushur kërkesat e caktuara në titullin II të Rregullores nga kompletimi me sukses i procedurës së njoftimit operacional për lidhjen e çdo objekti kërkesë të lidhur në transmetim, objekti të shpërndarjes të lidhur në transmetim dhe çdo sistemi shpërndarjeje të lidhur në transmetim, të përshkruar në nenin 23 deri 26.

3. OST-ja respektive do të specifikojë dhe bëjë publike detajet e mëtejshme në lidhje me procedurën e njoftimit operacional.

Neni 23

Njoftimi i energjizimit operacional

1. Një EON do t'i japë të drejtë pronarit të objektit të kërkesës që lidhet në transmetim ose operatorit të sistemit të shpërndarjes që lidhet në transmetim të energjizojë rrjetin e tij të brendshëm dhe pajisjet ndihmëse duke përdorur lidhjet me rrjetin që është specifikuar për pikën e lidhjes.

2. Një EON do të lëshohet nga OST-ja respektive, në bazë të plotësimit të përgatitjeve përfshirë

marrëveshjen mbi tarimet e mbrojtjes dhe kontrollit, të rëndësishme për pikën e lidhjes ndërmjet OST-së respektive dhe pronarit të objektit të kërkesës që lidhet në transmetim ose operatorit të sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim.

Neni 24

Njoftimi operacional i përkohshëm

1. Një EON i jep të drejtë pronarit të objektit të kërkesës që lidhet në transmetim ose operatorit të sistemit të shpërndarjes që lidhet në transmetim të operojë objektin e kërkesës që lidhet në transmetim, objektin e shpërndarjes që lidhet në transmetim ose sistemin e shpërndarjes të lidhur në transmetim duke përdorur lidhjet me rrjetin për një kohë të kufizuar.

2. Një ION do të lëshohet nga një OST, në bazë të procesit të plotësimit shqyrtimit të të dhënave dhe siç kërkohet nga ky nen.

3. Në lidhje me shqyrtimin e të dhënave dhe studimit, OST-ja respektive do të ketë të drejtë të kërkojë që pronari i objektit të kërkesës së lidhur në transmetim ose operatori i sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim të paraqesë:

Deklaratë të detajuar të pajtueshmërisë;

a) Të dhëna teknike të detajuara të objektit të kërkesës që lidhet në transmetim, objektit të shpërndarjes që lidhet në transmetim ose sistemit respektiv të shpërndarjes që lidhet në transmetim për lidhjen me rrjetin siç specifikohet nga OST-ja respektive;

b) Certifikata të pajtisjeve të lëshuara nga certifikues i autorizuar në respekt të objekteve të kërkesës së lidhura në transmetim, objekteve të shpërndarjes të lidhura në transmetim dhe sistemet e shpërndarjes të lidhura në transmetim kur mbi këto janë mbështetur pjesë të provave të pajtueshmërisë;

c) Modelet e simulimit, siç specifikohet në nenin 21 dhe kërkohet nga OST-ja;

d) Studime që demonstrojnë performancën e pritur në gjendje dinamike dhe statike siç kërkohet në nenet 43, 46 dhe 47;

e) Detajet të metodës praktike të ndjekur për plotësimin e testeve të pajtueshmërisë në përputhje me kapitullin 2, të titullit IV.

4. Koha maksimale gjatë së cilës pronari i objektit të kërkesës së lidhur në transmetim ose operatorit të sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim mund të mbajë statusin ION do të jetë 24 muaj. OST-ja respektive ka të drejtë të përcaktojë një periudhë më të shkurtër ION të vlefshme. Një zgjatje e ION do të jepet vetëm nëse pronari i objektit të kërkesës së lidhur në transmetim ose operatori i sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim ka bërë përparim të konsiderueshëm drejt pajtueshmërisë së plotë. Çështjet e pazgjidhura duhet të identifikohen qartë në kohën e kërimit të zgjatjes së kohës ION.

5. Zgjatja e periudhës gjatë së cilës pronari i objektit të kërkesës së lidhur në transmetim ose operatori i sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim mund të mbajë statusin e ION, përtej periudhës së përcaktuar në paragrafin 4, mund të jepet në qoftë se kërkesa për përjashtim është bërë për OST-në përkatëse para skadimit të kësaj periudhe, në përputhje me procedurën e derogimit të përcaktuar në nenin 50.

Neni 25

Njoftimi operacional final

1. Një FON i jep të drejtë pronarit të objektit të kërkesës së lidhur në transmetim ose operatorit të sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim të operojë objektin e kërkesës së lidhur në transmetim, objektin e shpërndarjes të lidhur në transmetim ose sistemin e shpërndarjes të lidhur në transmetim duke përdorur lidhjen me rrjetin.

2. Një FON do të lëshohet nga OST-ja respektive, pas heqjes paraprakisht të të gjitha papajtueshmërive të identifikuara për qëllime të statusit ION dhe në bazë të plotësimit me të dhëna të procesit të rishikimit të studimit siç kërkohet nga ky nen.

3. Për qëllime të të dhënave dhe rishikimit të studimit, pronari i objektit të kërkesës së lidhur në transmetim ose operatori i sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim duhet e paraqesin për OST-në respektive si më poshtë:

a) Deklaratë të detajuar të pajtueshmërisë; dhe

b) Përditësim të të dhënave teknike të zbatueshme, modeleve të simulimit dhe studimeve si referohet në pikat (b), (d) dhe (e), të nenit 24(3), përfshirë përdorimin e vlerave të matjeve aktuale gjatë testimit.

4. Nëse është identifikuar papajtueshmëri në lidhje me lëshimin e FON-së, mund të jepet një derogim me anë të kërkesës së bërë për OST-në respektive, në përputhje me procedurën e derogimeve të përshkruara në kapitullin 2, të titullit V. Një FON do të lëshohet nga OST-ja përkatëse nëse objekti i kërkesës së lidhur në transmetim, objekti i shpërndarjes së lidhur në transmetim, ose sistemi i shpërndarjes i lidhur në transmetim përmbush dispozitat e derogimit.

Kur një kërkesë për derogim refuzohet, OST-ja respektive do të ketë të drejtën të refuzojë lejimin e operimit të objektit të kërkesës së lidhur në transmetim, objektit të shpërndarjes të lidhur në transmetim, ose sistemin e shpërndarjes të lidhur në transmetim deri sa pronari i objektit të kërkesës së lidhur në transmetim ose operatori i sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim dhe OST-ja respektive të zgjidhin papajtueshmërinë dhe OST-ja përkatëse e konsideron që objekti i kërkesës i lidhur në transmetim, objekti i shpërndarjes i lidhur në transmetim, ose sistemi i shpërndarjes i lidhur në transmetim është në pajtueshmëri me këtë Rregullore.

Nëse OST-ja respektive dhe pronari i objektit të kërkesës së lidhur në transmetim ose operatori i sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim nuk zgjidhin papajtueshmëritë brenda kornizës kohore të arsyeshme, por në çdo rast jo më vonë se gjashtë muaj pas njoftimit të refuzimit të kërkesës për derogim, çdo palë mund ta referojë çështjen për vendim në autoritetin rregullator.

Neni 26

Njoftimi operacional i kufizuar

1. Pronari i objektit të kërkesës së lidhur në transmetim të cilit i është dhënë një FON, duhet të informojë OST-në respektive jo më vonë se 24 orë pas incidentit të ndodhur, në rrethanat e mëposhtme:

a) Objekti përkohësisht është subjekt ose i një ndryshimi potencial ose humbjes së aftësisë që prek performancën; ose

b) Dështimi i pajisjes që çon në papajtueshmëri me disa nga kërkesat respektive. Periudhë më e gjatë kohe për të informuar OST-në respektive mund të dakordohet me pronarin e objektit të kërkesës së lidhur në transmetim ose operatorin e sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim në varësi të natyrës së ndryshimeve.

2. Pronari i objektit të kërkesës ose operatori i sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim duhet të implementojnë për OST-në respektive një njoftim të kufizimit operativ (LON), nëse pronari i objektit të kërkesës së lidhur në transmetim ose operatori i sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim pret që rrethanat e përshkruara në paragrafin 1 të vazhdojnë për më shumë se tre muaj.

3. Një LON do të lëshohet nga OST-ja respektive dhe do të përmbajë informacionin i cili do të jetë i identifikueshëm qartësisht mbi:

a) Çështjet e pazgjidhura që justifikojnë dhënien e LON;

b) Përgjegjësitë dhe afatet për zgjidhjen e pritshme; dhe

c) Kohën maksimale të vlefshmërisë e cila nuk do të kalojë 12 muaj. Periudha fillestare e dhënë mund të jetë më e shkurtër me mundësi vazhdimi, nëse janë paraqitur prova të kënaqshme për OST-në respektive duke demonstruar se është bërë progres i konsiderueshëm në drejtim të arritjes së pajtueshmërisë së plotë.

4. FON-i do të pezullohet gjatë periudhës së vlefshmërisë së LON në lidhje me artikujt për të cilët është lëshuar LON.

5. Zgjatje e mëtejshme e periudhës së vlefshmërisë së LON mund të jepet sipas kërkesës për derogim të bërë nga OST-ja respektive para skadimit të kësaj periudhe, në përputhje me procedurën e derogimit të përshkruar në kapitullin 2, të titullit V.

6. OST-ja respektive ka të drejtë të refuzojë lejimin e funksionimit të objektit të kërkesës së lidhur në transmetim, të objektit të shpërndarjes të lidhur në transmetim, apo sistemin e shpërndarjes të lidhur në transmetim sapo LON nuk është më i vlefshëm. Në raste të tilla, FON bëhet automatikisht i pavlefshëm.

7. Nëse OST-la respektive nuk i jep një zgjatje të periudhës së vlefshmërisë së LON në përputhje me paragrafin 5 ose në qoftë se ajo refuzon të lejojë funksionimin e objektit të kërkesës së lidhur në transmetim, të objektit të shpërndarjes të lidhur në transmetim, ose sistemi të shpërndarjes të lidhur në transmetim sapo LON nuk është më i vlefshëm në përputhje me paragrafin 6, pronari i objektit të kërkesës së lidhur në transmetim ose operatori i sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim mund t'ia referojë çështjen për vendim autoritetit rregullator brenda gjashtë muajve pas njoftimit të vendimit të OST-së përkatëse.

TTULLI III
LIDHJA E NJËSIVE TË KËRKESËS TË PËRDORURA NGA OBJEKTI I KËRKESËS OSE
SISTEM I MBYLLUR SHPËRNDARJE PËR TË SIGURUAR SHËRBIME TË PËRGJIGJES SË
KËRKESËS PËR OPERATORËT E SISTEMIT

KAPITULLI 1
KËRKESA TË PËRGJITHSHME

Neni 27

Dispozita të përgjithshme

1. Shërbimet e përgjigjes së kërkesës të siguruara për operatorët do të dallohen në bazë të kategorive të mëposhtme:

- a) Të kontrolluara në distancë:
  - i. përgjigja e kërkesës kundrejt kontrollit të fuqisë aktive;
  - ii. përgjigja e kërkesës kundrejt kontrollit të fuqisë reaktive;
  - iii. përgjigja e kërkesës për menaxhimin e kufizimeve në transmetim.
- b) Të kontrolluara në mënyrë të pavarur:
  - i. përgjigja e kërkesës për kontrollin e frekuencës;
  - ii. përgjigja e kërkesës për kontroll shumë të shpejtë të fuqisë aktive.

2. Objektet e kërkesës dhe sistemet e mbyllura të shpërndarjes mund të sigurojnë shërbime të përgjigjes së kërkesës për operatorët respektivë të sistemit dhe OST-të përkatëse. Kjo Rregullore nuk zbatohet në shërbimet e kërkesës të siguruara për subjekte të ndryshme nga operatori i sistemit ose OST-të respektive.

3. Kategoritë e përmendura në paragrafin 1 nuk janë ekskluzive dhe kjo Rregullore nuk i pengon kategoritë e tjera për t'u zhvilluar. Kjo Rregullore nuk zbatohet në shërbimet e përgjigjes së kërkesës për subjekte të ndryshme nga operatorët përkatës të sistemit apo OST-të respektive.

Neni 28

Dispozita të veçanta për njësitë e kërkesës me përgjigje të kërkesës për kontroll të fuqisë reaktive, kontroll të fuqisë reaktive dhe menaxhimin e kufizimeve në transmetim

1. Objektet e kërkesës dhe sistemet e mbyllura të shpërndarjes mund të ofrojnë përgjigje të kërkesës për kontroll të fuqisë aktive, përgjigje të kërkesës për kontroll të fuqisë reaktive, ose përgjigje të kërkesës për menaxhimin e kufizimeve të transmetimit për operatorët e sistemit respektiv dhe OST-të respektive.

2. Njësitë e kërkesës me përgjigje të kërkesës kundrejt kontrollit të fuqisë aktive, me përgjigje të kërkesës kundrejt kontrollit të fuqisë reaktive, ose përgjigjen e kërkesës kundrejt menaxhimit të kufizimeve në transmetim do të përmbushin kërkesat e mëposhtme, ose individualisht ose kur ajo nuk është pjesë e objektit të kërkesës së lidhur në transmetim, kolektivisht, si pjesë e agregimit të kërkesës nëpërmjet një pale të tretë:

- a) Të jetë në gjendje të operojë gjatë diapazoneve të frekuencës të specifikuar në nenin 12(1) dhe diapazonin e zgjeruar të specifikuar në nenin 12(2);
- b) Të jetë në gjendje të operojë gjatë diapazoneve të tensionit të specifikuar në nenin 13 nëse janë të lidhur në nivelin e tensionit mbi 110 kV;
- c) Të jetë në gjendje të operojë gjatë diapazonit normal të operimit të sistemit në pikën e lidhjes, të specifikuar nga operatori i sistemit përkatës, nëse lidhet në nivelin e tensionit nën 110 kV. Ky diapazon duhet të marrë parasysh standardet ekzistuese dhe duhet, para aprovimit në përputhje me nenin 6, të jetë subjekti i konsultimit me grupet e interesit në përputhje me nenin 9(1);
- d) Të jetë në gjendje të kontrollojë konsumin e energjisë nga rrjeti në nivelin e barabartë me atë të kontraktuarit, direkt ose indirekt nëpërmjet një pale të tretë, nga operatori i sistemit ose OST-ja respektive;

e) Të pajiset për të marrë udhëzime, direkt ose indirekt nëpërmjet palës së tretë, nga operatori i sistemit respektiv ose OST-ja respektive për të modifikuar kërkesën e tyre dhe transferojë informacionin e nevojshëm. Sistemi i operatorit respektiv do të bëjë të disponueshme publikisht specifikimet teknike të miratuara për të mundësuar këtë transferim të informacionit. Për njësitë e kërkesës, të lidhura në tension nën 110 kV, këto specifikime duhet para aprovimit në përputhje me

nenin 6, të jenë subjekt i konsultimeve me palët e interesuara, në përputhje me nenin 9(1);

f) Të jenë në gjendje të rregullojnë konsumin e energjisë brenda kohës së specifikuar nga operatori i sistemit përkatës ose OST-ja respektive. Për njësitë e kërkesës së lidhura në përputhje me nenin 6, të jenë subjekt i konsultimeve me grupet e interesit në përputhje me nenin 9(1);

g) Të jenë në gjendje për ekzekutimin e plotë të një udhëzimi të lëshuar nga operatori i sistemit respektiv ose OST-ja respektive për të modifikuar konsumin e energjisë në kufijtë e sigurisë së mbrojtjes elektrike, përveç rasteve kur është në fuqi një metodë e dakorduar me operatorin e sistemit respektiv ose OST-në respektive për zëvendësimin e kontributit të tyre (përfshirë kontributin e objekteve të kërkesës së agreguar nëpërmjet një pale të tretë);

h) Pasi është bërë një modifikim i konsumit të energjisë dhe për kohëzgjatjen e modifikimit të kërkuar, modifikojmë vetëm kërkesën e përdorur për të siguruar shërbimin nëse kërkohet nga operatori i sistemit respektiv ose OST-ja përkatëse në kufijtë e sigurisë së mbrojtjes elektrike, përveç nëse ka marrëveshje kontraktuale për metodën me operatorin e sistemit ose OST-në respektive për zëvendësimin e kontributit të tyre (përfshirë kontributin e objekteve të kërkesës të agreguara nëpërmjet një pale të tretë). Udhëzimet për modifikimin e konsumit të energjisë mund të kenë efekt të menjëhershëm ose të vonuar;

i) Njofton operatorin e sistemit respektiv ose OST-në respektive për modifikimin e kapacitetit të përgjigjes së kërkesës;

j) Kur operatori i sistemit respektiv ose OST-ja respektive, direkt ose indirekt nëpërmjet një pale të tretë, komandon modifikimet e konsumit të energjisë, bën të disponueshme modifikimet e pjesës së tij të kërkesës në përgjigje të një udhëzimi të dhënë nga operatori i sistemit respektiv ose OST-ja respektive, brenda kufijve të renë dakord me pronarin e objektit të kërkesës ose CDSO-në në përputhje me tarimet e njësisë së kërkesës;

k) Ka aftësinë për të përballuar dhe mos u shkyçur nga sistemi për shkak të ndryshimit me shkallë të frekuencës deri në vlerën e specifikuar nga OST-ja respektive. Në lidhje me këtë aftësi për t'i bërë ballë, vlera e shkallës së ndryshimit me hap të frekuencës do të llogaritet mbi 500 ms si afat kohor. Për njësitë e kërkesës, të lidhura në nivelin e tensionit poshtë 110 kV, këto specifikime, para aprovimit në përputhje me nenin 6, të jenë subjekt i konsultimit me grupet e interesit në përputhje me nenin 9(1);

l) Kur modifikimi në konsumin e energjisë është përcaktuar me anë të kontrollit të frekuencës ose tensionit, ose të të dyjave, dhe nëpërmjet sinjalit të paraalarmit të dërguar nga operatori i sistemit respektiv ose OST-ja përkatëse, të pajiset për të marrë, direkt ose indirekt nëpërmjet një pale të tretë, udhëzimet nga operatori i sistemit përkatës ose OST-ja respektive, për të matur vlerën e frekuencës apo të tensionit, ose të dyja, për të komanduar ndaljen e kërkesës dhe për të transferuar informacion. Operatori i sistemit relevant do të specifikojë dhe publikojë specifikimet teknike të miratuara për të mundësuar këtë transferim të informacionit. Për njësitë e kërkesës së lidhura në nivelin e tensionit poshtë 110 kV, para miratimit në përputhje me nenin 6, këto specifikime do të jenë subjekt i konsultimeve me palët respektive në përputhje me nenin 9(1).

3. Për kontroll të tensionit me shkyçje ose kyçje të objekteve statike të kompensimit, çdo objekt kërkese i lidhur në transmetim ose sistem i mbyllur shpërndarjeje i lidhur në transmetim do të jetë në gjendje të kyçë ose shkyçë objektet statike të kompensimit, direkt ose indirekt, individualisht ose bashkërisht si pjesë të agregimit të kërkesës nëpërmjet një pale të tretë, në përgjigje të një udhëzimi të transmetuar nga OST-ja respektive dhe pronari i objektit të kërkesës ose CDSO-së.

Neni 29

Dispozita të veçanta për njësitë e kërkesës me përgjigje të kërkesës kundrejt kontrollit të frekuencës së sistemit

1. Objektet e kërkesës ose sistemet e mbyllura të shpërndarjes mund të ofrojnë përgjigje të kërkesës kundrejt kontrollit të frekuencës së sistemit për operatorët respektivë ose OST-të respektive.

2. Njësitë e kërkesës me përgjigje të kërkesës kundrejt kontrollit të frekuencës së sistemit do të përmbushin kërkesat e mëposhtme ose individualisht ose, dhe kur nuk është pjesë e objektit të kërkesës së lidhur në transmetim, kolektivisht si pjesë të agregimit nëpërmjet një pale të tretë:

a) Të jenë në gjendje të operojnë gjatë shkallëve të frekuencës së specifikuar në nenin 12(1) dhe shkallëve të zgjeruara në nenin 12(2);

b) Të jetë në gjendje të operojë në diapazonet e tensionit të specifikuar në nenin 13 nëse lidhet në një nivel tensioni në ose mbi 110 kV;

c) Të jetë në gjendje të operojë përgjatë diapazonit normal të operimit të sistemit në pikën e lidhjes, të specifikuar nga operatori i sistemit përkatës, nëse lidhet në nivelin e tensionit poshtë 110 kV. Ky diapazon do të marrë parasysh standardet ekzistuese, dhe para aprovimit në përputhje me nenin 6, do të jenë subjekt i konsultimit me grupet e interesit në përputhje me nenin 9(1);

d) Të pajiset me sistem kontrolli që është i pandjeshëm brenda deadbandes rreth frekuencës nominale të sistemit prej 50.00 Hz, me gjerësi për t'u specifikuar nga OST-ja respektive në konsultim me OST-të në zonën sinkrone. Për njësitë e kërkesës së lidhura në tension nën 110 kV, këto specifikime para aprovimit në përputhje me nenin 6, do të jenë subjekt i konsultimit me grupet e interesit në përputhje me nenin 9(1);

e) Të jetë në gjendje, nëpërmjet kthimit të frekuencës brenda deadbandes të specifikuar në paragrafin 2(d), iniciojë kohë vonesë të rastit prej më shumë se 5 minutash para rikthimit në operim normal.

Devijimi maksimal i frekuencës nga vlera nominale 50.00 Hz për t'u përgjigjur do të specifikohet nga OST-ja respektive në koordinim me OST-në respektive të zonës sinkrone. Për njësitë e kërkesës së lidhura në nivelin e tensionit poshtë 110 kV, këto specifikime do të, para aprovimit në përputhje me nenin 6, do të jenë subjekt i konsultimit me grupet e interesit në përputhje me nenin 9(1);

Kërkesa do të rritet ose zvogëlohet respektivisht për një frekuencë të sistemit mbi ose nën deadbanden e frekuencës nominale (50.00 Hz);

f) Të pajiset me një kontrollues që mat frekuencën aktuale të sistemit. Matjet do të përditësohen së paku çdo 0.2 sekonda;

g) Të jetë në gjendje të të jetë në gjendje të zbulojë një ndryshim në frekuencën e sistemit prej 0.01 Hz, për t'i dhënë përgjigje të përgjithshme lineare proporcionale të sistemit, në lidhje me përgjigjen kërkesës kundrejt kontrollit të frekuencës, në ndjeshmërisë dhe saktësinë së matjes së frekuencës dhe ndryshimin vijues të kërkesës. Njësia e kërkesës duhet të jetë e aftë të zbulojë shpejt dhe t'i përgjigjet ndryshimeve në frekuencën e sistemit, të përcaktuara nga OST-ja përkatëse në koordinim me OST-të në zonën sinkrone. Shmangia e pranueshme në matjet e gjendjes së qëndrueshme të frekuencës do të jetë deri në 0.05 Hz.

Neni 30

Dispozita të veçanta për njësitë e kërkesës me përgjigje kundrejt kontrollit shumë të shpejtë të fuqisë aktive

1. OST-ja respektive në koordinim me operatorin e sistemit respektiv mund të dakordojë me pronarin e objektit kërkesës ose një CDSO (përfshirë, por jo kufizuar në, nëpërmjet një pale të tretë) për kontratën për shpërndarjen e përgjigjes së kërkesës kundrejt kontrollit shumë të shpejtë të fuqisë aktive.

2. Nëse një marrëveshje e përmendur në paragrafin 1 hyn në fuqi, ajo do të specifikojë:

a) Ndryshimin e fuqisë aktive në lidhje me masën e tillë si shkalla e ndryshimit me hap e frekuencës për atë pjesë të kërkesës së saj.

b) Parimet e operimit të këtij sistemi kontrolli dhe parametrave në lidhje me performancën;

c) Koha e përgjigjes për kontroll shumë të shpejtë të fuqisë aktive, e cila nuk do të jetë më e gjatë se 2 sekonda.

KAPITULLI 2

PROCEDURA E NJOFTIMIT OPERACIONAL

Neni 31

Dispozita të përgjithshme

1. Procedura e njoftimit operacional për njësitë e kërkesës, të përdorura nga objektet e kërkesës ose sistemet e mbyllura të shpërndarjes për të siguruar përgjigje të kërkesës për operatorët e sistemit do të dallohet, për:

a) Njësitë e kërkesës brenda objektit të kërkesës ose sistemit të mbyllur të shpërndarjes të lidhur në nivelin e tensionit ose nën 1000 V;

b) Njësitë e kërkesës brenda objektit të kërkesës ose sistemit të mbyllur të shpërndarjes të lidhur në nivelin e tensionit mbi 1000 V.

2. Çdo pronar objekti kërkesë ose CDSO, që siguron përgjigje të kërkesës për operatorin e sistemit respektiv ose OST-në respektive, do të konfirmojë për operatorin e sistemit, ose OST-ja respektive, direkt ose indirekt nëpërmjet një pale të tretë, aftësinë e tij për të kënaqur projektin teknik dhe kërkesat operative të përmendura në kapitullin 1, të pjesës III, të kësaj Rregulloreje.

3. Pronari i objektit të kërkesës ose CDSO-së do të njoftojnë, direkt ose indirekt nëpërmjet një pale të tretë, operatorin e sistemit respektiv ose OST-në respektive, paraprakisht para çdo vendimi për të pushuar

ofrimin e shërbimit të përgjigjes së kërkesës dhe/ose në lidhje me heqjen e përhershme të njësisë së kërkesës me përgjigje të kërkesës. Ky informacion mund të agregohet siç përcaktohet nga operatori i sistemit përkatës apo OST-ja respektive.

4. Operatori i sistemit respektiv do të përcaktojë dhe bëjë të disponueshme publikisht detajet e mëtejshme në lidhje me procedurën e njoftimit operativ.

Neni 32

Procedurat për njësitë e kërkesës brenda një objekti kërkesë ose sistemit të mbyllur shpërndarjeje të lidhur në nivelin e tensionit poshtë 1000 V

1. Procedura e njoftimit operacional për njësitë e kërkesës brenda një objekti të kërkesës ose një sistemi të mbyllur të shpërndarjes të lidhur në nivelin e tensionit ose poshtë 1000 V do të përfshijë një dokument instalimi.

2. Formulari i instalimit do të sigurohet nga operatori i sistemit përkatës dhe përmbajtja do të dakordohet me OST-në respektive ose direkt ose tërthorazi nëpërmjet një pale të tretë.

3. Bazuar në një dokument instalimi, pronari i objektit të kërkesës ose CDSO-së do të paraqesin informacion, direkt ose tërthorazi nëpërmjet një pale të tretë, për operatorin e sistemit respektiv ose OST-ja respektive. Data e paraqitjes do të jetë para ofrimit në treg të kapacitetit të përgjigjes së kërkesës nga njësia e kërkesës. Kërkesat e caktuara në dokumentin e instalimit do të dallojnë ndërmjet tipave të ndryshëm të lidhjeve dhe ndërmjet kategorive të ndryshme të shërbimeve të përgjigjes së kërkesës.

4. Për njësitë e kërkesës së mëvonshme me përgjigje të kërkesës, do të sigurohen dokumente instalimi të ndara.

5. Përmbajtja e dokumentit të instalimit të njërive individuale mund të agregohet nga operatori i sistemit përkatës ose OST-së respektive.

6. Dokumenti i instalimit do të përmbajë pikat e mëposhtme:

- a) Vendndodhjen në të cilën njësia e kërkesës me përgjigje të kërkesës është e lidhur me rrjetin;
- b) Kapacitetin maksimal të instalimeve të përgjigjes së kërkesës në kw;
- c) Tipin e shërbimit të përgjigjes së kërkesës;
- d) Certifikatën e njësisë së kërkesës dhe të certifikatës së pajisjes si të rëndësishme për shërbimin e përgjigjes së kërkesës, ose nëse nuk është e disponueshme, informacionin ekuivalent;
- e) Detajet e kontratës së pronarit të objektit të kërkesës, operatorit të sistemit të mbyllur të shpërndarjes ose të palës së tretë që agregon njësitë e kërkesës nga objekti i kërkesës ose sistemi i mbyllur i shpërndarjes.

Neni 33

Procedurat për njësitë e kërkesës brenda objektit të kërkesës ose sistemit të mbyllur të shpërndarjes të lidhur në nivelin e tensionit mbi 1000 V

1. Procedura e njoftimit operativ për një njësi kërkesë brenda objektit të kërkesës ose sistemit të mbyllur të shpërndarjes të lidhur në nivelin e tensionit mbi 1000 V ditë përbëjë një DRUD. Operatori i sistemit respektiv, në koordinim me OST-në respektive, do të specifikojë përmbajtjen e kërkuar për DRUD-in. Përmbajtja e DRUD-it do të kërkojë deklaratën e pajtueshmërisë e cila përmban informacionin në nenet 36 deri 47 për objektet e kërkesës dhe sistemet e mbyllura të shpërndarjes, por kërkesat mbi pajtueshmërinë në nenin 36 deri 47 për objektet e kërkesës dhe sistemet e mbyllura të shpërndarjes mund të thjeshtohet një fazë të njoftimit operacional, gjithashtu, dhe reduktohet. Pronari i objektit të kërkesës ose CDSO-së mund të ofrojë informacionin e kërkuar dhe të paraqesë DRUD-in të ndara.

2. Bazuar mbi DRUD-in, operatori i sistemit respektiv do të lëshojë një FON për pronarin e objektit të kërkesës ose CDSO-në.

TITULLI IV
PAJTUESHMËRIA

KAPITULLI 1
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 34

Përgjegjësia pronarit të objektit të kërkesës, operatorit të sistemit të shpërndarjes dhe operatorit të sistemit të mbyllur të shpërndarjes

1. Pronarët e objektit të kërkesës së lidhur në transmetim dhe DSO-të do të sigurohen që objektet e tyre të kërkesës së lidhura në transmetim, objektet e shpërndarjes të lidhura në transmetim, ose sistemet e shpërndarjes përputhen me kërkesat e siguruara nga kjo Rregullore. Një pronar objekti kërkesë ose një CDSO që ofron shërbimin e përgjigjes së kërkesës për operatorët e sistemit respektiv dhe OST-të respektive do të sigurohen që njësisë e kërkesës përputhet me kërkesat për të në këtë Rregullore.

2. Ku kërkesat e kësaj Rregulloreje janë të zbatueshme në njësitë e kërkesës të përdorura nga një objekt i kërkesës ose një sistem i mbyllur i shpërndarjes për të ofruar shërbime të përgjigjes së kërkesës për operatorët përkatës të sistemit dhe OST-të respektive, pronari objektit të kërkesës ose CDSO-së mundet tërësisht ose pjesërisht t'iu delegojë palëve të treta detyra të tilla si komunikimi me operatorin e sistemit përkatës ose OST-në respektive dhe mbledhjen e dokumentacionit nga pronari i objektit të kërkesës, nga OSHE-ja ose CDSO-ja për evidentimin e pajtueshmërisë.

Palët e treta do të trajtohen si një përdorues i vetëm me të drejtën për të përpiluar dokumentacionin përkatës dhe për të demonstruar përputhshmërinë e objekteve të tyre të kërkesës të agreguara ose sistemet e mbyllura të shpërndarjes të agreguara me dispozitat e kësaj rregulloreje. Objektet e kërkesës dhe sistemet e mbyllura të shpërndarjes që ofrojnë shërbime të reagimit ndaj kërkesës për operatorët e sistemit përkatës dhe relevant OST-të mund të veprojnë kolektivisht nëpërmjet palëve të treta. Objektet e kërkesës dhe sistemet e shpërndarjes që sigurojnë përgjigje të kërkesës për operatorin respektiv dhe OST-së respektive mund të veprojnë kolektivisht nëpërmjet një pale të tretë.

3. Ku detyrimet janë përmbushur nëpërmjet palëve të treta, palëve të treta do t'iu kërkohet të njoftojnë operatorin përkatës të sistemit për ndryshimet e shërbimeve totale të ofruara, duke marrë parasysh shërbimet specifike të vendndodhjes.

4. Kur kërkesat janë specifike nga OST-ja respektive ose janë për qëllime të operimit të sistemit respektiv të OST-së, teste alternative ose kërkesat për pranimin e rezultateve të testeve mund të dakordohen me OST-në respektive.

5. Për çdo synim për të modifikuar aftësitë teknike të objektit të kërkesës së lidhur në transmetim, objektit të shpërndarjes të lidhur në transmetim, sistemit të shpërndarjes, ose njësisë së kërkesës e cila ka ndikim në pajtueshmërinë me kërkesat e parashikuara në kapitujt 2 deri 4, të titullit IV, njoftohet operatori i sistemit përkatës, direkt ose indirekt nëpërmjet një pale të tretë, para se të pasohet nga një modifikim i tillë, brenda afatit të dhënë nga operatori i sistemit përkatës.

6. Çdo incident operacional ose defekt i objektit të kërkesës së lidhur në transmetim, objekt i shpërndarjes i lidhur në transmetim, sistem shpërndarje ose njësi kërkesës e cila ka ndikim në pajtueshmërinë me kërkesat e përcaktuara në kapitujt 2 deri 4, të titullit IV, do t'i bëhet me dije operatorit të sistemit respektiv, direkt ose indirekt nëpërmjet një pale të tretë, sa më shpejt të jetë e mundur pas ngjarjes së një incidenti të tillë.

7. Çdo skedul testi i planifikuar dhe procedurat për të verifikuar pajtueshmërinë e objektit të kërkesës së lidhur në transmetim, objektit të shpërndarjes të lidhur në transmetim, sistemin e shpërndarjes, ose njësi kërkesë, me kërkesat e kësaj Rregulloreje, do t'i bëhet me dije operatorit të sistemit respektiv brenda periudhës së kohës të specifikuar nga operatori i sistemit respektiv dhe miratohet nga operatori i sistemit përkatës para fillimit të tyre.

8. Operatori i sistemit respektiv mund të marrë pjesë në teste të tilla dhe mund të regjistrojë performancën e objektit të kërkesës së lidhur në transmetim, sistemit të shpërndarjes dhe njësisë së kërkesës.

Neni 35

Detyrat e operatorit të sistemit respektiv

1. Operatori i sistemit respektiv do të vlerësojë pajtueshmërinë e objektit të kërkesës së lidhur në

transmetim, objektit të shpërndarjes të lidhur në transmetim, sistemi shpërndarje, ose njësie kërkesë, me kërkesat e kësaj Rregulloreje gjatë gjithë jetë gjatë sisë së objektit të kërkesës së lidhur në transmetim, objektit të shpërndarjes të lidhur në transmetim, sistemi shpërndarje ose njësi kërkesë. Pronari i objektit të kërkesës, DSO-ja ose CDSO-ja do të informohen për rezultatet e këtij vlerësimi.

Pajtueshmëria e njësisë së kërkesës të përdorur nga objekti i kërkesës ose sistemi i mbyllur i shpërndarjes për të siguruar shërbimet e përgjigjes së kërkesës për OST-të respektive, do të vlerësohet bashkërisht nga OST-ja respektive dhe operatorët e sistemit përkatës, dhe nëse zbatohet në koordinim me palët e treta të përfshira në agregimin e kërkesës.

2. Operatori i sistemit respektiv do të ketë të drejtë të kërkojë që pronari i objektit të kërkesës, DSO-ja ose CDSO-ja të kryejë testet e pajtueshmërisë dhe simulimet në përputhje me një plan të përsëritur ose skemë të përgjithshme ose pas çdo defekti, modifikimi ose zëvendësimi të çdo pajisjeje që mund të ketë ndikim në pajtueshmërinë objektit të kërkesës së lidhur në transmetim, objekti të shpërndarjes të lidhur në transmetim, sistemin e shpërndarjes ose njësie kërkesë, me kërkesat e kësaj Rregulloreje. Pronari i njësisë së kërkesës, DSO-ja ose CDSO-ja do të njoftohet për rezultatet e këtyre testeve dhe simulimeve të pajtueshmërisë.

3. Operatori i sistemit respektiv do të bëjë të disponueshme publikisht listën e informacionit dhe dokumenteve që do të plotësohen po aq sa dhe kërkesat që do të përmbushen nga pronari i objektit të kërkesës, DSO-së, ose CDSO-së në kuadër të procesit të pajtueshmërisë. Lista do të mbulojë së paku informacionin, dokumentet dhe kërkesat e mëposhtme:

a) Gjithë dokumentacionin dhe certifikatat që do të sigurohen nga pronari i objektit të kërkesës, DSO ose CDSO;

b) Detaje të të dhënave teknike të kërkuara nga objekti i kërkesës së lidhur në transmetim, objekti i shpërndarjes i lidhur në transmetim, sistemi i shpërndarjes, ose njësia e kërkesës me rëndësi për lidhjet me rrjetin ose operimin e tij;

c) Kërkesat mbi modelin për studimet e gjendjes së qëndrueshme dhe dinamike të sistemit;

d) Afatet për sigurimin e të dhënave të sistemit të nevojshme për të kryer studimet;

e) Studimet nga pronari i objektit të kërkesës, DSO ose CDSO për demonstrimin performancës së gjendjes së qëndrueshme dhe dinamike sipas kërkesave të përcaktuara në përputhje me nenet 43, 44 dhe 45;

f) Kushtet dhe procedurat përfshirë mundësinë për regjistrimin e certifikatave të pajisjeve;

g) Kushtet dhe procedurat për përdorimin e certifikatave respektive të pajisjeve të lëshuara nga një certifikues i autorizuar, nga pronari i objektit të kërkesës, DSO ose CDSO.

4. Operatori i sistemit respektiv do të bëjë publike ndarjen e përgjegjësisive për pronarin e objektit të kërkesës, DSO dhe CDSO dhe operatorin e sistemit për testet e pajtueshmërisë, simulimet dhe monitorimin.

5. Operatori i sistemit përkatës mundet plotësisht ose pjesërisht të delegojë kryerjen e monitorimit të pajtueshmërisë te palët e treta. Në raste të tilla, operatori i sistemit përkatës do të vazhdojë sigurimin e pajtueshmërisë me nenin 11, duke përfshirë dhe duke hyrë në angazhime konfidencialiteti me pranuesin.

6. Nëse testet e pajtueshmërisë ose simulimet nuk mund të kryhen siç është dakorduar ndërmjet operatorit të sistemit respektiv dhe pronarit të objektit të kërkesës, DSO ose CDSO për shkaqe që i atribuohen operatorit të sistemit respektiv, atëherë operatori i sistemit nuk do të refuzojë në mënyrë të paarsyeshme njoftimin operacional të referuar në titullin II dhe titullin III.

KAPITULLI 2

TESTIMI I PAJTUESHMËRISË

Neni 36

Dispozita të përbashkëta për testet e pajtueshmërisë

1. Testimi i performancës së objektit të kërkesës së lidhur në transmetim, objektit të shpërndarjes të lidhur në transmetim ose njësisë së kërkesës me përgjigje të kërkesës për kontrollin e fuqisë aktive, me përgjigje të kërkesës për kontrollin e fuqisë reaktive ose përgjigje të kërkesës për menaxhim të kufizimeve në transmetim, do të synojë në demonstrimin përmbushjes së kërkesave të kësaj Rregulloreje.

2. Pavarësisht nga kërkesat minimale për testimin e pajtueshmërisë të përcaktuar në këtë Rregullore,

operatori i sistemit respektiv ka të drejtë të:

a) Lejojë pronarin e objektit të kërkesës, DSO ose CDSO të kryejë grup testesh alternative, me kusht që këto teste të jenë eficientë dhe të mjaftueshme për të demonstruar që objekti i kërkesës ose sistemi i shpërndarjes është në përputhje me kërkesat e kësaj Rregulloreje; dhe

b) Kërkon nga pronari i objektit të kërkesës, DSO ose CDSO të kryejë grup testesh shtesë ose alternative në ato raste kur informacioni i dhënë për operatorin e sistemit respektiv në lidhje me testimin e pajtueshmërisë sipas dispozitave të nenit 37 deri 41 nuk është i mjaftueshëm për të demonstruar pajtueshmërinë me kërkesat e kësaj Rregulloreje.

3. Pronari i objektit të kërkesës, DSO-ja ose CDSO-ja është përgjegjës për kryerjen e testeve në përputhje me kushtet e përcaktuara në kapitullin 2, të titullit IV. Operatori i sistemit respektiv do të bashkëpunojë dhe nuk do të vonojnë padrejtësisht kryerjen e testeve.

4. Operatori i sistemit përkatës mundet të marrë pjesë në testimin e pajtueshmërisë ose në vend ose nga distanca nga dhoma e kontrollit e operatorit të sistemit. Për këtë qëllim, pronari i objektit të kërkesës, DSO-ja ose CDSO-ja do të sigurojnë pajisjet e monitorimit të nevojshme për të regjistruar të gjitha sinjalet dhe matjet përkatëse të testit, si dhe të sigurojnë që përfaqësuesit e nevojshëm të pronarit të objektit të kërkesës, DSO-së ose CDSO-së janë në vend, të disponueshëm për të gjithë periudhën e testimit. Sinjalet të specifikuar nga operatori i sistemit përkatës jepen nëse, për testet e selektuara, operatori i sistemit dëshiron të përdorë pajisjet e tij për të regjistruar performancën. Operatori i sistemit përkatës ka lirinë të vendosë në lidhje me pjesëmarrjen e tij.

Neni 37

Testet e pajtueshmërisë për shkyçjen dhe rilidhjen e objekteve të shpërndarjes të lidhura në transmetim

1. Objektet e shpërndarjes të lidhura në transmetim duhet të jenë në përputhje me kërkesat për shkyçje dhe rikyçje të përmendura në nenin 19 dhe do t'i nënshtrohet testeve të mëposhtme të pajtueshmërisë.

2. Në lidhje me testimin e aftësisë për rilidhje pas një shkyçje të rastit për shkak të shqetësimeve në rrjet, rilidhja do të arrihet nëpërmjet një procedure për rilidhje, e preferueshme automatikisht, e autorizuar nga OST-ja respektive.

3. Në lidhje me testet e risinkronizimit, do të demonstrohen aftësitë teknike për sinkronizim të objektit të shpërndarjes të lidhur në transmetim. Ky test verifikon tarimet e pajisjeve sinkronizuese. Ky test mbulon çështjet e mëposhtme: tensionin, frekuencën, diapazonin e këndit të fazës, devijimin e tensionit dhe të frekuencës.

4. Në lidhje me testet e shkyçjes në distancë, do të demonstrohen aftësitë teknike të objektit të shpërndarjes të lidhur në transmetim për shkyçje në distancë në pikën e lidhjes ose pikat nga sistemi i transmetimit kur kërkohet nga OST-ja respektive dhe brenda kohës së specifikuar nga OST-ja respektive.

5. Në lidhje me testet e shkyçjes së kërkesës në nënfrekuencë, do të demonstrohen aftësitë teknike të objektit të shpërndarjes të lidhur në transmetim për shkyçjen e kërkesës në nënfrekuencë në një përqindje të kërkesës që specifikohet nga OST-ja respektive në koordinim me OST-të fqinje, ku ato pajisjen siç parashikohet në nenin 19.

6. Në lidhje me testet e releve të shkyçjes së kërkesës në nënfrekuencë, do të demonstrohen aftësitë teknike të objekteve të shpërndarjes të lidhura në transmetim për t'u operuar nga një pajisje AC nominal me të dhëna të hyrjes në përputhje me nenin 19(1) dhe (2). Ky input do të specifikohet nga OST-ja respektive.

7. Në lidhje me testet e releve të shkyçjes së kërkesës në nënfrekuencë, do të demonstrohen aftësitë teknike të objekteve të shpërndarjes të lidhura në transmetim për të operuar që nga një sinjal hyrës AC nominal në përputhje me nenin 19(1) dhe (2). Ky input do të specifikohet nga OST-ja respektive.

8. Një certifikatë e pajisjes mund të përdoret në vend të një pjese të testit të parashikuar në paragrafin 1, në kusht që t'i jetë siguruar OST-së respektive.

Neni 38

Testet e pajtueshmërisë për shkëmbimin e informacionit me objektet e shpërndarjes të lidhura në transmetim

1. Në lidhje me shkëmbimin e informacionit ndërmjet OST-së respektive dhe operatorit të sistemit

të shpërndarjes të lidhur në transmetim, në kohe reale ose periodikisht, do të demonstronhet aftësia teknike e objektit të shpërndarjes të lidhur në transmetim, në përputhje me standardin e shkëmbimit të informacionit të përcaktuar sipas nenit 18 (3).

2. Një certifikatë pajisjeje mund të përdoret në vend të një pjese të testit të parashikuar në paragrafin 1, në kushtet kur i është siguruar OST-ja respektive më parë.

Neni 39

Testet e pajtueshmërisë për shkyçjen dhe rilidhjen e objekteve të kërkesës së lidhura në transmetim

1. Objektet e kërkesës së lidhura në transmetim do të jenë në përputhje me kërkesat për shkyçje dhe rilidhje të përmendura në nenin 19 dhe do t'i nënshtrohet testeve të mëposhtme të pajtueshmërisë.

2. Në lidhje me testimin e aftësisë për rilidhje pas një shkyçje të rastit për shkak të shqetë simeve në rrjet, rilidhja do të arrihet nëpërmjet një procedure për rilidhje, e preferueshme automatikisht, e autorizuar nga OST-ja respektive.

3. Në lidhje me testin e risinkronizimit, do të demonstronhen aftësitë teknike për sinkronizim të objektit të kërkesës së lidhur në transmetim. Ky test do të verifikojë tarimet e pajisjeve sinkronizuese. Ky test mbulon çështjet e mëposhtme: tensionin, frekuencën, diapazonin e këndit të fazës, devijimin e tensionit dhe të frekuencës.

4. Në lidhje me testin e shkyçjes në distancë, do të demonstronhen aftësitë teknike të objektit të kërkesës së lidhur në transmetim për shkyçje në distancë në pikën e lidhjes ose pikat nga sistemi i transmetimit kur kërkohet nga OST-ja respektive dhe brenda kohës së specifikuar nga OST-ja respektive.

5. Në lidhje me testet e releve të shkyçjes së kërkesës në nënfrequencë, do të demonstronhen aftësitë teknike të objekteve të kërkesës së lidhura në transmetim për të operuar nga një sinjal hyrës AC nominal në përputhje me nenin 19(1) dhe (2). Ky input do të specifikohet nga OST-ja respektive.

6. Në lidhje me testet e shkyçjes së kërkesës nga nëntensioni, do të demonstronhen aftësitë teknike të objektit të kërkesës së lidhur në transmetim për të operuar me një veprim të vetëm me anë të bllokuesit të rregullatorit të degëzimeve në nenin 19(3) në përputhje me nenin 19(2).

7. Një certifikatë e pajisjes mund të përdoret në vend të një pjese të testit të parashikuar në paragrafin 1, në kusht që t'i jetë siguruar OST-ja respektive.

Neni 40

Testimi i pajtueshmërisë për shkëmbimin e informacionit të objektit të kërkesës së lidhur në transmetim

1. Në lidhje me shkëmbimin e informacionit ndërmjet OST-së respektive dhe pronarit të objektit të kërkesës lidhur në transmetim, në kohë reale ose periodikisht, do të demonstronhet aftësia teknike e objektit të kërkesës së lidhur në transmetim, në përputhje me standardin e shkëmbimit të informacionit të përcaktuar sipas nenit 18 (3).

2. Një certifikatë pajisjeje mund të përdoret në vend të një pjese të testit të parashikuar në paragrafin 1, në kushtet kur i është siguruar OST-së respektive më parë.

Neni 41

Testimi i pajtueshmërisë për njësitë e kërkesës me përgjigje të kërkesës kundrejt kontrollit të fuqisë aktive, fuqisë reaktive dhe menaxhimit të kufizimeve në transmetim

1. Në lidhje me testet e modifikimit të kërkesës:

a) Aftësitë teknike të njësisë së kërkesës të përdorura nga objekti i kërkesës ose sistemi i mbyllur shpërndarje për të siguruar përgjigje të kërkesës kundrejt kontrollit të fuqisë aktive, përgjigje të kërkesës kundrejt kontrollit të fuqisë reaktive ose përgjigje të kërkesës kundrejt menaxhimit të kufizimeve operationale për të modifikuar konsumin e energjisë, do të demonstronhen pas marrjes së një udhëzimi nga operatori i sistemit respektiv ose OST-ja respektive brenda diapazonit kohëzgjatës dhe periudhës së kohës të dakorduar më parë dhe të përcaktuar në përputhje me nenin 28, ose individualisht ose kolektivisht si pjesë e agregimit të kërkesës nëpërmjet një pale të tretë;

b) Testi do të kryhet ose nga një udhëzim ose ndryshe, duke simuluar marrjen e një udhëzimi nga operatori i sistemit përkatës ose OST-ja respektive dhe përshtatjen e kërkesës për energji të objektit të

kërkesës apo të sistemit të mbyllur të shpërndarjes;

c) Testi do të konsiderohet i kaluar, me kusht që të jenë përmbushur kushtet e përcaktuara nga operatori i sistemit respektiv ose OST-ja përkatëse në përputhje me nenin 28(2)(d)(f)(g)(h)(k) dhe (l);

d) Një certifikatë pajisjeje mund të përdoret në vend të një pjese të testit të parashikuar në paragrafin 1, në kushtet kur i është siguruar OST-së respektive më parë.

2. Në lidhje me testin e shkyçjes ose rilidhjes së objekteve statike të kompensimit:

a) Aftësitë teknike të njësisë së kërkesës të përdorura nga pronari i objektit të kërkesës ose operatori i sistemit të mbyllur të shpërndarjes për të siguruar përgjigje të kërkesës kundrejt kontrollit të fuqisë aktive, përgjigje të kërkesës kundrejt kontrollit të fuqisë reaktive ose përgjigje të kërkesës kundrejt menaxhimit të kufizimeve në transmetim për të shkyçur ose rilidhur, ose të dyja, objektet statike të kompensimit kur merr një instruksion nga operatori i sistemit respektiv ose OST-së respektive, në periudhën e kohës të pritshme në përputhje me nenin 28, do të demonstronohet ose individualisht ose kolektivisht si pjesë e agregimit të kërkesës nëpërmjet një pale të tretë;

b) Testi duhet të kryhet duke simuluar marrjen e një udhëzimi nga operatori i sistemit përkatës ose OST-ja respektive dhe më pas shkyçjen e objektit statik të kompensimit, dhe duke simuluar marrjen e një udhëzimi nga operatori i sistemit përkatës ose OST-ja respektive dhe më pas rilidhjen e objektit;

c) Testi do të konsiderohet i kaluar, me kusht që të jenë plotësuar kushtet e përcaktuara nga operatori i sistemit përkatës ose OST-ja përkatëse në pajtim me nenin 28 (2) (d) (f) (g) (h) (k) dhe (l).

KAPITULLI 3

SIMULIMET E PAJTUESHMËRISË

Neni 42

Dispozita të përbashkëta mbi simulimet e pajtueshmërisë

1. Simulimet e performancës së objektit të kërkesës së lidhur në transmetim, një objekti të shpërndarjes të lidhur në transmetim, ose njësisë së kërkesës me përgjigje të kërkesës kundrejt kontrollit shumë të shpejtë të fuqisë aktive brenda një objekti kërkesë ose sistemi të mbyllur shpërndarjeje do të rezultojë në demonstrimin nëse janë përmbushur apo jo kërkesat e kësaj Rregulloreje, simulimet do të kryhen në rrethanat e mëposhtme:

a) Kërkohet një lidhje e re me sistemin e transmetimit;

b) Një njësi e re kërkesë e përdorur nga objekti i kërkesës ose sistem i mbyllur i shpërndarjes për të siguruar përgjigje të kërkesës kundrejt kontrollit shumë të shpejtë të fuqisë aktive për OST-në respektive ka qenë i kontraktuar në përputhje me nenin 30;

c) Bëhen zhvillime të mëtejshme, zëvendësime ose modifikime të pajisjes;

d) Ka papajtueshmërisë të supozuara nga operatori i sistemit respektiv me kërkesat e kësaj Rregulloreje.

3. Pavarësisht nga kërkesat minimale për simulim pajtueshmërisë të përcaktuara në këtë Rregullore, operatori i sistemit respektiv ka të drejtë, të:

a) Lejojë pronarin e objektit të kërkesës, DSO-ja ose CDSO-ja për të kryer grup simulimesh alternative, me kusht që simulimet të jenë eficientë dhe të mjaftueshme për të demonstruar që një objekt kërkesë ose sistem shpërndarjeje përmbush kërkesat e kësaj Rregulloreje ose të legjislacionit kombëtar; dhe

b) T'i kërkojë pronarit të objektit të kërkesës, DSO-së ose CDSO-së të kryejë grup simulimesh alternative ose shtesë në ato raste kur informacioni i dhënë për operatorin e sistemit përkatës në lidhje me simulimet e pajtueshmërisë sipas dispozitave të neneve 43, 44 dhe 45, nuk është i mjaftueshëm për të demonstruar pajtueshmërinë me kërkesat e kësaj Rregulloreje.

4. Pronari i objektit të kërkesës së lidhur në transmetim ose operatori i sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim do të ofrojë raport mbi rezultatet e simulimeve për çdo objekt kërkesë të lidhur në transmetim ose objekt shpërndarjeje të lidhur në transmetim. Pronari i objektit të kërkesës së lidhur në transmetim ose operator i sistemit të shpërndarjes i lidhur në transmetim do të prodhojë dhe ofrojë modele të vlefshme simulimi për një objekt të dhënë kërkesë të lidhur në transmetim ose objekt shpërndarjeje të lidhur në transmetim. Objektivi i modeleve të simulimit është përcaktuar në nenin 21(1) dhe (2).

5. Operatori i sistemit respektiv do të ketë të drejtën të kontrollojë nëse objekti i kërkesës ose një sistem shpërndarje pajtohet me kërkesat e kësaj Rregulloreje duke kryer simulimet e veta të pajtueshmërisë bazuar në raportet e siguruar mbi pajtueshmërinë, modelet e simulimit dhe matjet e

testit të pajtueshmërisë.

6. Operatori i sistemit përkatës duhet t'i sigurojë pronarit të objektit të kërkesës, DSO-së apo CDSO-së, të dhënat teknike dhe një model simulimi të rrjetit, në masën e nevojshme sa për të kryer simulimet e kërkuara në pajtim me nenet 43, 44 dhe 45.

Neni 43

Simulimet e pajtueshmërisë për objektet e shpërndarjes të lidhura në transmetim

1. Në lidhje me simulimet e aftësisë për fuqi reaktive të objektit të shpërndarjes të lidhur në transmetim:

a) Modeli i simulimit i rrjedhjes së flukseve në gjendje të qëndrueshme të sistemit të shpërndarjes të lidhur në transmetim do të përdoret me qëllim që të llogaritet kërkesa për fuqi reaktive nën kushte të ndryshme gjenerimi dhe ngarkesë;

b) Pjesë e simulimeve do të jetë kombinimi i kushteve për ngarkesë dhe gjenerim minimal dhe maksimal, në gjendje të qëndrueshme që rezultojnë në kërkesën më të lartë dhe më të ulët për fuqi reaktive;

c) Llogaritja e eksportit të fuqisë reaktive në një fluks të fuqisë aktive më pak se 25% i aftësisë importit maksimal në pikën e lidhjes do të jetë pjesë e simulimeve në përputhje me nenin 15.

2. OST-ja respektive mund të specifikojë metodën për simulimet e pajtueshmërisë për kontroll të fuqisë aktive dhe reaktive sipas nenit 15(3).

3. Simulimi do të konsiderohet i kaluar nëse rezultatet demonstrojnë pajtueshmëri me kërkesat e përcaktuara në nenin 15.

Neni 44

Simulimet e pajtueshmërisë për objektet e kërkesës së lidhura në transmetim

1. Në lidhje me simulimin e aftësisë për fuqi reaktive të objektit të kërkesës së lidhur në transmetim pa gjenerim në ndërfaqe:

a) Objekti i kërkesës i lidhur në transmetim pa gjenerim në ndërfaqe do të demonstrojë aftësinë për fuqi reaktive në pikën e lidhjes;

b) Modeli i simulimit të rrjedhjes së flukseve të objektit të kërkesës së lidhur në transmetim do të përdoret për të llogaritur kërkesën për fuqi reaktive nën kushte të ndryshme gjenerimi. Kushtet e ngarkesës minimale dhe maksimale që rezultojnë në kërkesë për fuqi reaktive më të lartë dhe më të ulëta në pikën e lidhjes do të jenë pjesë e simulimeve;

c) Simulimi do të konsiderohet i kaluar nëse rezultatet demonstrojnë pajtueshmërinë me kërkesat e caktuara në nenin 15(1) dhe (2).

2. Në lidhje me simulimet e aftësisë për fuqi reaktive të objektit të kërkesës me gjenerim në ndërfaqe:

a) Një model i simulimit të rrjedhjes së flukseve të objektit të kërkesës së lidhur në transmetim do të përdoret për të llogaritur kërkesën për fuqi reaktive nën kushte të ndryshme gjenerimi dhe ngarkesë.

b) Kombinimi i kushteve të gjenerimit dhe ngarkesës maksimale dhe minimale që rezultojnë në aftësi për fuqi reaktive në vlerat më të ulëta dhe më të larta në pikën e lidhjes do të jetë pjesë e simulimeve;

c) Simulimi do të konsiderohet i kaluar nëse rezultatet demonstrojnë pajtueshmëri me kërkesat e përcaktuara në nenin 15(1) dhe (2).

Neni 45

Simulimi i pajtueshmërisë për njësitë e kërkesës me përgjigje të kërkesës kundrejt kontrollit shumë të shpejtë të fuqisë aktive

1. Modeli i njësisë së kërkesës të përdorur nga pronari i objektit të kërkesës ose operatori i sistemit të mbyllur të shpërndarjes për të siguruar përgjigje të kërkesës kundrejt kontrollit shumë të shpejtë të fuqisë aktive do të demonstrojë aftësitë teknike të njësisë së kërkesës për të siguruar kontroll shumë të shpejtë të fuqisë aktive në ngjarjen e nënfrekuencës në kushtet e përcaktuara në nenin 30.

2. Simulimi do të konsiderohet i kaluar me kusht që modeli të tregojë pajtueshmërinë me kushtet e përcaktuara në nenin 30.

KAPITULLI 4 MONITORIMI I PAJTUESHMËRISË

Neni 46

Monitorimi i pajtueshmërisë për objektet e shpërndarjes të lidhura në transmetim

Në lidhje me monitorimin e pajtueshmërisë së kërkesave për fuqi reaktive të zbatueshme në objektet e shpërndarjes të lidhura në transmetim:

- a) Objekti i kërkesës i lidhur në transmetim do të pajiset me pajisjet e nevojshme për të matur fuqinë aktive dhe reaktive përputhje me nenin 15; dhe
- b) Operatori i sistemit respektiv do të specifikojë kohën për monitorimin e pajtueshmërisë.

Neni 47

Monitorimi i pajtueshmërisë për objektet e kërkesës së lidhura në transmetim

Në lidhje me monitorimin e pajtueshmërisë të kërkesave për fuqi reaktive të zbatueshme në objektet e kërkesës së lidhura në transmetim:

- a) Objekti i kërkesës i lidhur në transmetim do të pajiset me pajisjet e nevojshme për të matur fuqinë aktive dhe reaktive në përputhje me nenin 15; dhe
- b) Operatori i sistemit respektiv do të specifikojë kohën për monitorimin e pajtueshmërisë.

TITULLI V ZBATIMET DHE DEROGIMET

KAPITULLI 1 ANALIZA E KOSTOS

Neni 48

Identifikimi i kostove dhe përfitimeve pas zbatimit të kërkesave në objektet ekzistuese të kërkesës së lidhur në transmetim, objektet ekzistuese të shpërndarjes të lidhur në transmetim, sistemet ekzistuese të shpërndarjes dhe njësitë ekzistuese të kërkesës

1. Para zbatimit të çdo kërkesë të përcaktuar në këtë Rregullore në objektet ekzistuese të kërkesës së lidhur në transmetim, objektet ekzistuese të shpërndarjes të lidhura në transmetim, sistemet ekzistuese të shpërndarjes dhe njësitë ekzistuese të kërkesës në përputhje me nenin 4(3), OST-ja respektive do të kryejë krahasim cilësor të kostove dhe përfitimeve në lidhje me kërkesat e marra parasysh. Ky krahasim do të marrë parasysh alternativat me bazë rrjeti dhe bazë tregu. OST-ja respektive mundet vetë m të procedojë për të ndërmarrë analizë të kostove sasiore në përputhje me paragrafët 2 deri 5, nëse krahasimi cilësor tregon që përfitimet e pritshme tejkalojnë kostot e pritshme. Nëse, megjithatë, kostoja konsiderohet e lartë, ose përfitimi konsiderohet i ulët, atëherë OST-ja respektive nuk do të vazhdojë më tej.

2. Pas fazës përgatitore të ndërmarrë në përputhje me paragrafin 1, OST-ja respektive do të kryejë analizë sasiore të kosto-përfitimit për çdo kërkesë të marrë parasysh për t'u zbatuar në objektet ekzistuese të kërkesës së lidhur në transmetim, objektet ekzistuese të shpërndarjes të lidhur në transmetim, sistemet ekzistuese të shpërndarjes dhe njësitë ekzistuese të kërkesës që kanë treguar përfitime të mundshme si rezultat i fazës përgatitore, sipas paragrafit 1.

3. Brenda tre muajve të përfundimit të analizës së kosto-përfitim, OST-ja respektive do të përmbledhë përfundimet në një raport i cili do të:

- a) Përfshijë analizat e kosto-përfitimit dhe një rekomandim se si të procedohet më tej;
- b) Përfshijë një propozim për një periudhë kalimtare për zbatimin e kërkesave në objektet ekzistuese të kërkesës së lidhur në transmetim, objektet ekzistuese të shpërndarjes të lidhur në transmetim, sistemet ekzistuese të shpërndarjes dhe njësitë ekzistuese të kërkesës. Kjo periudhë kalimtare nuk duhet të jetë më shumë se dy vjet nga data e vendimit të autoritetit rregullator ose kur është e zbatueshme Palës Kontraktuese për zbatueshmërinë e kërkesës;
- c) Jetë subjekt i konsultimit publik në përputhje me nenin 9.

4. Jo më vonë se gjashtë muaj pas përfundimit të konsultimit publik, OST-ja do të përgatisë një raport ku shpjegon rezultatin e konsultimit dhe duke bërë një propozim mbi zbatueshmërinë e kërkesës

në shqyrtim, në objektet ekzistuese të kërkesës së lidhur në transmetim, objektet ekzistuese të shpërndarjes të lidhur në transmetim, sistemet ekzistuese të shpërndarjes dhe njësitë ekzistuese të kërkesës. Raporti dhe propozimi i njoftohet autoritetit rregullator ose, kur është e zbatueshme, Palës Kontraktuese, dhe pronarit të objektit të kërkesës, DSO-së, CDSO-së ose, kur është e zbatueshme, palës së tretë duhet të informohet mbi përmbajtjen e saj.

5. Propozimi i bërë nga OST-ja respektive për autoritetin rregullator ose, kur zbatohet Pala Kontraktuese në përputhje me paragrafin 4 do të përfshijë si më poshtë:

a) Procedurën e njoftimit operativ për demonstrimin e implementimit të kërkesave nga objektet ekzistuese të kërkesës së lidhur në transmetim, objektet ekzistuese të shpërndarjes të lidhur në transmetim, sistemet ekzistuese të shpërndarjes dhe njësitë ekzistuese të kërkesës të përdorura nga një objekt kërkesë ose sistem i mbyllur shpërndarje për të ofruar shërbimet e përgjigjes së kërkesës për operatorët e sistemit dhe OST-të respektive;

b) Periudhën kalimtare për implementimin e kërkesave të cilat do të marrin parasysh klasat e objekteve të kërkesës së lidhur në transmetim, objektet e shpërndarjes të lidhur në transmetim, sistemet e shpërndarjes dhe njësitë e kërkesës të përdorura nga një objekt kërkesë ose sistem i mbyllur shpërndarje për të siguruar shërbime të përgjigjes së kërkesës për operatorët e sistemit respektiv dhe OST-të respektive dhe çdo pengesë për zbatimin efikas të modifikimit/riparimit të pajisjeve.

Neni 49

Parimet e analizës së kosto-përfitimit

1. Pronarët e objektit të kërkesës, DSO-të dhe CDSO-të do të asistojnë dhe kontribuojnë në analizën e koston të ndërmarrë në përputhje me nenin 48 deri 53 dhe sigurojnë të dhënat e nevojshme siç kërkohet nga operatori i sistemit respektiv ose OST-së respektive brenda tre muajve të marrjes së kërkesës, përveç rasteve kur është renë dakord ndryshe nga OST-ja respektive. Për përgatitjen e analizës së kosto-përfitimit nga pronari i objektit të kërkesës ose pronari i ardhshëm, ose nga një DSO/CDSO ose operator i ardhshëm, duke vlerësuar një derogim potencial në përputhje me nenin 52, OST-ja përkatëse dhe DSO-ja do të asistojnë dhe kontribuojnë në analizat e kosto-përfitimit dhe sigurojnë të dhënat e nevojshme siç kërkohet nga pronari i objektit të kërkesës ose pronari i ardhshëm, ose nga DSO /CDSO ose operatori i ardhshëm, brenda tre muajve pas marrjes së kërkesës, përveç nëse bihet dakord ndryshe nga pronari i objektit të kërkesës ose pronari i ardhshëm, ose nga DSO/CDSO ose operatori i ardhshëm.

2. Analiza e koston do të jetë në linjë me parimet e mëposhtme:

a) OST-ja respektive, pronari i objektit të kërkesës, DSO/CDSO ose operatori i prespektivës, do ta bazojnë analizën e tyre të kosto përfitimit mbi një ose më shumë nga parimet llogaritëse të mëposhtme:

- i. vlera aktuale neto;
- ii. kthimi i investimit;
- iii. norma e kthimit;
- iv. koha e rentabilitetit.

b) OST-ja respektive, pronari i objektit të kërkesës ose pronari i ardhshëm, DSO/CDSO ose operatori i ardhshëm, do të përcaktojnë sasinë e përfitimeve socio-ekonomike në drejtim të përmirësimit të sigurisë së furnizimit dhe do të përfshijë të paktën:

- i. i reduktimi që shoqëron probabilitetin e humbjes së furnizimit mbi jetëgjatësinë e modifikimit
- ii. shtrirja e mundshme dhe kohëzgjatja e humbjes së tillë të furnizimit; dhe
- iii. kostoja shoqërore në orë të një humbjeje së tillë të furnizimit;

c) OST-ja respektive, pronari i objektit të kërkesës ose pronari i ardhshëm, DSO/CDSO ose operatori i ardhshëm, do të përcaktojnë sasinë e përfitimeve në tregun e brendshëm të energjisë, shkëmbimin ndërkufitar dhe integrimin e energjisë së rinovueshme, duke përfshirë së paku:

- i. përgjigjen e fuqisë aktive ndaj frekuencës;
- ii. rezervat balancuese;
- iii. sigurimi i fuqisë reaktive;
- iv. menaxhimi i konxhestionëve;
- v. masat e mbrojtjes.

d) OST-ja respektive do të përcaktojë sasinë e kostove të zbatimit të rregullave të nevojshme në objektet ekzistuese të kërkesës së lidhur në transmetim, objektet ekzistuese të shpërndarjes të lidhur në transmetim, sistemet ekzistuese të shpërndarjes, ose njësitë e kërkesës, duke përfshirë së paku:

- i. kostot direkte të shkaktuara në implementimin e një kërkesë;
- ii. shpenzimet në lidhje me humbjen që i takon mundësive;
- iii. kostot në lidhje me ndryshimet që rezultojnë nga mirëmbajtja dhe operimi;

KAPITULLI 2 DEROGIMET

Neni 50

Fuqia për të dhënë derogime

1. Autoritetet rregullatore munden, me kërkesë të një pronari të objektit të kërkesës ose pronari të ardhshëm, dhe një DSO/CDSO-je ose operatori të ardhshëm, operatori i sistemit respektiv ose OST-je përkatëse, pronarëve të objektit të kërkesës ose pronarëve të ardhshëm, dhe DSO-ve/CDSO-ve ose operatorëve të mundshëm, operatorëve të sistemit apo OST-ve, t'iu japë derogim për një ose më shumë prej dispozitave të kësaj Rregulloreje për objektet e reja dhe ekzistuese të kërkesës së lidhura në transmetim, objektet e shpërndarjes të lidhura në transmetim, sistemet e shpërndarjes dhe njësitë e kërkesës në përputhje me nenet 51 deri në 53.

2. Kur është e mundur në një Palë Kontraktuese, përjashtimet mund të jepen dhe të revokohen në pajtim me nenin 51 deri në 53 nga autoritete të tjera nga autoritetit rregullator.

Neni 51

Dispozita të përgjithshme

1. Çdo autoritet rregullator do të specifikojë kriteret për dhënien e derogimeve në përputhje me nenet 52 dhe 53, pas konsultimit me operatorët respektivë të sistemit, pronarët e objektit të kërkesës, DSO-të, CDSO-të dhe grupet e tjera të interesit të cilët i konsideron të prekur nga kjo Rregullore. Ajo do t'i publikojë këto kritere në faqen e saj të webit, dhe njoftojë Sekretariatit për to brenda 9 muajve të skadimit të afatit të transpozimit të kësaj Rregulloreje. Sekretariati mund të kërkojë një autoriteti rregullator të amendojë kriterin nëse ai konsiderohet jo në linjë me këtë Rregullore. Kjo mundësi për të rishikuar dhe amenduar kriterin për dhënien e derogimeve nuk do të prekë derogimet tashmë të dhëna të cilat do të vazhdojnë të zbatohen deri në datën e caktuar skadimit siç detajohet në vendimin për dhënien e përjashtimit.

2. Nëse autoriteti rregullator e konsideron që është e nevojshme për shkak të ndryshimit në rrethanat në lidhje me zhvillimin e kërkesave të sistemit, ai mund të rishikojë dhe amendojë së shumti një herë në vit kriteret për dhënien e derogimeve në përputhje me paragrafin 1. Çdo ndryshim në kritere nuk do të zbatohet në derogimet për të cilat është bërë tashmë kërkesë.

3. Autoriteti rregullator mund të vendosë që objektet e kërkesës së lidhura në transmetim, objektet e shpërndarjes të lidhura në transmetim, sistemet e shpërndarjes dhe njësitë e kërkesës për të cilat kërkesa për derogim është ngritur në përputhje me nenin 52 ose 53, nuk ka nevojë të përputhen me kërkesat e kësaj Rregulloreje sipas së cilës është kërkuar një derogim nga dita e parashtrimit të kërkesës derisa të lëshohet vendimi i autoritetit rregullator.

Neni 52

Kërkesa për derogim nga pronari i objektit të kërkesës, operatori i sistemit të shpërndarjes ose operator i sistemit të mbyllur të shpërndarjes

1. Pronari i objektit të kërkesës ose pronarët e ardhshëm, dhe DSO-te/CDSO-të ose operatorët e ardhshëm, mund të kërkojnë derogim për një ose disa kërkesa të kësaj Rregulloreje për objektet e kërkesës së lidhur në transmetim, objektet e shpërndarjes të lidhur në transmetim, ose njësitë e kërkesës të përdorur nga një objekt kërkesë ose sistem i mbyllur shpërndarjeje për të siguruar shërbime të përgjigjes së kërkesës për operatorin respektiv dhe OST-në përkatëse.

2. Kërkesa për derogim do të depozitohet tek operatori i sistemit dhe do të përfshijë:

- a) Identifikimin e pronarit të objektit të kërkesës ose pronarit të ardhshëm, DSO /CDSO/në ose operatorin e ardhshëm, dhe një person kontakti për komunikim;
- b) Përshkrimin e objektit të kërkesës së lidhur në transmetim, objektit të shpërndarjes të lidhur në transmetim, sistemin e shpërndarjes ose njësinë e kërkesës për të cilën kërkohet derogim;
- c) Një referencë të dispozitave të kësaj Rregulloreje sipas së cilës është kërkuar derogimi dhe përshkrim të detajuar të derogimit të kërkuar;

d) Arsyet e detajuara, me dokumentet e rëndësishme suportuese dhe analizat e kosto-përfitimit në përputhje me kërkesat e nenit 49;

e) Demonstrimin që derogimi i kërkuar nuk do të kishte efekt negativ në tregun ndërkufitar.

3. Brenda dy javëve nga marrja e kërkesës për derogim, operatori i sistemit përkatës do t'i konfirmojë pronarit të objektit të kërkesës ose pronarit të ardhshëm, ose me DSO/CDSO-së ose operatorit të ardhshëm, nëse kërkesa është e plotë. Nëse operatori i sistemit përkatës e konsideron se kërkesa nuk është e plotë, pronari i objektit të kërkesës ose pronari i ardhshëm, ose DSO/CDSO-ja ose operatori i ardhshëm, duhet të paraqesë informacion shtesë të kërkuar brenda një muaji nga marrja e kërkesës për informacion shtesë. Nëse pronari i objektit të kërkesës ose pronari i ardhshëm, ose nëse DSO/CDSO-ja ose operatori i ardhshëm, nuk do të ofrojë informacionin e kërkuar brenda këtij afati kohor, kërkesa për një shmangie do të konsiderohet e tërhequr.

4. Operatori i sistemit respektiv në koordinim me OST-në respektive dhe çdo DSO fqinje të prekur, do të vlerësojë kërkesën për derogim dhe sigurojë analizat e kosto-përfitimit duke marrë parasysh kriterin e përcaktuar nga autoriteti rregullator në përputhje me nenin 51.

5. Brenda gjashtë muajve nga marrja e kërkesës për përjashtim, operatori i sistemit përkatës do t'ia përcjellë kërkesën e autoritetit rregullator dhe të paraqesë vlerësimin(et) e përgatitur(a) në përputhje me paragrafët 4. Ky afat mund të zgjatet nga një muaj ku operatori i sistemit përkatës kërkon informata shtesë nga pronari i objektit të kërkesës ose pronari i ardhshëm, ose nga DSO/CDSO-të ose operatori të ardhshëm, dhe në dy muaj, ku operatori i sistemit përkatës i kërkon OST-së përkatëse të paraqesë vlerësimin e kërkesës për një derogim.

6. Autoriteti rregullator do të marrë vendim në lidhje me çdo kërkesë për derogim brenda gjashtë muajve nga dita pas marrjes së kërkesës. Ky afat kohor mund të zgjatet për tre muaj para skadimit të saj, kur autoriteti rregullator kërkon informacion shtesë nga pronari i objektit të kërkesës ose pronari i ardhshëm, ose nga DSO/CDSO-ja ose operatori i ardhshëm, ose nga çdo palë tjetër të interesuar. Periudha shtesë fillon kur informacioni i plotë është marrë.

7. Pronari i objektit të kërkesës ose pronari i ardhshëm, ose DSO/CDSO-ja ose operatori i ardhshëm, duhet të paraqesë çdo informacion shtesë të kërkuar nga autoriteti rregullator brenda dy muajve të një kërkesë të tillë. Nëse pronari i objektit të kërkesës ose pronari i ardhshëm, ose nëse DSO/CDSO-ja ose operatori i ardhshëm, nuk do të ofrojë informacionin e kërkuar brenda këtij afati kohor, kërkesa për derogim do të konsiderohet e tërhequr nëse, para skadimit të saj:

a) Autoriteti rregullator vendos për një shtyrje të afatit; ose

b) Pronari i objektit të kërkesës ose pronari i ardhshëm, ose DSO/CDSO-ja ose operatori i ardhshëm, informon autoritetin rregullator me anë të arsytimit të paraqitur se kërkesa për derogim është e plotë.

8. Autoriteti rregullator do të lëshojë një vendim të arsyetuar në lidhje me kërkesën për derogim. Kur autoriteti rregullator jep një derogim, ai do të përcaktojë kohëzgjatjen e tij.

9. Autoriteti rregullator do të njoftojë për vendimin e tij pronarin respektiv të objektit të kërkesës ose pronarin e ardhshëm, DSO/CDSO-në ose operatorin e ardhshëm, operatorin e sistemit përkatës dhe OST-së përkatëse.

10. Një autoritet rregullator mund të revokojë vendimin për dhënien e një derogimi nëse rrethanat dhe arsyet themelore nuk vlejnë më, ose mbi një rekomandim të arsyetuar të Sekretariatit ose rekomandim të arsyetuar nga Bordi Rregullator i Komunitetit të Energjisë në pajtim me nenin 55 (2).

11. Për njësitë e kërkesës brenda një objekti të kërkesës ose një sistemi të mbyllur të shpërndarjes të lidhur në nivelin e tensionit më pak ose 1000 V, kërkesa për derogim në bazë të këtij neni mund të bëhet nga një palë e tretë në emër të pronarit të objektit të kërkesës ose pronarit të ardhshëm, ose në emër të CDSO ose operatorit të ardhshëm. Një kërkesë e tillë mund të jetë për një njësi të vetme të kërkesës apo të disa njësive të kërkesës brenda të njëjtit objekt kërkesë apo të sistemit të mbyllur të shpërndarjes. Në rastin e fundit, dhe me kusht që të specifikohet kapaciteti maksimal kumulativ, pala e tretë mund të zëvendësojë të dhënat e kërkuara nga pika (a), të paragrafit 2, me të dhënat e tyre.

Neni 53

Kërkesa për derogim nga operatori i sistemit respektiv ose OST-ja respektive

1. Operatorët përkatës të sistemit ose OST-ja respektive mund të kërkojnë derogime për objektet e kërkesës së lidhura në transmetim, objektet e shpërndarjes të lidhura në transmetim, sistemet e shpërndarjes, ose njësitë e kërkesës brenda një objekti kërkesë ose një sistem të mbyllur të shpërndarjes

të lidhur ose që do të lidhet me rrjetin e tyre.

2. Operatorët përkatës të sistemit apo OST-të respektive duhet të paraqesin kërkesat e tyre për derogim për autoritetin rregullator. Çdo kërkesë për derogim duhet të përfshijë:

a) Identifikimin e operatorit të sistemit ose OST-së respektive dhe një person kontakti për çdo komunikim;

b) Përshkrimin e objektit të kërkesës së lidhur në transmetim, objektit të shpërndarjes të lidhur në transmetim, sistemin e shpërndarjes, ose njësinë e kërkesës për të cilën është kërkuar derogimi dhe kapacitetin total të instaluar dhe numrin e objekteve të kërkesës së lidhur në transmetim, objektet e shpërndarjes të lidhura në transmetim, sistemet e shpërndarjes ose njësitë e kërkesës;

c) Kërkesa ose kërkesat e kësaj Rregulloreje për të cilat është kërkuar derogim, me përshkrim të detajuar të derogimit të kërkuar;

d) Arsyetimi i detajuar, me të gjitha dokumentet e tjera respektive;

e) Demonstrimi që derogimi i kërkuar nuk do të kishte efekt negativ në tregun ndërkufitar;

f) Analizat e kosto-përfitimit në përputhje me kërkesat e nenit 49. Nëse zbatohet, analizat e kosto-përfitimit do të kryhen në koordinim me OST-në respektive dhe çdo DSO fqinje.

3. Kur kërkesa për derogim është paraqitur nga DSO-ja përkatëse, autoriteti rregullator, brenda dy javësh nga dita pas pranimit të kërkesës, kërkon nga OST-ja respektive të vlerësojë kërkesën për derogim në dritën e kritereve të përcaktuara nga autoriteti rregullator në përputhje me nenin 51.

4. Brenda dy javësh pas ditës së pranimit të kërkesës për vlerësim, OST-ja respektive do të konfirmojë për DSO-në respektive nëse kërkesa për derogim është e plotë. Nëse DSO-ja respektive e konsideron se është i paplotë, DSO përkatëse duhet të paraqesë informacionin e kërkuar shtesë brenda një muaji nga marrja e kërkesës për informacion shtesë.

5. Brenda gjashtë muajve pas marrjes së kërkesës për derogim, OST-ja respektive do të dorëzojë tek autoriteti rregullator vlerësimin e saj, duke përfshirë çdo dokumentacion të rëndësishëm. Afati kohor prej gjashtë muajsh mund të zgjatet me një muaj kur OST-ja përkatëse kërkon informacion shtesë nga DSO-ja respektive.

6. Autoriteti rregullator do të marrë vendim në lidhje me një kërkesë për derogim brenda gjashtë muajve nga dita pas marrjes së kërkesës. Kur kërkesa për derogim është paraqitur nga DSO-ja respektive, afati kohor prej gjashtë muajsh fillon nga dita e nesërme e marrjes së vlerësimit të OST-së respektive në përputhje me paragrafin 5.

7. Afati kohor prej gjashtë muajsh të përmendur në paragrafin 6 të, para skadimit të saj, mundet të zgjatet për tre muaj, kur autoriteti rregullator kërkon informacion të mëtejshëm nga operatori i sistemit përkatës që kërkon derogim ose nga çdo palë tjetër të interesuar. Kjo periudhë shtesë fillon nga dita pas datës së marrjes së informacionit të plotë.

Operatori i sistemit përkatës do të sigurojë çdo informacion shtesë të kërkuar nga autoriteti rregullator brenda dy muajve nga data e kërkesës. Nëse operatori i sistemit përkatës nuk siguron informacionin e kërkuar shtesë brenda këtij afati kohor, kërkesa për derogim do të konsiderohet e tërhequr nëse, para skadimit të afatit kohor:

a. Autoriteti rregullator vendos të japë një zgjatje të afatit; ose

b. operatori i sistemit përkatës informon autoritetin rregullator me anë të arsyetimit të paraqitur se kërkesa për derogim është e plotë.

8. Autoriteti rregullator do të lëshojë një vendim të arsyetuar në lidhje me kërkesën për derogim. Kur autoriteti rregullator jep derogimin, ai do të përcaktojë kohëzgjatjen e tij.

9. Autoriteti rregullator do të njoftojë për vendimin e tij operatorin e sistemit përkatës që ka kërkuar derogimin, OST-respektive dhe Sekretariati dhe Bordi Rregullator i Komunitetit të Energjisë.

10. Autoritetet rregullative mund të përcaktojnë kërkesa të mëtejshme në lidhje me përgatitjen e kërkesave për derogim nga operatorët përkatës të sistemit. Në këtë mënyrë, autoritetet rregullatore do të marrin në konsideratë përshkrim ndërmjet sistemit të transmetimit dhe sistemit të shpërndarjes në nivel kombëtar dhe do të këshillohet me operatorët e sistemit, pronarët e objektit të kërkesës dhe palët e interesuara, duke përfshirë prodhuesit.

11. Një autoritet rregullator mund të revokojë vendimin për dhënien e një derogimi nëse rrethanat dhe arsyet themelore nuk vlejnë më, ose mbi një rekomandim të arsyetuar të Sekretariatit ose rekomandim të arsyetuar nga Agjencia në pajtim me nenin 55 (2).

Regjistri i derogimeve nga kërkesat e kësaj Rregulloreje

1. Autoritetet rregulative do të mbajnë një regjistër të të gjitha derogimeve që ata kanë dhënë ose refuzuar dhe do t'i sigurojnë Sekretariatit dhe Bordit Rregullator të Komunitetit të Energjisë një regjistër të përditësuar dhe të konsoliduar të paktën çdo gjashtë muaj, një kopje e të cilit do të jepet për të ENTSO-E.

2. Regjistri do të përmbajë në veçanti:

- a) Kërkesën ose kërkesat për të cilat është dhënë ose refuzuar derogimi;
- b) Përmbajtjen e derogimit;
- c) Shkakun për dhënien ose refuzimin e derogimit;
- d) Pasojat që rezultojë nga dhënia e derogimit.

Monitorimi i derogimeve

1. Sekretariati dhe Bordi Rregullator i Komunitetit të Energjisë do të monitorojë procedurën e dhënies së derogimit në bashkëpunim me autoritetet rregulative ose autoritetet përkatëse të Palës Kontraktuese. Këto autoritete apo autoritetet përkatëse të palës kontraktuese do t'i sigurojnë Sekretariatit dhe Bordit Rregullator të Komunitetit të Energjisë të gjithë informacionin e nevojshëm për këtë qëllim.

2. Bordi Rregullator i Komunitetit të Energjisë mund të lëshojë një rekomandim të arsyetuar për një autoritet rregullator për anulimin e një përjashtimi për shkak të mungesës së arsytimit. Sekretariati mund të lëshojë një rekomandim të arsyetuar për autoritetin rregullator ose organin kompetent të Palës Kontraktuese për të revokuar një shmangie për shkak të mungesës së arsytimit.

3. Sekretariati mund të kërkojë nga Bordi Rregullator i Komunitetit të Energjisë që të raportojë mbi zbatimin e paragrafëve 1 dhe 2 dhe të sigurojë shkaqet për të kërkuar ose jo revokimin e një derogimi.

TITULLI VI

UDHËZIME JODETYRUESE DHE MONITORIMI I IMPLEMENTIMIT

Udhëzime jodetyruese mbi implementimin

1. Jo më vonë se gjashtë muaj pas hyrjes në fuqi të kësaj Rregulloreje, ENTSO-E do të përgatisë dhe pastaj çdo dy vjet të sigurojë udhëzime jodetyruese me shkrim të anëtarëve të saj dhe operatorëve të tjerë të sistemit në lidhje me elementet e kësaj Rregulloreje që kërkojnë vendime kombëtare. ENTSO-E do të publikojë këtë udhëzim në faqen e saj të *webit*.⁵

2. ENTSO-E do të konsultohet me grupet e interesit kur përgatit udhëzimet jodetyruese.⁶

3. Udhëzimi jodetyrues botuar nga ENTSO për energji elektrike shpjegon çështje teknike, kushtet dhe ndërvarësitë të cilat duhet të merren parasysh për përmbushjen me kërkesat e kësaj Rregulloreje në nivel kombëtar.

Monitorimi

1. ENTSO -E do të monitorojë zbatimin e kësaj Rregulloreje, për Palët Kontraktuese, të OST-ve të cilat janë anëtare të ENTSO-E. Sekretariati dhe Bordi Rregullator i Komunitetit të Energjisë do të monitorojnë zbatimin e kësaj Rregulloreje për Palët Kontraktuese, të cilëve OST-ja nuk janë anëtare të ENTSO për energjinë elektrike, në përputhje me nenin 8 (8) të Rregullores (KE) nr. 714/2009.⁷ Monitorimi do të marrë parasysh listën e informacionit përkatës të zhvilluar nga Agjencia për Bashkëpunimin e Rregullatorëve të Energjisë dhe duhet të mbulojë, në veçanti, çështjet e mëposhtme:

- a) Identifikimin e çdo divergjence në zbatimin kombëtar të kësaj Rregulloreje;
- b) Vlerësimi nëse zgjedhja e vlerave dhe e diapazonit në kërkesat e aplikueshme për objektet e

⁵ Neni 56, paragrafi 1, nuk aplikohet në zbatim të vendimit 2018/05/PHLG-EnC.

⁶ Neni 56, paragrafi 2, nuk aplikohet në zbatim të vendimit 2018/05/PHLG-EnC.

⁷ Në përputhje me nenin 8 (8) të Rregullores (KE) nr. 714/2009 - teksti nuk aplikohet në zbatim të vendimit. 2018/05/PHLG-EnC.

kërkesës së lidhura në transmetim, objektet e shpërndarjes të lidhura në transmetim, sistemet e shpërndarjes dhe njësitë e kërkesës sipas kësaj Rregulloreje vazhdojnë të jenë të vlefshme.

ENTSO për energjinë elektrike do t'i raportojë gjetjet e tij Sekretariatit dhe Bordit Rregullativ të Komunitetit të Energjisë. Sekretariati dhe Bordi Rregullator i Komunitetit të Energjisë do të vënë në dispozicion gjetjet që rrjedhin nga monitorimi i zbatimit të kësaj Rregulloreje.

2. Bordi Rregullator i Komunitetit të Energjisë, në bashkëpunim me ENTSO-E, do të prodhojë pas 12 muajve pas hyrjes në fuqi të kësaj Rregulloreje një listë të informatave relevante për t'u komunikuar nga ENTSO-E te Bordi Rregullator i Komunitetit të Energjisë në pajtim me nenin 8 (9) dhe nenin 9 (1) të Rregullores (KE) nr. 714/2009. Lista e informacionit respektiv mund të jetë subjekt i përditësimit. ENTSO-E do të mbajë një të plotë, sipas një formati të standardizuar, arkiva digjitalë të të dhënave të informacionit të kërkuar nga Bordi Rregullator i Komunitetit të Energjisë.⁸

3. OST-ja përkatëse duhet t'i paraqesin Sekretariatit, Bordi Rregullator të Komunitetit të Energjisë dhe ENTSO-E informacionin e kërkuar për të kryer detyrat e përmendura në paragrafët 1 dhe 2.

Bazuar në kërkesën e autoritetit rregullator, DSO-të do t'i sigurojnë OST-së të dhëna sipas paragrafit 1, përveç nëse informacioni është marrë tashmë nga autoritetet rregullatore, Bordi Rregullator i Komunitetit të Energjisë apo Sekretariati, Bordi Rregullator i Komunitetit të Energjisë dhe ENTSO-E në lidhje me detyrat e tyre përkatëse të monitorimit zbatimit, me qëllim të shmangies së dyfishimit të informacionit.

4. Ku ENTSO-E ose Bordi Rregullator i Komunitetit të Energjisë krijojnë zona që i nënshtrohen kësaj Rregulloreje, ku, në bazë të zhvillimeve të tregut ose përvojës së mbledhur në zbatim të kësaj Rregulloreje, harmonizimi i mëtejshëm i kërkesave sipas kësaj Rregulloreje është i këshillueshëm për të promovuar integrimin e tregut, ata do të propozojnë projektamendamentet për këtë Rregullore në bazë të nenit 7 (1) të Rregullores (KE) nr. 714/2009.⁹

TITULLI VII DISPOZITA FINALE

Neni 58

Amendimi i kontratave dhe termat e kushtet e përgjithshme

1. Autoritetet rregullative do të sigurojnë që të gjitha dispozitat përkatëse në kontratat dhe kushtet e përgjithshme në lidhje me lidhjen me rrjetin e transmetimit të objekteve të reja të kërkesës, objekteve të shpërndarjes të reja të lidhura në transmetim, sistemet e reja të shpërndarjes dhe njësitë e reja të kërkesës janë sjellë në përputhje me kërkesat e kësaj Rregulloreje.

2. Të gjitha dispozitat përkatëse në kontratat dhe dispozitat përkatëse në termat dhe kushtet e përgjithshme në lidhje me lidhjen me rrjetin të objekteve ekzistuese të kërkesës së lidhura në transmetim, objektet ekzistuese të shpërndarjes të lidhura në transmetim, sistemet ekzistuese të shpërndarjes dhe njësitë ekzistuese të kërkesës subjekt i një ose disa prej kërkesave të kësaj Rregulloreje në përputhje me paragrafin 1, të nenit 4, do të amendohen me qëllim që të përputhen me kërkesat e kësaj Rregulloreje. Pikat përkatëse mund të amendohen brenda tri viteve pas vendimit të autoritetit rregullator të Palës Kontraktuese, siç përmendet në nenin (1).

3. Autoritetet rregullatore duhet të sigurojnë që marrëveshjet ndërmjet operatorëve të sistemit dhe pronarëve të objekteve të reja apo ekzistuese të kërkesës ose operatorët e rinj apo sistemet ekzistuese të shpërndarjes i nënshtrohen kësaj Rregulloreje dhe në lidhje me kërkesat e lidhjes me rrjetin për objektet e kërkesës së lidhura në transmetim, objektet e shpërndarjes të lidhur në transmetim, sistemet e shpërndarjes dhe njësitë e kërkesës të përdorur nga një objekt i kërkesës ose një sistem i mbyllur i shpërndarjes për të ofruar shërbime të reagimit të kërkesës për operatorët përkatëse të sistemit dhe OST-të respektive, në veçanti, në kodet kombëtare, pasqyrojnë kërkesat e përcaktuara në këtë Rregullore.

⁸ Neni 57, paragrafi (2) nuk aplikohet në zbatim të vendimit 2018/05/PHLG-EnC.

⁹ Neni 57, paragrafi (4) nuk aplikohet në zbatim të vendimit 2018/05/PHLG-EnC.

Neni 59
Hyrja në fuqi¹⁰

Kjo Rregullore do të hyjë në fuqi në ditën e 20 pas publikimit në fletoren zyrtare të Komunitetit të Energjisë.

Pa rënë ndesh me nenin 4 (2) (b), neni 6, neni 51, neni 56 dhe nenin 57, kërkesat e kësaj Rregulloreje do të aplikohen duke filluar tre vjet pas publikimit.

Kjo Rregullore është detyruese në tërësinë e saj dhe drejtpërdrejt e zbatueshme në të gjithë Palët Kontraktuese.

---

¹⁰ Neni 59 nuk aplikohet në zbatim të vendimit 2018/05/PHLG-EnC.

ANEKSI I
DIAPAZONET E FREKUENCËS DHE PERIUDHAT E KOHËS REFERUAR
NENIT 12 (1)

Tabela 1

Kjo tabelë tregon periudhën minimale të kohës për të cilën objekti i kërkesës i lidhur në transmetimin dhe objekti i shpërndarjes i lidhur në transmetim ose sistemi i shpërndarjes duhet të jetë në gjendje për të operuar në frekuenca të ndryshme nga frekuenca nominale pa u shkyçur nga rrjeti.

Zona sinkrone	Diapazoni frekuencës	Periudha e kohës për operim
Evropa Kontinentale, Ukraina	47.5 Hz – 48.5 Hz	Të specifikohet nga çdo një TSO, por jo më pak se 30 minuta
	48.5 Hz – 49.0 Hz	Të specifikohet nga çdo një TSO, por jo më pak se koha për 47.5 Hz – 48.5 Hz
	49.0 Hz – 51.0 Hz	Pa kufizim
	51.0 Hz – 51.5 Hz	30 minuta
Nordike	47.5 Hz – 48.5 Hz	30 minuta
	48.5 Hz – 49.0 Hz	Të specifikohet nga çdo një TSO, por jo më pak se 30 minuta
	49.0 Hz – 51.0 Hz	Pa kufizim
	51.0 Hz – 51.5 Hz	30 minuta
Britania e Madhe	47.0 Hz – 47.5 Hz	20 sekonda
	47.5 Hz – 48.5 Hz	90 minuta
	48.5 Hz – 49.0 Hz	Të specifikohet nga çdo një TSO, por jo më pak se 90 minuta
	49.0 Hz – 51.0 Hz	Pa kufizim
	51.0 Hz – 51.5 Hz	90 minuta
Irlanda dhe Irlanda e Veriut	51.5 Hz – 52.0 Hz	15 minuta
	47.5 Hz – 48.5 Hz	90 minuta
	48.5 Hz – 49.0 Hz	Të specifikohet nga çdo një TSO, por jo më pak se 90 minuta
	49.0 Hz – 51.0 Hz	Pa kufizim
Baltike, Moldavia	51.0 Hz – 51.5 Hz	90 minuta
	47.5 Hz – 48.5 Hz	Të specifikohet nga çdo një TSO, por jo më pak se 30 minuta
	48.5 Hz – 49.0 Hz	Të specifikohet nga çdo një TSO, por jo më pak se koha për 47.5 Hz – 48.5 Hz
	49.0 Hz – 51.0 Hz	Pa kufizim
Gjeorgjia	51.0 Hz – 51.5 Hz	Të specifikohet nga çdo një TSO, por jo më pak se 30 minuta
	47.0 Hz – 47.5 Hz	20 sekonda
	47.5 Hz – 48.5 Hz	30 minuta
	48.5 Hz – 49.0 Hz	60 minuta
	49.0 Hz – 51.0 Hz	Pa limit
	51.0 Hz – 51.5 Hz	30 minuta

ANEKSI II
DIAPAZONET E TENSIONIT DHE PERIUDHAT E KOHËS
TË REFERUARA NË NENIN 13(1)

Tabela 2

Tabela tregon afatet minimale të kohës gjatë së cilës një objekt kërkesë i lidhur në transmetim, një objekt i shpërndarjes i lidhur në transmetim ose një sistem i shpërndarjes i lidhur në transmetim duhet të jetë i aftë për operim për tensione që devijojnë nga vlera reference 1 pu në pikën e lidhjes pa shkëputur nga rrjeti ku tensioni bazë për vlera të pu është nga 110 kV deri në 300 kV.

Zona sinkrone	Diapazoni tensionit	Periudha e kohës për operim
Evropa Kontinentale, Ukraina	0.90 pu – 1.118 pu	pa kufizim
	1.118 pu – 1.15 pu	Të specifikohet nga çdo një TSO, por jo më pak se 20 minuta dhe jo më shumë se
Nordike	0.90 pu – 1.05 pu	pa kufizim
	1.05 pu – 1.10 pu	60 minuta
Britania e Madhe	0.90 pu – 1.10 pu	pa kufizim
Irlanda dhe Irlanda e Veriut	0.90 pu – 1.118 pu	pa kufizim
Baltike, Moldavia	0.90 pu – 1.118 pu	pa kufizim
	1.118 pu – 1.15 pu	20 minuta
Gjeorgjia	0.85 pu – 0.90 pu	30 minuta
	0.90 pu – 1.12 pu	pa limit
	1.12 pu – 1.15 pu	20 minuta

Tabela 3

Tabela tregon afatet minimale të kohës gjatë së cilës një objekt i kërkesës i lidhur në transmetim, një objekt i shpërndarjes i lidhur në transmetim ose një sistem i shpërndarjes i lidhur në transmetim duhet të jetë i aftë të operojë për tensione që devijojnë nga vlera referente 1 pu në pikën e lidhjes pa u shkëputur nga rrjeti, ku tensioni bazë për vlerat pu është nga 300 kV deri në 500 kV (përfshirë).

Zona sinkrone	Diapazoni i tensionit	Periudha e kohës për operim
Evropa Kontinentale, Ukraina	0.90 pu – 1.05 pu	Pa kufizim
	1.05 pu – 1.10 pu	Të specifikohet nga çdo OST, por jo më pak se 20 minuta dhe jo më shumë se 60 minuta
Nordike	0.90 pu – 1.05 pu	Pa kufizim
	1.05 pu – 1.10 pu	Të specifikohet nga çdo OST, por jo më pak se 20 minuta dhe jo më shumë se 60 minuta
Britania e Madhe	0.90 pu – 1.05 pu	Pa kufizim
	1.05 pu – 1.10 pu	15 minuta
Irlanda dhe Irlanda e Veriut	0.90 pu – 1.05 pu	Pa kufizim
Baltike, Moldavia	0.90 pu – 1.097 pu	Pa kufizim
	1.097 pu – 1.15 pu	20 minuta
Gjeorgjia	0.85 pu – 0.90 pu	20 minuta
	0.90 pu – 1.10 pu	Pa kufizim
	1.10 pu – 1.15 pu	20 minuta

COMMISSION REGULATION (EU) 2016/1388
of 17 August 2016
establishing a Network Code on Demand Connection
(Text with EEA relevance)

THE EUROPEAN COMMISSION,

Having regard to the Treaty on the Functioning of the European Union,

Having regard to Regulation (EC) No 714/2009 of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on conditions for access to the network for cross-border exchanges in electricity and repealing Regulation (EC) No 1228/2003 ⁽¹⁾, and in particular Article 6(11) thereof,

Whereas:

- (1) The swift completion of a fully functioning and interconnected internal energy market is crucial to maintaining security of energy supply, increasing competitiveness and ensuring that all consumers can purchase energy at affordable prices.
- (2) Regulation (EC) No 714/2009 sets out non-discriminatory rules governing access to the network for cross-border exchanges in electricity with a view to ensuring the proper functioning of the internal market in electricity. In addition Article 5 of Directive 2009/72/EC of the European Parliament and of the Council ⁽²⁾ requires that Member States or, where Member States have so provided, regulatory authorities ensure, inter alia, that objective and non-discriminatory technical rules are developed which establish minimum technical design and operational requirements for the connection to the system. Where requirements constitute terms and conditions for connection to national networks, Article 37(6) of the same Directive requires regulatory authorities to be responsible for fixing or approving at least the methodologies used to calculate or establish them. In order to provide system security within the interconnected transmission system, it is essential to establish a common understanding of the requirements for grid connection applicable to demand facilities and distribution systems, including closed distribution systems. Those requirements that contribute to maintaining, preserving and restoring system security in order to facilitate proper functioning of the internal electricity market within and between synchronous areas, and to achieve cost efficiencies, should be regarded as cross-border network issues and market integration issues.
- (3) Harmonised rules for grid connection for demand facilities and distribution systems should be set out in order to provide a clear legal framework for grid connections, facilitate Union-wide trade in electricity, ensure system security, facilitate the integration of renewable electricity sources, increase competition, and allow more efficient use of the network and resources, for the benefit of consumers.
- (4) System security cannot be ensured independently from the technical capabilities of all users. Historically, generation facilities have formed the backbone of providing technical capabilities. However, in this regard, demand facilities are expected to play a more pivotal role in the future. Regular coordination at the level of the transmission and distribution networks and adequate performance of the equipment connected to the transmission and distribution networks with sufficient robustness to cope with disturbances and to help to prevent any major disruption or to facilitate restoration of the system after a collapse are fundamental prerequisites.
- (5) Regulatory authorities should consider the reasonable costs effectively incurred by system operators in the implementation of this Regulation when fixing or approving transmission or distribution tariffs or their methodologies or when approving the terms and conditions for connection and access to national networks in accordance with Article 37(1) and (6) of Directive 2009/72/EC and with Article 14 of Regulation (EC) No 714/2009.

⁽¹⁾ OJ L 211, 14.8.2009, p. 15.

⁽²⁾ Directive 2009/72/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 concerning common rules for the internal market in electricity and repealing Directive 2003/54/EC (OJ L 211, 14.8.2009, p. 55).

- (6) Different synchronous electricity systems in the Union have different characteristics which need to be taken into account when setting the requirements for demand connection. It is therefore appropriate to consider regional specificities when establishing network connection rules as required by Article 8(6) of Regulation (EC) No 714/2009.
- (7) In view of the need to provide regulatory certainty, the requirements of this Regulation should apply to new transmission-connected demand facilities, new transmission-connected distribution facilities, new distribution systems and new demand units used by a demand facility or a closed distribution system to provide demand response services to relevant system operators and relevant transmission system operators ('TSOs'). The requirements of this Regulation should not apply to existing transmission-connected demand facilities, existing transmission-connected distribution facilities, existing distribution systems and existing demand units that are or can be used by a demand facility or a closed distribution system to provide demand response services to relevant system operators and relevant TSOs. The requirements of this Regulation also should not apply to new or existing demand facilities connected at the distribution level unless they provide demand response services to relevant system operators and relevant TSOs. However, the requirements of this Regulation should apply in case the relevant regulatory authority or Member State decides otherwise based on evolution of system requirements and a full cost-benefit analysis, or in case a substantial modernisation or replacement of equipment impacting the technical capabilities of an existing transmission-connected demand facility, an existing transmission-connected distribution facility, an existing distribution system, or an existing demand unit within a demand facility or a closed distribution system connected at a voltage level above 1 000 V has been performed.
- (8) Demand response is an important instrument for increasing the flexibility of the internal energy market and for enabling optimal use of networks. It should be based on customers' actions or on their agreement for a third party to take action on their behalf. A demand facility owner or a closed distribution system operator ('CDSO') may offer demand response services to the market as well as to system operators for grid security. In the latter case, the demand facility owner or the closed distribution system operator should ensure that new demand units used to provide such services fulfil the requirements set out in this Regulation, either individually or commonly as part of demand aggregation through a third party. In this regard, third parties have a key role in bringing together demand response capacities and can have the responsibility and obligation to ensure the reliability of those services, where those responsibilities are delegated by the demand facility owner and the closed distribution system operator.
- (9) The requirements should be based on the principles of non-discrimination and transparency as well as on the principle of optimisation between the highest overall efficiency and lowest total cost for all involved parties. TSOs and distribution system operators ('DSOs') including CDSOs can take those elements into account when defining the requirements in accordance with the provisions of this Regulation, whilst recognising that the thresholds which determine whether a system is a transmission system or a distribution system are established at the national level.
- (10) The requirements applicable to a demand facility connected to a transmission system should set out the capabilities at their interfaces and the necessary automated responses and data exchange. These requirements aim at ensuring the operability of the transmission system, and the capacity to utilise the generation and demand response embedded in these networks over system operational ranges and critical events.
- (11) The requirements applicable to a distribution system connected to a transmission system or another distribution system should set out the operational range of these systems and the necessary automated responses and data exchange. These requirements should ensure the effective development and operability of the transmission system, and the capacity to utilise the generation and demand response embedded in these networks over system operational ranges and critical events.
- (12) The requirements applicable to a demand unit used by a demand facility or a closed distribution system to provide demand response services to relevant system operators and relevant TSOs should ensure the capacity to use the demand response over system operational ranges thereby minimising critical events.
- (13) The administrative burdens and costs associated with providing demand response should be kept within reasonable limits, in particular as regards domestic consumers, who will play an increasingly important role in the transition to low carbon society and their uptake should not be unnecessarily burdened with administrative tasks.

- (14) Due to its cross-border impact, this Regulation should aim at the same frequency- related requirements for all voltage levels, at least within a synchronous area. That is necessary because, within a synchronous area, a change in frequency in one Member State would immediately impact frequency and could damage equipment in all other Member States.
- (15) Voltage ranges should be coordinated between interconnected systems because they are crucial to secure planning and operation of a power system within a synchronous area. Disconnections because of voltage disturbances have an impact on neighbouring systems. Failure to specify voltage ranges could lead to widespread uncertainty in planning and operation of the system with respect to operation beyond normal operating conditions.
- (16) Appropriate and proportionate compliance testing should be introduced so that system operators can ensure operational security. In accordance with Article 37(1)(b) of Directive 2009/72/EC, regulatory authorities are responsible for ensuring that system operators are compliant with this Regulation.
- (17) The regulatory authorities, Member States and system operators should ensure that, in the process of developing and approving the requirements for network connection, they are harmonised to the extent possible, in order to ensure full market integration. Established technical standards should be taken into particular consideration in the development of connection requirements.
- (18) System operators should not specify technical requirements for equipment that hinder the free movement of goods in the internal market. Where system operators make technical specifications resulting in requirements for the placing on the market of equipment, the respective Member State should follow the procedure referred to in Articles 8 and 9 of Directive 98/34/EC of the European Parliament and of the Council ⁽¹⁾.
- (19) A process for derogating from the rules should be set out in this Regulation to take into account local circumstances where exceptionally, for example, compliance with those rules could jeopardise the stability of the local network or where the safe operation of a transmission-connected demand facility, a transmission-connected distribution facility, a distribution system, or a demand unit used by a demand facility or a closed distribution system to provide demand response services to relevant system operators and relevant TSOs, might require operating conditions that are not in line with this Regulation.
- (20) Subject to approval by the relevant regulatory authority, or other authority where applicable in a Member State, demand facility owners and relevant system operators should be allowed to propose derogations for certain classes of transmission-connected demand facilities, transmission-connected distribution facilities, distribution systems and demand units used by a demand facility or a closed distribution system to provide demand response services to relevant system operators and relevant TSOs.
- (21) According to Article 28 of Directive 2009/72/EC, Member States may provide for the classification of a system which distributes electricity as a closed distribution system in certain circumstances. The provisions of this Regulation should apply to closed distribution systems only where Member States have so provided according to Article 28 of Directive 2009/72/EC.
- (22) This Regulation has been adopted on the basis of Regulation (EC) No 714/2009 which it supplements and of which it forms an integral part. References to Regulation (EC) No 714/2009 in other legal acts should be understood as also referring to this Regulation.
- (23) The measures provided for in this Regulation are in accordance with the opinion of the Committee referred to in Article 23(1) of Regulation (EC) No 714/2009,

---

⁽¹⁾ Directive 98/34/EC of the European Parliament and of the Council of 22 June 1998 laying down a procedure for the provision of information in the field of technical standards and regulations (OJ L 204, 21.7.1998, p. 37).

HAS ADOPTED THIS REGULATION:

TITLE I

GENERAL PROVISIONS

Article 1

Subject matter

1. This Regulation establishes a network code which lays down the requirements for grid connection of:
  - (a) transmission-connected demand facilities;
  - (b) transmission-connected distribution facilities;
  - (c) distribution systems, including closed distribution systems;
  - (d) demand units, used by a demand facility or a closed distribution system to provide demand response services to relevant system operators and relevant TSOs.
2. This Regulation, therefore, helps to ensure fair conditions of competition in the internal electricity market, to ensure system security and the integration of renewable electricity sources, and to facilitate Union-wide trade in electricity.
3. This Regulation also lays down the obligations for ensuring that system operators make appropriate use of the demand facilities' and distribution systems' capabilities in a transparent and non-discriminatory manner to provide a level playing field throughout the Union.

Article 2

Definitions

For the purposes of this Regulation, the definitions in Article 2 of Directive 2012/27/EU of the European Parliament and of the Council ⁽¹⁾, Article 2 of Regulation (EC) No 714/2009, Article 2 of Commission Regulation (EU) 2015/1222 ⁽²⁾, Article 2 of Commission Regulation (EU) 2016/631 ⁽³⁾, Article 2 of Commission Regulation (EU) No 543/2013 ⁽⁴⁾ and Article 2 of Directive 2009/72/EC shall apply.

In addition, the following definitions shall apply:

- (1) 'demand facility' means a facility which consumes electrical energy and is connected at one or more connection points to the transmission or distribution system. A distribution system and/or auxiliary supplies of a power generating module do not constitute a demand facility;
- (2) 'transmission-connected demand facility' means a demand facility which has a connection point to a transmission system;

⁽¹⁾ Directive 2012/27/EU of the European Parliament and of the Council of 25 October 2012 on energy efficiency, amending Directives 2009/125/EC and 2010/30/EU and repealing Directives 2004/8/EC and 2006/32/EC (OJ L 315, 14.11.2012, p. 1).

⁽²⁾ Commission Regulation (EU) 2015/1222 of 24 July 2015 establishing a guideline on capacity allocation and congestion management (OJ L 197, 25.7.2015, p. 24).

⁽³⁾ Commission Regulation (EU) 2016/631 of 14 April 2016 establishing a network code on requirements for grid connection of generators (OJ L 112, 27.4.2016, p. 1).

⁽⁴⁾ Commission Regulation (EU) No 543/2013 of 14 June 2013 on submission and publication of data in electricity markets and amending Annex I to Regulation (EC) No 714/2009 of the European Parliament and of the Council (OJ L 163, 15.6.2013, p. 1).

- (3) 'transmission-connected distribution facility' means a distribution system connection or the electrical plant and equipment used at the connection to the transmission system;
- (4) 'demand unit' means an indivisible set of installations containing equipment which can be actively controlled by a demand facility owner or by a CDSO, either individually or commonly as part of demand aggregation through a third party;
- (5) 'closed distribution system' means a distribution system classified pursuant to Article 28 of Directive 2009/72/EC as a closed distribution system by national regulatory authorities or by other competent authorities, where so provided by the Member State, which distributes electricity within a geographically confined industrial, commercial or shared services site and does not supply household customers, without prejudice to incidental use by a small number of households located within the area served by the system and with employment or similar associations with the owner of the system;
- (6) 'main demand equipment' means at least one of the following equipment: motors, transformers, high voltage equipment at the connection point and at the process production plant;
- (7) 'transmission-connected distribution system' means a distribution system connected to a transmission system, including transmission-connected distribution facilities;
- (8) 'maximum import capability' means the maximum continuous active power that a transmission-connected demand facility or a transmission-connected distribution facility can consume from the network at the connection point, as specified in the connection agreement or as agreed between the relevant system operator and the transmission-connected demand facility owner or transmission-connected distribution system operator respectively;
- (9) 'maximum export capability' means the maximum continuous active power that a transmission-connected demand facility or a transmission-connected distribution facility, can feed into the network at the connection point, as specified in the connection agreement or as agreed between the relevant system operator and the transmission-connected demand facility owner or transmission-connected distribution system operator respectively;
- (10) 'low frequency demand disconnection' means an action where demand is disconnected during a low frequency event in order to recover the balance between demand and generation and restore system frequency to acceptable limits;
- (11) 'low voltage demand disconnection' means a restoration action where demand is disconnected during a low voltage event in order to recover voltage to acceptable limits;
- (12) 'on load tap changer' means a device for changing the tap of a winding, suitable for operation while the transformer is energised or on load;
- (13) 'on load tap changer blocking' means an action that blocks the on load tap changer during a low voltage event in order to stop transformers from further tapping and suppressing voltages in an area;
- (14) 'control room' means a relevant system operator's operation centre;
- (15) 'block loading' means the maximum step active power loading of reconnected demand during system restoration after black-out;
- (16) 'demand response active power control' means demand within a demand facility or closed distribution system that is available for modulation by the relevant system operator or relevant TSO, which results in an active power modification;
- (17) 'demand response reactive power control' means reactive power or reactive power compensation devices in a demand facility or closed distribution system that are available for modulation by the relevant system operator or relevant TSO;
- (18) 'demand response transmission constraint management' means demand within a demand facility or closed distribution system that is available for modulation by the relevant system operator or relevant TSO to manage transmission constraints within the system;

- (19) 'demand aggregation' means a set of demand facilities or closed distribution systems which can operate as a single facility or closed distribution system for the purposes of offering one or more demand response services;
- (20) 'demand response system frequency control' means demand within a demand facility or closed distribution system that is available for reduction or increase in response to frequency fluctuations, made by an autonomous response from the demand facility or closed distribution system to diminish these fluctuations;
- (21) 'demand response very fast active power control' means demand within a demand facility or closed distribution system that can be modulated very fast in response to a frequency deviation, which results in a very fast active power modification;
- (22) 'demand response unit document' (DRUD) means a document, issued either by the demand facility owner or the CDSO to the relevant system operator for demand units with demand response and connected at a voltage level above 1 000 V, which confirms the compliance of the demand unit with the technical requirements set out in this Regulation and provides the necessary data and statements, including a statement of compliance.

Article 3

Scope of application

1. The connection requirements set out in this Regulation shall apply to:
- (a) new transmission-connected demand facilities;
  - (b) new transmission-connected distribution facilities;
  - (c) new distribution systems, including new closed distribution systems;
  - (d) new demand units used by a demand facility or a closed distribution system to provide demand response services to relevant system operators and relevant TSOs.

The relevant system operator shall refuse to allow the connection of a new transmission-connected demand facility, a new transmission-connected distribution facility, or a new distribution system, which does not comply with the requirements set out in this Regulation and which is not covered by a derogation granted by the regulatory authority, or other authority where applicable in a Member State pursuant to Article 50. The relevant system operator shall communicate such refusal, by means of a reasoned statement in writing, to the demand facility owner, DSO, or CDSO and, unless specified otherwise by the regulatory authority, to the regulatory authority.

Based on compliance monitoring in accordance with Title III, the relevant TSO shall refuse demand response services subject to Articles 27 to 30 from new demand units not fulfilling the requirements set out in this Regulation.

2. This Regulation shall not apply to:
- (a) demand facilities and distribution systems connected to the transmission system and distribution systems, or to parts of the transmission system or distribution systems, of islands of Member States of which the systems are not operated synchronously with either the Continental Europe, Great Britain, Nordic, Ireland and Northern Ireland or Baltic synchronous area;
  - (b) storage devices except for pump-storage power generating modules in accordance with Article 5(2).
3. In case of demand facilities or closed distribution systems with more than one demand unit, these demand units shall together be considered as one demand unit if they cannot be operated independently from each other or can reasonably be considered in a combined manner.

Application to existing transmission-connected demand facilities, existing transmission-connected distribution facilities, existing distribution systems and existing demand units used to provide demand response services

1. Existing transmission-connected demand facilities, existing transmission-connected distribution facilities, existing distribution systems and existing demand units that are or can be used by a demand facility or a closed distribution system to provide demand response services to a relevant system operator or relevant TSO, are not subject to the requirements of this Regulation, except where:

- (a) an existing transmission-connected demand facility, an existing transmission-connected distribution facility, an existing distribution system, or an existing demand unit within a demand facility at a voltage level above 1 000 V or a closed distribution system connected at a voltage level above 1 000 V, has been modified to such an extent that its connection agreement must be substantially revised in accordance with the following procedure:
  - (i) demand facility owners, DSOs, or CDSOs who intend to undertake the modernisation of a plant or replacement of equipment impacting the technical capabilities of the transmission-connected demand facility, the transmission-connected distribution facility, the distribution system, or the demand unit shall notify their plans to the relevant system operator in advance;
  - (ii) if the relevant system operator considers that the extent of the modernisation or replacement of equipment is such that a new connection agreement is required, the system operator shall notify the relevant regulatory authority or, where applicable, the Member State; and
  - (iii) the relevant regulatory authority or, where applicable, the Member State shall decide if the existing connection agreement needs to be revised or a new connection agreement is required and which requirements of this Regulation shall apply; or
- (b) a regulatory authority or, where applicable, a Member State decides to make an existing transmission-connected demand facility, an existing transmission-connected distribution facility, an existing distribution system, or an existing demand unit subject to all or some of the requirements of this Regulation, following a proposal from the relevant TSO in accordance with paragraphs 3, 4 and 5.

2. For the purposes of this Regulation, a transmission-connected demand facility, a transmission-connected distribution facility, a distribution system, or a demand unit that is, or can be, used by a demand facility or a closed distribution system to provide demand response services to a relevant system operator or relevant TSO, shall be considered as existing if:

- (a) it is already connected to the network on the date of entry into force of this Regulation; or
- (b) the demand facility owner, DSO, or CDSO has concluded a final and binding contract for the purchase of the main demand equipment or the demand unit by two years after the entry into force of the Regulation. The demand facility owner, DSO, or CDSO must notify the relevant system operator and relevant TSO of the conclusion of the contract within 30 months after the entry into force of the Regulation.

The notification submitted by the demand facility owner, DSO, or CDSO to the relevant system operator and the relevant TSO shall at least indicate the contract title, its date of signature and date of entry into force, and the specifications of the main demand equipment or the demand unit to be constructed, assembled or purchased.

A Member State may provide that in specified circumstances the regulatory authority may determine whether the transmission-connected demand facility, the transmission-connected distribution facility, the distribution system, or the demand unit is to be considered existing or new.

3. Following a public consultation in accordance with Article 9 and in order to address significant factual changes in circumstances, such as the evolution of system requirements including penetration of renewable energy sources, smart grids, distributed generation or demand response, the relevant TSO may propose to the regulatory authority concerned, or where applicable, to the Member State to extend the application of this Regulation to existing transmission-connected demand facilities, existing transmission-connected distribution facilities, existing distribution systems, or existing demand units used by a demand facility or a closed distribution system to provide demand response services to a relevant system operator or relevant TSO.

For that purpose a sound and transparent quantitative cost-benefit analysis shall be carried out, in accordance with Articles 48 and 49. The analysis shall indicate:

- (a) the costs, in regard to existing transmission-connected demand facilities, existing transmission-connected distribution facilities, existing distribution systems and existing demand units, of requiring compliance with this Regulation;
- (b) the socioeconomic benefit resulting from applying the requirements set out in this Regulation; and
- (c) the potential of alternative measures to achieve the required performance.

4. Before carrying out the quantitative cost-benefit analysis referred to in paragraph 3, the relevant TSO shall:

- (a) carry out a preliminary qualitative comparison of costs and benefits;
- (b) obtain approval from the relevant regulatory authority or, where applicable, the Member State.

5. The relevant regulatory authority or, where applicable, the Member State shall decide on the extension of the applicability of this Regulation to existing transmission-connected demand facilities, existing transmission-connected distribution facilities, existing distribution systems, or existing demand units, within six months of receipt of the report and the recommendation of the relevant TSO in accordance with paragraph 4 of Article 48. The decision of the regulatory authority or, where applicable, the Member State shall be published.

6. The relevant TSO shall take account of the legitimate expectations of demand facility owners, DSOs and CDSOs as part of the assessment of the application of this Regulation to existing transmission-connected demand facilities, existing transmission-connected distribution facilities, existing distribution systems, or existing demand units.

7. The relevant TSO may assess the application of some or all of the provisions of this Regulation to existing transmission-connected demand facilities, existing transmission-connected distribution facilities, existing distribution systems, or existing demand units, every three years in accordance with the requirements and process set out in paragraphs 3 to 5.

Article 5

Application to pump-storage power generating modules and industrial sites

1. This Regulation shall not apply to pump-storage power generating modules that have both generating and pumping operation mode.
2. Any pumping module within a pump-storage station that only provides pumping mode shall be subject to the requirements of this Regulation and shall be treated as a demand facility.
3. In the case of industrial sites with an embedded power generating module, the system operator of an industrial site, the demand facility owner, the power generating facility owner and the relevant system operator to whose system the industrial site is connected, may agree, in coordination with the relevant TSO, on conditions for disconnection of critical loads from the relevant system. The objective of the agreement shall be to secure production processes of the industrial site in case of disturbed conditions in the relevant system.

Article 6

Regulatory aspects

1. Requirements of general application to be established by relevant system operators or TSOs under this Regulation shall be subject to approval by the entity designated by the Member State and be published. The designated entity shall be the regulatory authority unless otherwise provided by the Member State.

2. For site specific requirements to be established by relevant system operators or TSOs under this Regulation, Member States may require approval by a designated entity.
3. When applying this Regulation, Member States, competent entities and system operators shall:
  - (a) apply the principles of proportionality and non-discrimination;
  - (b) ensure transparency;
  - (c) apply the principle of optimisation between the highest overall efficiency and lowest total costs for all parties involved;
  - (d) respect the responsibility assigned to the relevant TSO in order to ensure system security, including as required by national legislation;
  - (e) consult with relevant DSOs and take account of potential impacts on their system;
  - (f) take into consideration agreed European standards and technical specifications.
4. The relevant system operator or TSO shall submit a proposal for requirements of general application, or the methodology used to calculate or establish them, for approval by the competent entity within two years of entry into force of this Regulation.
5. Where this Regulation requires the relevant system operator, relevant TSO, demand facility owner, power generating facility owner, DSO and/or CDSO to seek agreement, they shall endeavour to do so within six months after a first proposal has been submitted by one party to the other parties. If no agreement has been found within this time frame, each party may request the relevant regulatory authority to issue a decision within six months.
6. Competent entities shall take decisions on proposals for requirements or methodologies within six months following the receipt of such proposals.
7. If the relevant system operator or TSO deems an amendment to requirements or methodologies as provided for and approved under paragraph 1 and 2 to be necessary, the requirements provided for in paragraphs 3 to 8 shall apply to the proposed amendment. System operators and TSOs proposing an amendment shall take into account the legitimate expectations, if any, of demand facility owners, DSOs, CDSOs, equipment manufacturers and other stakeholders based on the initially specified or agreed requirements or methodologies.
8. Any party having a complaint against a relevant system operator or a TSO in relation to that relevant system operator's or TSO's obligations under this Regulation may refer the complaint to the regulatory authority which, acting as dispute settlement authority, shall issue a decision within two months after receipt of the complaint. That period may be extended by two months where additional information is sought by the regulatory authority. That extended period may be further extended with the agreement of the complainant. The regulatory authority's decision shall have binding effect unless and until overruled on appeal.
9. Where the requirements under this Regulation are to be established by a relevant system operator that is not a TSO, Member States may provide that instead the TSO be responsible for establishing the relevant requirements.

Article 7

Multiple TSOs

1. Where more than one TSO exists in a Member State, this Regulation shall apply to all those TSOs.

2. Member States may, under the national regulatory regime, provide that the responsibility of a TSO to comply with one or some or all obligations under this Regulation is assigned to one or more specific TSOs.

Article 8

Recovery of costs

1. The costs borne by system operators subject to network tariff regulation and stemming from the obligations laid down in this Regulation shall be assessed by the relevant regulatory authorities. Costs assessed as reasonable, efficient and proportionate shall be recovered through network tariffs or other appropriate mechanisms.

2. If requested by the relevant regulatory authorities, system operators referred to in paragraph 1 shall, within three months of the request, provide the information necessary to facilitate assessment of the costs incurred.

Article 9

Public consultation

1. Relevant system operators and relevant TSOs shall carry out a consultation with stakeholders, including the competent authorities of each Member State on:

- (a) proposals to extend the applicability of this Regulation to existing transmission-connected demand facilities, existing transmission-connected distribution facilities, existing distribution systems and existing demand units in accordance with Article 4(3);
- (b) the report prepared in accordance with Article 48(3);
- (c) the cost-benefit analysis undertaken in accordance with Article 53(2);
- (d) the requirements for demand units specified in accordance with Article 28(2)(c),(e),(f),(k) and (l) and Article 29(2)(c) to (e).

The consultation shall last at least for a period of one month.

2. The relevant system operators or relevant TSOs shall duly take into account the views of the stakeholders resulting from the consultations, prior to the submission of the draft proposal, the report, the cost-benefit analysis, or the requirements for demand units, for approval by the regulatory authority, competent entity or, if applicable, the Member State. In all cases, a sound justification for including or not the view of the stakeholders shall be provided and published in a timely manner before, or simultaneously with, the publication of the proposal, the report, the cost-benefit analysis, or the requirements for demand units specified in accordance with Article 28 and Article 29.

Article 10

Stakeholder involvement

The Agency for the Cooperation of Energy Regulators (the Agency), in close cooperation with the European Network of Transmission System Operators for Electricity (ENTSO for Electricity), shall organise stakeholder involvement, regarding the requirements for the grid connection of transmission-connected demand facilities, transmission-connected distribution facilities, distribution systems and demand units used by a demand facility or a closed distribution system to provide demand response services to relevant system operators and relevant TSOs, and other aspects of the implementation of this Regulation. This shall include regular meetings with stakeholders to identify problems and propose improvements notably related to the requirements for grid connection of transmission-connected demand facilities, transmission-connected distribution facilities, distribution systems and demand units used by a demand facility or a closed distribution system to provide demand response services to relevant system operators and relevant TSOs.

Article 11

Confidentiality obligations

1. Any confidential information received, exchanged or transmitted pursuant to this Regulation shall be subject to the conditions of professional secrecy laid down in paragraphs 2, 3 and 4.
2. The obligation of professional secrecy shall apply to any persons, regulatory authorities, or entities subject to the provisions of this Regulation.
3. Confidential information received by the persons, regulatory authorities, or entities referred to in paragraph 2 in the course of their duties may not be divulged to any other person or authority, without prejudice to cases covered by national law, the other provisions of this Regulation or other relevant Union law.
4. Without prejudice to cases covered by national or Union law, regulatory authorities, entities, or persons who receive confidential information pursuant to this Regulation may use it only for the purpose of carrying out their duties under this Regulation.

TITLE II

CONNECTION OF TRANSMISSION-CONNECTED DEMAND FACILITIES, TRANSMISSION-CONNECTED DISTRIBUTION FACILITIES AND DISTRIBUTION SYSTEMS

CHAPTER I

General requirements

Article 12

General frequency requirements

1. Transmission-connected demand facilities, transmission-connected distribution facilities and distribution systems shall be capable of remaining connected to the network and operating at the frequency ranges and time periods specified in Annex I.
2. The transmission-connected demand facility owner or the DSO may agree with the relevant TSO on wider frequency ranges or longer minimum times for operation. If wider frequency ranges or longer minimum times for operation are technically feasible, the consent of the transmission-connected demand facility owner or DSO shall not be unreasonably withheld.

Article 13

General voltage requirements

1. Transmission-connected demand facilities, transmission-connected distribution facilities and transmission-connected distribution systems shall be capable of remaining connected to the network and operating at the voltage ranges and time periods specified in Annex II.
2. Equipment of distribution systems connected at the same voltage as the voltage of the connection point to the transmission system shall be capable of remaining connected to the network and operating at the voltage ranges and time periods specified in Annex II.

3. The voltage range at the connection point shall be expressed by the voltage at the connection point related to reference 1 per unit (pu) voltage. For the 400 kV grid voltage level (or alternatively commonly referred to as 380 kV level), the reference 1 pu value is 400 kV, for other grid voltage levels the reference 1 pu voltage may differ for each system operator in the same synchronous area.

4. Where the voltage base for pu values is from 300 kV to 400 kV included, the relevant TSO in Spain may require transmission-connected demand facilities, transmission-connected distribution facilities and transmission-connected distribution systems to remain connected in the voltage range between 1,05 pu-1,0875 pu for an unlimited period.

5. Where the voltage base for pu values is 400 kV, the relevant TSOs in the Baltic synchronous area may require transmission-connected demand facilities, transmission-connected distribution facilities and transmission-connected distribution systems to remain connected to the 400 kV network in the voltage ranges and for time periods that apply to the Continental Europe synchronous area.

6. If required by the relevant TSO, a transmission-connected demand facility, a transmission-connected distribution facility, or a transmission-connected distribution system shall be capable of automatic disconnection at specified voltages. The terms and settings for automatic disconnection shall be agreed between the relevant TSO and the transmission-connected demand facility owner or the DSO.

7. With regard to transmission-connected distribution systems with a voltage below 110 kV at the connection point, the relevant TSO shall specify the voltage range at the connection point that the distribution systems connected to that transmission system shall be designed to withstand. DSOs shall design the capability of their equipment, connected at the same voltage as the voltage of the connection point to the transmission system, to comply with this voltage range.

Article 14

Short-circuit requirements

1. Based on the rated short-circuit withstand capability of its transmission network elements, the relevant TSO shall specify the maximum short-circuit current at the connection point that the transmission-connected demand facility or the transmission-connected distribution system shall be capable of withstanding.

2. The relevant TSO shall deliver to the transmission-connected demand facility owner or the transmission-connected distribution system operator an estimate of the minimum and maximum short-circuit currents to be expected at the connection point as an equivalent of the network.

3. After an unplanned event, the relevant TSO shall inform the affected transmission-connected demand facility owner or the affected transmission-connected distribution system operator as soon as possible and no later than one week after the unplanned event, of the changes above a threshold for the maximum short-circuit current that the affected transmission-connected demand facility or the affected transmission-connected distribution system shall be able to withstand from the relevant TSO's network in accordance with paragraph 1.

4. The threshold set in paragraph 3 shall either be specified by the transmission-connected demand facility owner for its facility, or by the transmission-connected distribution system operator for its network.

5. Before a planned event, the relevant TSO shall inform the affected transmission-connected demand facility owner or the affected transmission-connected distribution system operator, as soon as possible and no later than one week before the planned event, of the changes above a threshold for the maximum short-circuit current that the affected transmission-connected demand facility or the affected transmission-connected distribution system shall be able to withstand from the relevant TSO's network, in accordance with paragraph 1.

6. The threshold set in paragraph 5 shall either be specified by the transmission-connected demand facility owner for its facility, or by the transmission-connected distribution system operator for its network.

7. The relevant TSO shall request information from a transmission-connected demand facility owner or a transmission-connected distribution system operator concerning the contribution in terms of short-circuit current from that facility or network. As a minimum, the equivalent modules of the network shall be delivered and demonstrated for zero, positive and negative sequences.

8. After an unplanned event, the transmission-connected demand facility owner or the transmission-connected distribution system operator shall inform the relevant TSO, as soon as possible and no later than one week after the unplanned event, of the changes in short-circuit contribution above the threshold set by the relevant TSO.

9. Before a planned event, the transmission-connected demand facility owner or the transmission-connected distribution system operator shall inform the relevant TSO, as soon as possible and no later than one week before the planned event, of the changes in short-circuit contribution above the threshold set by the relevant TSO.

Article 15

Reactive power requirements

1. Transmission-connected demand facilities and transmission-connected distribution systems shall be capable of maintaining their steady-state operation at their connection point within a reactive power range specified by the relevant TSO, according to the following conditions:

- (a) for transmission-connected demand facilities, the actual reactive power range specified by the relevant TSO for importing and exporting reactive power shall not be wider than 48 percent of the larger of the maximum import capacity or maximum export capacity (0,9 power factor import or export of active power), except in situations where either technical or financial system benefits are demonstrated, for transmission-connected demand facilities, by the transmission-connected demand facility owner and accepted by the relevant TSO;
- (b) for transmission-connected distribution systems, the actual reactive power range specified by the relevant TSO for importing and exporting reactive power shall not be wider than:
  - (i) 48 percent (i.e. 0,9 power factor) of the larger of the maximum import capability or maximum export capability during reactive power import (consumption); and
  - (ii) 48 percent (i.e. 0,9 power factor) of the larger of the maximum import capability or maximum export capability during reactive power export (production);

except in situations where either technical or financial system benefits are proved by the relevant TSO and the transmission-connected distribution system operator through joint analysis;

- (c) the relevant TSO and the transmission-connected distribution system operator shall agree on the scope of the analysis, which shall address the possible solutions, and determine the optimal solution for reactive power exchange between their systems, taking adequately into consideration the specific system characteristics, variable structure of power exchange, bidirectional flows and the reactive power capabilities in the distribution system;
- (d) the relevant TSO may establish the use of metrics other than power factor in order to set out equivalent reactive power capability ranges;
- (e) the reactive power range requirement values shall be met at the connection point;
- (f) by way of derogation from point (e), where a connection point is shared between a power generating module and a demand facility, equivalent requirements shall be met at the point defined in relevant agreements or national law.

2. The relevant TSO may require that transmission-connected distribution systems have the capability at the connection point to not export reactive power (at reference 1 pu voltage) at an active power flow of less than 25 % of the maximum import capability. Where applicable, Member States may require the relevant TSO to justify its request through a joint analysis with the transmission-connected distribution system operator. If this requirement is not justified based on the joint analysis, the relevant TSO and the transmission-connected distribution system operator shall agree on necessary requirements according to the outcomes of a joint analysis.

3. Without prejudice to point (b) of paragraph 1, the relevant TSO may require the transmission-connected distribution system to actively control the exchange of reactive power at the connection point for the benefit of the entire system. The relevant TSO and the transmission-connected distribution system operator shall agree on a method to carry out this control, to ensure the justified level of security of supply for both parties. The justification shall include a roadmap in which the steps and the timeline for fulfilling the requirement are specified.

4. In accordance with paragraph 3, the transmission-connected distribution system operator may require the relevant TSO to consider its transmission-connected distribution system for reactive power management.

Article 16

Protection requirements

1. The relevant TSO shall specify the devices and settings required to protect the transmission network in accordance with the characteristics of the transmission-connected demand facility or the transmission-connected distribution system. The relevant TSO and the transmission-connected demand facility owner or the transmission-connected distribution system operator shall agree on protection schemes and settings relevant for the transmission-connected demand facility or the transmission-connected distribution system.

2. Electrical protection of the transmission-connected demand facility or the transmission-connected distribution system shall take precedence over operational controls while respecting system security, health and safety of staff and the public.

3. Protection scheme devices may cover the following elements:

- (a) external and internal short circuit;
- (b) over- and under-voltage at the connection point to the transmission system;
- (c) over- and under-frequency;
- (d) demand circuit protection;
- (e) unit transformer protection;
- (f) back-up against protection and switchgear malfunction.

4. The relevant TSO and the transmission-connected demand facility owner or the transmission-connected distribution system operator shall agree on any changes to the protection schemes relevant for the transmission-connected demand facility or the transmission-connected distribution system, and on the arrangements for the protection schemes of the transmission-connected demand facility or the transmission-connected distribution system.

Article 17

Control requirements

1. The relevant TSO and the transmission-connected demand facility owner or the transmission-connected distribution system operator shall agree on the schemes and settings of the different control devices of the transmission-connected demand facility or the transmission-connected distribution system relevant for system security.

2. The agreement shall cover at least the following elements:

- (a) isolated (network) operation;
- (b) damping of oscillations;

- (c) disturbances to the transmission network;
- (d) automatic switching to emergency supply and restoration to normal topology;
- (e) automatic circuit-breaker re-closure (on 1-phase faults).

3. The relevant TSO and the transmission-connected demand facility owner or the transmission-connected distribution system operator shall agree on any changes to the schemes and settings of the different control devices of the transmission-connected demand facility or the transmission-connected distribution system relevant for system security.

4. With regard to priority ranking of protection and control, the transmission-connected demand facility owner or the transmission-connected distribution system operator shall set the protection and control devices of its transmission-connected demand facility or its transmission-connected distribution system respectively, in compliance with the following priority ranking, organised in decreasing order of importance:

- (a) transmission network protection;
- (b) transmission-connected demand facility or transmission-connected distribution system protection;
- (c) frequency control (active power adjustment);
- (d) power restriction.

Article 18

Information exchange

1. Transmission-connected demand facilities shall be equipped according to the standards specified by the relevant TSO in order to exchange information between the relevant TSO and the transmission-connected demand facility with the specified time stamping. The relevant TSO shall make the specified standards publicly available.
2. Transmission-connected distribution system shall be equipped according to the standards specified by the relevant TSO in order to exchange information between the relevant TSO and the transmission-connected distribution system with the specified time stamping. The relevant TSO shall make the specified standards publicly available.
3. The relevant TSO shall specify the information exchange standards. The relevant TSO shall make publicly available the precise list of data required.

Article 19

Demand disconnection and demand reconnection

1. All transmission-connected demand facilities and transmission-connected distribution systems shall fulfil the following requirements related to low frequency demand disconnection functional capabilities:
  - (a) each transmission-connected distribution system operator and, where specified by the TSO, transmission-connected demand facility owner, shall provide capabilities that enable automatic 'low frequency' disconnection of a specified proportion of their demand. The relevant TSO may specify a disconnection trigger based on a combination of low frequency and rate-of-change-of-frequency;
  - (b) the low frequency demand disconnection functional capabilities shall allow for disconnecting demand in stages for a range of operational frequencies;

- (c) the low frequency demand disconnection functional capabilities shall allow for operation from a nominal Alternating Current (AC) input to be specified by the relevant system operator, and shall meet the following requirements:
    - (i) frequency range: at least between 47-50 Hz, adjustable in steps of 0,05 Hz;
    - (ii) operating time: no more than 150 ms after triggering the frequency setpoint;
    - (iii) voltage lock-out: blocking of the functional capability shall be possible when the voltage is within a range of 30 to 90 % of reference 1 pu voltage;
    - (iv) provide the direction of active power flow at the point of disconnection;
  - (d) the AC voltage supply used in providing low frequency demand disconnection functional capabilities, shall be provided from the network at the frequency signal measuring point, as used in providing functional capabilities in accordance with paragraph 1(c), so that the frequency of the low frequency demand disconnection functional capabilities supply voltage is the same as the one of the network.
2. With regard to low voltage demand disconnection functional capabilities, the following requirements shall apply:
- (a) the relevant TSO may specify, in coordination with the transmission-connected distribution system operators, low voltage demand disconnection functional capabilities for the transmission-connected distribution facilities;
  - (b) the relevant TSO may specify, in coordination with the transmission-connected demand facility owners, low voltage demand disconnection functional capabilities for the transmission-connected demand facilities;
  - (c) based on the TSO's assessment concerning system security, the implementation of on load tap changer blocking and low voltage demand disconnection shall be binding for the transmission-connected distribution system operators;
  - (d) if the relevant TSO decides to implement a low voltage demand disconnection functional capability, the equipment for both on load tap changer blocking and low voltage demand disconnection shall be installed in coordination with the relevant TSO;
  - (e) the method for low voltage demand disconnection shall be implemented by relay or control room initiation;
  - (f) the low voltage demand disconnection functional capabilities shall have the following features:
    - (i) the low voltage demand disconnection functional capability shall monitor the voltage by measuring all three phases;
    - (ii) blocking of the relays' operation shall be based on direction of either active power or reactive power flow.
3. With regard to blocking of on load tap changers, the following requirements shall apply:
- (a) if required by the relevant TSO, the transformer at the transmission-connected distribution facility shall be capable of automatic or manual on load tap changer blocking;
  - (b) the relevant TSO shall specify the automatic on load tap changer blocking functional capability.
4. All transmission-connected demand facilities and transmission-connected distribution systems shall fulfil the following requirements related to disconnection or reconnection of a transmission-connected demand facility or a transmission-connected distribution system:
- (a) with regard to the capability of reconnection after a disconnection, the relevant TSO shall specify the conditions under which a transmission-connected demand facility or a transmission-connected distribution system is entitled to reconnect to the transmission system. Installation of automatic reconnection systems shall be subject to prior authorisation by the relevant TSO;

- (b) with regard to reconnection of a transmission-connected demand facility or a transmission-connected distribution system, the transmission-connected demand facility or the transmission-connected distribution system shall be capable of synchronisation for frequencies within the ranges set out in Article 12. The relevant TSO and the transmission-connected demand facility owner or the transmission-connected distribution system operator shall agree on the settings of synchronisation devices prior to connection of the transmission-connected demand facility or the transmission-connected distribution system, including voltage, frequency, phase angle range and deviation of voltage and frequency;
- (c) a transmission-connected demand facility or a transmission-connected distribution facility shall be capable of being remotely disconnected from the transmission system when required by the relevant TSO. If required, the automated disconnection equipment for reconfiguration of the system in preparation for block loading shall be specified by the relevant TSO. The relevant TSO shall specify the time required for remote disconnection.

Article 20

Power quality

Transmission-connected demand facility owners and transmission-connected distribution system operators shall ensure that their connection to the network does not result in a determined level of distortion or fluctuation of the supply voltage on the network, at the connection point. The level of distortion shall not exceed that allocated to them by the relevant TSO. TSOs shall coordinate their power quality requirements with the requirements of adjacent TSOs.

Article 21

Simulation models

1. Transmission-connected demand facilities and transmission-connected distribution systems shall fulfil the requirements set out in paragraphs 3 and 4 related to the simulation models or equivalent information.
2. Each TSO may require simulation models or equivalent information showing the behaviour of the transmission-connected demand facility, or the transmission-connected distribution system, or both, in steady and dynamic states.
3. Each TSO shall specify the content and format of those simulation models or equivalent information. The content and format shall include:
  - (a) steady and dynamic states, including 50 Hz component;
  - (b) electromagnetic transient simulations at the connection point;
  - (c) structure and block diagrams.
4. For the purpose of dynamic simulations, the simulation model or equivalent information referred to in paragraph 3(a) shall contain the following sub-models or equivalent information:
  - (a) power control;
  - (b) voltage control;
  - (c) transmission-connected demand facility and transmission-connected distribution system protection models;
  - (d) the different types of demand, that is to say electro technical characteristics of the demand; and
  - (e) converter models.
5. Each relevant system operator or relevant TSO shall specify the requirements of the performance of the recordings of transmission-connected demand facilities or transmission-connected distribution facilities, or both, in order to compare the response of the model with these recordings.

CHAPTER 2

Operational notification procedure

Article 22

General provisions

1. The operational notification procedure for the connection of each new transmission-connected demand facility, each new transmission-connected distribution facility and each new transmission-connected distribution system, shall comprise:

- (a) an energisation operational notification (EON);
- (b) an interim operational notification (ION);
- (c) a final operational notification (FON).

2. Each transmission-connected demand facility owner or transmission-connected distribution system operator to which one or more of the requirements in Title II apply shall demonstrate to the relevant TSO that it has complied with the requirements set out in Title II of this Regulation by completing successfully the operational notification procedure for connection of each transmission-connected demand facility, each transmission-connected distribution facility and each transmission-connected distribution system described in Articles 23 to 26.

3. The relevant TSO shall specify and make publicly available further details concerning the operational notification procedure.

Article 23

Energisation operational notification

1. An EON shall entitle the transmission-connected demand facility owner or transmission-connected distribution system operator to energise its internal network and auxiliaries by using the grid connection that is specified for the connection point.

2. An EON shall be issued by the relevant TSO, subject to completion of preparations including agreement on the protection and control settings relevant to the connection point between the relevant TSO and the transmission-connected demand facility owner or transmission-connected distribution system operator.

Article 24

Interim operational notification

1. An ION shall entitle the transmission-connected demand facility owner or transmission-connected distribution system operator to operate the transmission-connected demand facility, the transmission-connected distribution facility, or the transmission-connected distribution system by using the grid connection for a limited period of time.

2. An ION shall be issued by the relevant TSO, subject to completion of the data and study review process as required by this Article.

3. With regard to the data and study review, the relevant TSO shall have the right to request that the transmission-connected demand facility owner or transmission-connected distribution system operator provide the following:

- (a) an itemised statement of compliance;
- (b) detailed technical data of the transmission-connected demand facility, the transmission-connected distribution facility or the transmission-connected distribution system relevant to the grid connection as specified by the relevant TSO;
- (c) equipment certificates issued by an authorised certifier in respect of transmission-connected demand facilities, transmission-connected distribution facilities and transmission-connected distribution systems, where these are relied upon as part of the evidence of compliance;
- (d) simulation models, as specified in Article 21 and required by the TSO;
- (e) studies demonstrating expected steady-state and dynamic performance as required in Articles 43, 46 and 47;
- (f) details of intended practical method of completing compliance tests according to Chapter 2 of Title IV.

4. The maximum period during which the transmission-connected demand facility owner or transmission-connected distribution system operator may maintain ION status shall be 24 months. The relevant TSO is entitled to specify a shorter ION validity period. An extension of the ION shall be granted only if the transmission-connected demand facility owner or transmission-connected distribution system operator has made substantial progress towards full compliance. Outstanding issues shall be clearly identified at the time of requesting extension.

5. An extension of the period during which the transmission-connected demand facility owner or transmission-connected distribution system operator may maintain ION status, beyond the period established in paragraph 4, may be granted if a request for a derogation is made to the relevant TSO before the expiry of that period in accordance with the derogation procedure laid down in Article 50.

Article 25

Final operational notification

1. A FON shall entitle the transmission-connected demand facility owner or transmission-connected distribution system operator to operate the transmission-connected demand facility, the transmission-connected distribution facility or the transmission-connected distribution system by using the grid connection.

2. A FON shall be issued by the relevant TSO, upon prior removal of all incompatibilities identified for the purposes of the ION status and subject to the completion of the data and study review process as required by this Article.

3. For the purposes of the data and study review, the transmission-connected demand facility owner or transmission-connected distribution system operator must submit the following to the relevant TSO:

- (a) an itemised statement of compliance; and
- (b) an update of the applicable technical data, simulation models and studies as referred to in points (b), (d) and (e) of Article 24(3), including the use of actual measured values during testing.

4. If incompatibility is identified in connection with the issuing of the FON, a derogation may be granted upon a request made to the relevant TSO, in accordance with the derogation procedure described in Chapter 2 of Title V. A FON shall be issued by the relevant TSO if the transmission-connected demand facility, the transmission-connected distribution facility, or the transmission-connected distribution system complies with the provisions of the derogation.

Where a request for a derogation is rejected, the relevant TSO shall have the right to refuse to allow the operation of the transmission-connected demand facility, the transmission-connected distribution facility, or the transmission-connected distribution system until the transmission-connected demand facility owner or transmission-connected distribution system operator and the relevant TSO resolve the incompatibility and the relevant TSO considers that the transmission-connected demand facility, the transmission-connected distribution facility, or the transmission-connected distribution system complies with the provisions of this Regulation.

If the relevant TSO and the transmission-connected demand facility owner or transmission-connected distribution system operator do not resolve the incompatibility within a reasonable time frame, but in any case not later than six months after the notification of the rejection of the request for a derogation, each party may refer the issue for decision to the regulatory authority.

Article 26

Limited operational notification

1. Transmission-connected demand facility owners or transmission-connected distribution system operators to whom a FON has been granted, shall inform the relevant TSO, no later than 24 hours after the incident has occurred, of the following circumstances:

- (a) the facility is temporarily subject to either significant modification or loss of capability affecting its performance; or
- (b) equipment failure leading to non-compliance with some relevant requirements.

A longer time period to inform the relevant TSO can be agreed with the transmission-connected demand facility owner or transmission-connected distribution system operator depending on the nature of the changes.

2. The transmission-connected demand facility owner or transmission-connected distribution system operator shall apply to the relevant TSO for a limited operational notification (LON), if the transmission-connected demand facility owner or transmission-connected distribution system operator expects the circumstances described in paragraph 1 to persist for more than three months.

3. A LON shall be issued by the relevant TSO and shall contain the following information which shall be clearly identifiable:

- (a) the unresolved issues justifying the granting of the LON;
- (b) the responsibilities and timescales for expected solution; and
- (c) a maximum period of validity which shall not exceed 12 months. The initial period granted may be shorter with the possibility of an extension if evidence is submitted to the satisfaction of the relevant TSO demonstrating that substantial progress has been made towards achieving full compliance.

4. The FON shall be suspended during the period of validity of the LON with regard to the items for which the LON has been issued.

5. A further extension of the period of validity of the LON may be granted upon a request for a derogation made to the relevant TSO before the expiry of that period, in accordance with the derogation procedure described in Chapter 2 of Title V.

6. The relevant TSO shall have the right to refuse to allow the operation of the transmission-connected demand facility, the transmission-connected distribution facility, or the transmission-connected distribution system once the LON is no longer valid. In such cases, the FON shall automatically become invalid.

7. If the relevant TSO does not grant an extension of the period of validity of the LON in accordance with paragraph 5 or if it refuses to allow the operation of the transmission-connected demand facility, the transmission-connected distribution facility, or the transmission-connected distribution system once the LON is no longer valid in accordance with paragraph 6, the transmission-connected demand facility owner or transmission-connected distribution system operator may refer the issue for decision to the regulatory authority within six months after the notification of the decision of the relevant TSO.

TITLE III

CONNECTION OF DEMAND UNITS USED BY A DEMAND FACILITY OR A CLOSED DISTRIBUTION SYSTEM TO PROVIDE DEMAND RESPONSE SERVICES TO SYSTEM OPERATORS

CHAPTER I

General requirements

Article 27

General provisions

1. Demand response services provided to system operators shall be distinguished based on the following categories:
  - (a) remotely controlled:
    - (i) demand response active power control;
    - (ii) demand response reactive power control;
    - (iii) demand response transmission constraint management.
  - (b) autonomously controlled:
    - (i) demand response system frequency control;
    - (ii) demand response very fast active power control.
2. Demand facilities and closed distribution systems may provide demand response services to relevant system operators and relevant TSOs. Demand response services can include, jointly or separately, upward or downward modification of demand.
3. The categories referred to in paragraph 1 are not exclusive and this Regulation does not prevent other categories from being developed. This Regulation does not apply to demand response services provided to other entities than relevant system operators or relevant TSOs.

Article 28

Specific provisions for demand units with demand response active power control, reactive power control and transmission constraint management

1. Demand facilities and closed distribution systems may offer demand response active power control, demand response reactive power control, or demand response transmission constraint management to relevant system operators and relevant TSOs.
2. Demand units with demand response active power control, demand response reactive power control, or demand response transmission constraint management shall comply with the following requirements, either individually or, where it is not part of a transmission-connected demand facility, collectively as part of demand aggregation through a third party:
  - (a) be capable of operating across the frequency ranges specified in Article 12(1) and the extended range specified in Article 12(2);

- (b) be capable of operating across the voltage ranges specified in Article 13 if connected at a voltage level at or above 110 kV;
- (c) be capable of operating across the normal operational voltage range of the system at the connection point, specified by the relevant system operator, if connected at a voltage level below 110 kV. This range shall take into account existing standards and shall, prior to approval in accordance with Article 6, be subject to consultation with the relevant stakeholders in accordance with Article 9(1);
- (d) be capable of controlling power consumption from the network in a range equal to the range contracted, directly or indirectly through a third party, by the relevant TSO;
- (e) be equipped to receive instructions, directly or indirectly through a third party, from the relevant system operator or the relevant TSO to modify their demand and to transfer the necessary information. The relevant system operator shall make publicly available the technical specifications approved to enable this transfer of information. For demand units connected at a voltage level below 110 kV, these specifications shall, prior to approval in accordance with Article 6, be subject to consultation with the relevant stakeholders in accordance with Article 9(1);
- (f) be capable of adjusting its power consumption within a time period specified by the relevant system operator or the relevant TSO. For demand units connected at a voltage level below 110 kV, these specifications shall, prior to approval in accordance with Article 6, be subject to consultation with the relevant stakeholders in accordance with Article 9(1);
- (g) be capable of full execution of an instruction issued by the relevant system operator or the relevant TSO to modify its power consumption to the limits of the electrical protection safeguards, unless a contractually agreed method is in place with the relevant system operator or relevant TSO for the replacement of their contribution (including aggregated demand facilities' contribution through a third party);
- (h) once a modification to power consumption has taken place and for the duration of the requested modification, only modify the demand used to provide the service if required by the relevant system operator or relevant TSO to the limits of the electrical protection safeguards, unless a contractually agreed method is in place with the relevant system operator or relevant TSO for the replacement of their contribution (including aggregated demand facilities' contribution through a third party). Instructions to modify power consumption may have immediate or delayed effects;
- (i) notify the relevant system operator or relevant TSO of the modification of demand response capacity. The relevant system operator or relevant TSO shall specify the modalities of the notification;
- (j) where the relevant system operator or the relevant TSO, directly or indirectly through a third party, command the modification of the power consumption, enable the modification of a part of its demand in response to an instruction by the relevant system operator or the relevant TSO, within the limits agreed with the demand facility owner or the CDSO and according to the demand unit settings;
- (k) have the withstand capability to not disconnect from the system due to the rate-of-change-of-frequency up to a value specified by the relevant TSO. With regard to this withstand capability, the value of rate-of-change-of-frequency shall be calculated over a 500 ms time frame. For demand units connected at a voltage level below 110 kV, these specifications shall, prior to approval in accordance with Article 6, be subject to consultation with the relevant stakeholders in accordance with Article 9(1);
- (l) where modification to the power consumption is specified via frequency or voltage control, or both, and via pre-alert signal sent by the relevant system operator or the relevant TSO, be equipped to receive, directly or indirectly through a third party, the instructions from the relevant system operator or the relevant TSO, to measure the frequency or voltage value, or both, to command the demand trip and to transfer the information. The relevant system operator shall specify and publish the technical specifications approved to enable this transfer of information. For demand units connected at a voltage level below 110 kV, these specifications shall, prior to approval in accordance with Article 6, be subject to consultation with the relevant stakeholders in accordance with Article 9(1).

3. For voltage control with disconnection or reconnection of static compensation facilities, each transmission-connected demand facility or transmission-connected closed distribution system shall be able to connect or disconnect its static compensation facilities, directly or indirectly, either individually or commonly as part of demand aggregation through a third party, in response to an instruction transmitted by the relevant TSO, or in the conditions set forth in the contract between the relevant TSO and the demand facility owner or the CDSO.

Specific provisions for demand units with demand response system frequency control

1. Demand facilities and closed distribution systems may offer demand response system frequency control to relevant system operators and relevant TSOs.
2. Demand units with demand response system frequency control shall comply with the following requirements, either individually or, where it is not part of a transmission-connected demand facility, collectively as part of demand aggregation through a third party:
  - (a) be capable of operating across the frequency ranges specified in Article 12(1) and the extended range specified in Article 12(2);
  - (b) be capable of operating across the voltage ranges specified in Article 13 if connected at a voltage level at or above 110 kV;
  - (c) be capable of operating across the normal operational voltage range of the system at the connection point, specified by the relevant system operator, if connected at a voltage level below 110 kV. This range shall take into account existing standards, and shall, prior to approval in accordance with Article 6, be subject to consultation with the relevant stakeholders in accordance with Article 9(1);
  - (d) be equipped with a control system that is insensitive within a dead band around the nominal system frequency of 50,00 Hz, of a width to be specified by the relevant TSO in consultation with the TSOs in the synchronous area. For demand units connected at a voltage level below 110 kV, these specifications shall, prior to approval in accordance with Article 6, be subject to consultation with the relevant stakeholders in accordance with Article 9(1);
  - (e) be capable of, upon return to frequency within the dead band specified in paragraph 2(d), initiating a random time delay of up to 5 minutes before resuming normal operation.

The maximum frequency deviation from nominal value of 50,00 Hz to respond to shall be specified by the relevant TSO in coordination with the TSOs in the synchronous area. For demand units connected at a voltage level below 110 kV, these specifications shall, prior to approval in accordance with Article 6, be subject to consultation with the relevant stakeholders in accordance with Article 9(1).

The demand shall be increased or decreased for a system frequency above or below the dead band of nominal (50,00 Hz) respectively;

- (f) be equipped with a controller that measures the actual system frequency. Measurements shall be updated at least every 0,2 seconds;
- (g) be able to detect a change in system frequency of 0,01 Hz, in order to give overall linear proportional system response, with regard to the demand response system frequency control's sensitivity and accuracy of the frequency measurement and the consequent modification of the demand. The demand unit shall be capable of a rapid detection and response to changes in system frequency, to be specified by the relevant TSO in coordination with the TSOs in the synchronous area. An offset in the steady-state measurement of frequency shall be acceptable up to 0,05 Hz.

Specific provisions for demand units with demand response very fast active power control

1. The relevant TSO in coordination with the relevant system operator may agree with a demand facility owner or a CDSO (including, but not restricted to, through a third party) on a contract for the delivery of demand response very fast active power control.

2. If the agreement referred to in paragraph 1 takes place, the contract referred to in paragraph 1 shall specify:
  - (a) a change of active power related to a measure such as the rate-of-change-of-frequency for that portion of its demand;
  - (b) the operating principle of this control system and the associated performance parameters;
  - (c) the response time for very fast active power control, which shall not be longer than 2 seconds.

CHAPTER 2

Operational notification procedure

Article 31

General provisions

1. The operational notification procedure for demand units used by a demand facility or a closed distribution system to provide demand response to system operators shall be distinguished between:
  - (a) demand units within a demand facility or a closed distribution system connected at a voltage level of or below 1 000 V;
  - (b) demand units within a demand facility or a closed distribution system connected at a voltage level above 1 000 V.
2. Each demand facility owner or CDSO, providing demand response to a relevant system operator or a relevant TSO, shall confirm to the relevant system operator, or relevant TSO, directly or indirectly through a third party, its ability to satisfy the technical design and operational requirements as referred to in Chapter 1 of Title III of this Regulation.
3. The demand facility owner or the CDSO shall notify, directly or indirectly, through a third party, the relevant system operator or relevant TSO, in advance of any decision to cease offering demand response services and/or about the permanent removal of the demand unit with demand response. This information may be aggregated as specified by the relevant system operator or relevant TSO.
4. The relevant system operator shall specify and make publicly available further details concerning the operational notification procedure.

Article 32

Procedures for demand units within a demand facility or a closed distribution system connected at a voltage level of or below 1 000 V

1. The operational notification procedure for a demand unit within a demand facility or a closed distribution system connected at a voltage level of or below 1 000 V shall comprise an installation document.
2. The installation document template shall be provided by the relevant system operator, and the contents agreed with the relevant TSO, either directly or indirectly through a third party.
3. Based on an installation document, the demand facility owner or the CDSO shall submit information, directly or indirectly through a third party, to the relevant system operator or relevant TSO. The date of this submission shall be prior to the offer in the market of the capacity of the demand response by the demand unit. The requirements set in the installation document shall differentiate between different types of connections and between the different categories of demand response services.

4. For subsequent demand units with demand response, separate installation documents shall be provided.
5. The content of the installation document of individual demand units may be aggregated by the relevant system operator or relevant TSO.
6. The installation document shall contain the following items:
  - (a) the location at which the demand unit with demand response is connected to the network;
  - (b) the maximum capacity of the demand response installation in kW;
  - (c) the type of demand response services;
  - (d) the demand unit certificate and the equipment certificate as relevant for the demand response service, or if not available, equivalent information;
  - (e) the contact details of the demand facility owner, the closed distribution system operator or the third party aggregating the demand units from the demand facility or the closed distribution system.

Article 33

Procedures for demand units within a demand facility or a closed distribution system connected at a voltage level above 1 000 V

1. The operational notification procedure for a demand unit within a demand facility or a closed distribution system connected at a voltage level above 1 000 V shall comprise a DRUD. The relevant system operator, in coordination with the relevant TSO, shall specify the content required for the DRUD. The content of the DRUD shall require a statement of compliance which contains the information in Articles 36 to 47 for demand facilities and closed distribution systems, but the compliance requirements in Articles 36 to 47 for demand facilities and closed distribution systems can be simplified to a single operational notification stage as well as be reduced. The demand facility owner or CDSO shall provide the information required and submit it to the relevant system operator. Subsequent demand units with demand response shall provide separate DRUDs.
2. Based on the DRUD, the relevant system operator shall issue a FON to the demand facility owner or CDSO.

TITLE IV

COMPLIANCE

CHAPTER I

General provisions

Article 34

Responsibility of the demand facility owner, the distribution system operator and the closed distribution system operator

1. Transmission-connected demand facility owners and DSOs shall ensure that their transmission-connected demand facilities, transmission-connected distribution facilities, or distribution systems comply with the requirements provided for in this Regulation. A demand facility owner or a CDSO providing demand response services to relevant system operators and relevant TSOs shall ensure that the demand unit complies with the requirements provided for in this Regulation.

2. Where the requirements of this Regulation are applicable to demand units used by a demand facility or a closed distribution system to provide demand response services to relevant system operators and relevant TSOs, the demand facility owner or the CDSO may totally or partially delegate to third parties tasks such as communicating with the relevant system operator or relevant TSO and gathering the documentation from the demand facility owner, the DSO or the CDSO evidencing compliance.

Third parties shall be treated as single users with the right to compile relevant documentation and demonstrate compliance of their aggregated demand facilities or aggregated closed distribution systems with the provisions of this Regulation. Demand facilities and closed distribution systems providing demand response services to relevant system operators and relevant TSOs may act collectively through third parties.

3. Where obligations are fulfilled through third parties, third parties shall only be required to inform the relevant system operator of changes to the total services being offered, taking account of location specific services.

4. Where the requirements are specified by the relevant TSO, or are for the purpose of the operation of the relevant TSO's system, alternative tests or requirements for test result acceptance for these requirements may be agreed with the relevant TSO.

5. Any intention to modify the technical capabilities of the transmission-connected demand facility, the transmission-connected distribution facility, the distribution system, or the demand unit, which has impact on compliance with the requirements provided for in Chapters 2 to 4 of Title IV, shall be notified to the relevant system operator, directly or indirectly through a third party, prior to pursuing such modification, within the time frame provided by the relevant system operator.

6. Any operational incidents or failures of the transmission-connected demand facility, the transmission-connected distribution facility, the distribution system or the demand unit, which have an impact on compliance with the requirements provided for in Chapters 2 to 4 of Title IV, shall be notified to the relevant system operator, directly or indirectly through a third party, as soon as possible after the occurrence of such an incident.

7. Any planned test schedules and procedures to verify compliance of the transmission-connected demand facility, the transmission-connected distribution facility, the distribution system, or the demand unit, with the requirements of this Regulation, shall be notified to the relevant system operator within the time frame specified by the relevant system operator and approved by the relevant system operator prior to their commencement.

8. The relevant system operator may participate in such tests and may record the performance of the transmission-connected demand facility, the transmission-connected distribution facility, the distribution system, and the demand unit.

Article 35

Tasks of the relevant system operator

1. The relevant system operator shall assess the compliance of a transmission-connected demand facility, a transmission-connected distribution facility, a distribution system, or a demand unit, with the requirements of this Regulation throughout the lifetime of the transmission-connected demand facility, the transmission-connected distribution facility, the distribution system, or the demand unit. The demand facility owner, the DSO or the CDSO shall be informed of the outcome of this assessment.

The compliance of a demand unit used by a demand facility or a closed distribution system to provide demand response services to relevant TSOs, shall be jointly assessed by the relevant TSO and the relevant system operator, and if applicable in coordination with the third party involved in demand aggregation.

2. The relevant system operator shall have the right to request that the demand facility owner, the DSO or the CDSO carries out compliance tests and simulations according to a repeat plan or general scheme or after any failure, modification or replacement of any equipment that may have an impact on the compliance of the transmission-connected demand facility, the transmission-connected distribution facility, the distribution system, or the demand unit with the requirements of this Regulation.

The demand facility owner, the DSO or the CDSO shall be informed of the outcome of those compliance tests and simulations.

3. The relevant system operator shall make publicly available the list of information and documents to be provided as well as the requirements to be fulfilled by the demand facility owner, the DSO or the CDSO in the frame of the compliance process. The list shall cover at least the following information, documents and requirements:

- (a) all documentation and certificates to be provided by the demand facility owner, the DSO or the CDSO;
- (b) details of the technical data required from the transmission-connected demand facility, the transmission-connected distribution facility, the distribution system, or the demand unit, with relevance to the grid connection or operation;
- (c) requirements for models for steady-state and dynamic system studies;
- (d) timeline for the provision of system data required to perform the studies;
- (e) studies by the demand facility owner, the DSO or the CDSO for demonstrating expected steady-state and dynamic performance referring to the requirements set forth in Articles 43, 44 and 45;
- (f) conditions and procedures including scope for registering equipment certificates;
- (g) conditions and procedures for the use of relevant equipment certificates issued by an authorised certifier by the demand facility owner, the DSO or the CDSO.

4. The relevant system operator shall make public the allocation of responsibilities to the demand facility owner, the DSO or the CDSO and to the system operator for compliance testing, simulation and monitoring.

5. The relevant system operator may totally or partially delegate the performance of its compliance monitoring to third parties. In such cases, the relevant system operator shall continue ensuring compliance with Article 11, including entering into confidentiality commitments with the assignee.

6. If compliance tests or simulations cannot be carried out as agreed between the relevant system operator and the demand facility owner, the DSO or the CDSO due to reasons attributable to the relevant system operator, then the relevant system operator shall not unreasonably withhold the operational notification referred to in Title II and Title III.

CHAPTER 2

Compliance testing

Article 36

Common provisions for compliance testing

1. Testing of the performance of a transmission-connected demand facility, a transmission-connected distribution facility, or a demand unit with demand response active power control, demand response reactive power control or demand response transmission constraint management, shall aim at demonstrating that the requirements of this Regulation have been complied with.

2. Notwithstanding the minimum requirements for compliance testing set out in this Regulation, the relevant system operator is entitled to:

- (a) allow the demand facility owner, the DSO or the CDSO to carry out an alternative set of tests, provided that those tests are efficient and suffice to demonstrate that a demand facility or a distribution system complies with the requirements of this Regulation; and
- (b) require the demand facility owner, the DSO or the CDSO to carry out additional or alternative sets of tests in those cases where the information supplied to the relevant system operator in relation to compliance testing under the provisions of Articles 37 to 41, is not sufficient to demonstrate compliance with the requirements of this Regulation.

3. The demand facility owner, the DSO or the CDSO is responsible for carrying out the tests in accordance with the conditions laid down in Chapter 2 of Title IV. The relevant system operator shall cooperate and not unduly delay the performance of the tests.

4. The relevant system operator may participate in the compliance testing either on site or remotely from the system operator's control room. For that purpose, the demand facility owner, the DSO or the CDSO shall provide the monitoring equipment necessary to record all relevant test signals and measurements as well as ensure that the necessary representatives of the demand facility owner, the DSO or the CDSO are available on site for the entire testing period. Signals specified by the relevant system operator shall be provided if, for selected tests, the system operator wishes to use its own equipment to record performance. The relevant system operator has sole discretion to decide about its participation.

Article 37

Compliance testing for disconnection and reconnection of transmission-connected distribution facilities

1. The transmission-connected distribution facilities shall comply with the requirements for disconnection and reconnection referred in Article 19 and shall be subject to the following compliance tests.

2. With regard to testing of the capability of reconnection after an incidental disconnection due to a network disturbance, reconnection shall be achieved through a reconnection procedure, preferably by automation, authorised by the relevant TSO.

3. With regard to the synchronisation test, the technical synchronisation capabilities of the transmission-connected distribution facility shall be demonstrated. This test shall verify the settings of the synchronisation devices. This test shall cover the following matters: voltage, frequency, phase angle range, deviation of voltage and frequency.

4. With regard to the remote disconnection test, the transmission-connected distribution facility's technical capability for remote disconnection at the connection point or points from the transmission system when required by the relevant TSO and within the time specified by the relevant TSO shall be demonstrated.

5. With regard to the low frequency demand disconnection test, the transmission-connected distribution facility's technical capability of low frequency demand disconnection of a percentage of demand to be specified by the relevant TSO, in coordination with adjacent TSOs, where equipped as provided for in Article 19, shall be demonstrated.

6. With regard to the low frequency demand disconnection relays test, the transmission-connected distribution facility's technical capability to operate from a nominal AC supply input shall be demonstrated in accordance with Article 19(1) and (2). This AC supply input shall be specified by the relevant TSO.

7. With regard to the low voltage demand disconnection test, the transmission-connected distribution facility's technical capability to operate in a single action with on load tap changer blocking in Article 19(3) shall be demonstrated in accordance with Article 19(2).

8. An equipment certificate may be used instead of part of the tests provided for in paragraph 1, on the condition that it is provided to the relevant TSO.

Article 38

Compliance testing for information exchange of transmission-connected distribution facilities

1. With regard to information exchange between the relevant TSO and the transmission-connected distribution system operator in real time or periodically, the transmission-connected distribution facility's technical capability to comply with the information exchange standard established pursuant to Article 18(3) shall be demonstrated.

2. An equipment certificate may be used instead of part of the tests provided for in paragraph 1, on the condition that it is provided to the relevant TSO.

Article 39

Compliance testing for disconnection and reconnection of transmission-connected demand facilities

1. The transmission-connected demand facilities shall comply with the requirements for disconnection and reconnection referred to in Article 19 and shall be subject to the following compliance tests.

2. With regard to testing of the capability of reconnection after an incidental disconnection due to a network disturbance, reconnection shall be achieved through a reconnection procedure, preferably by automation, authorised by the relevant TSO.

3. With regard to the synchronisation test, the technical synchronisation capabilities of the transmission-connected demand facility shall be demonstrated. This test shall verify the settings of the synchronisation devices. This test shall cover the following matters: voltage, frequency, phase angle range, deviation of voltage and frequency.

4. With regard to the remote disconnection test, the transmission-connected demand facility's technical capability for remote disconnection at the connection point or points from the transmission system when required by the relevant TSO and within the time specified by the relevant TSO shall be demonstrated.

5. With regard to the low frequency demand disconnection relays test, the transmission-connected demand facility's technical capability to operate from a nominal AC input shall be demonstrated in accordance with Article 19(1) and (2). This AC supply input shall be specified by the relevant TSO.

6. With regard to the low voltage demand disconnection test, the transmission-connected demand facility's technical capability to operate in a single action with on load tap changer blocking in Article 19(3) shall be demonstrated in accordance with Article 19(2).

7. An equipment certificate may be used instead of part of the tests provided for in paragraph 1, on the condition that it is provided to the relevant TSO.

Article 40

Compliance testing for information exchange of transmission-connected demand facilities

1. With regard to information exchange between the relevant TSO and the transmission-connected demand facility owner in real time or periodically, the transmission-connected demand facility's technical capability to comply with the information exchange standard established pursuant to Article 18(3) shall be demonstrated.

2. An equipment certificate may be used instead of part of the tests provided for in paragraph 1, on the condition that it is provided to the relevant TSO.

Compliance testing for demand units with demand response active power control, reactive power control and transmission constraint management

1. With regard to the demand modification test:
  - (a) the technical capability of the demand unit used by a demand facility or a closed distribution system to provide demand response active power control, demand response reactive power control or demand response transmission constraint management to modify its power consumption, after receiving an instruction from the relevant system operator or relevant TSO, within the range, duration and time frame previously agreed and established in accordance with Article 28, shall be demonstrated, either individually or collectively as part of demand aggregation through a third party;
  - (b) the test shall be carried out either by an instruction or alternatively by simulating the receipt of an instruction from the relevant system operator or relevant TSO and adjusting the power demand of the demand facility or the closed distribution system;
  - (c) the test shall be deemed passed, provided that the conditions specified by the relevant system operator or relevant TSO pursuant to Article 28(2)(d)(f)(g)(h)(k) and (l) are fulfilled;
  - (d) an equipment certificate may be used instead of part of the tests provided for in paragraph 1(b), on the condition that it is provided to the relevant system operator or relevant TSO.
2. With regard to the disconnection or reconnection of static compensation facilities test:
  - (a) the technical capability of the demand unit used by a demand facility owner or closed distribution system operator to provide demand response active power control, demand response reactive power control or demand response transmission constraint management to disconnect or reconnect, or both, its static compensation facility when receiving an instruction from the relevant system operator or relevant TSO, in the time frame expected in accordance with Article 28, shall be demonstrated, either individually or collectively as part of demand aggregation through a third party;
  - (b) the test shall be carried out by simulating the receipt of an instruction from the relevant system operator or relevant TSO and subsequently disconnecting the static compensation facility, and by simulating the receipt of an instruction from the relevant system operator or relevant TSO and subsequently reconnecting the facility;
  - (c) the test shall be deemed passed, provided that the conditions specified by the relevant system operator or relevant TSO pursuant to Article 28(2)(d)(f)(g)(h)(k) and (l) are fulfilled.

CHAPTER 3

Compliance simulation

Article 42

Common provisions on compliance simulations

1. Simulation of the performance of a transmission-connected demand facility, a transmission-connected distribution facility, or a demand unit with demand response very fast active power control within a demand facility or a closed distribution system shall result in demonstrating whether the requirements of this Regulation have been fulfilled or not.
2. Simulations shall be run in the following circumstances:
  - (a) a new connection to the transmission system is required;

- (b) a new demand unit used by a demand facility or a closed distribution system to provide demand response very fast active power control to a relevant TSO has been contracted in accordance with Article 30;
  - (c) a further development, replacement or modernisation of equipment takes place;
  - (d) alleged non-compliance by the relevant system operator with the requirements of this Regulation.
3. Notwithstanding the minimum requirements for compliance simulation set out in this Regulation, the relevant system operator is entitled to:
- (a) allow the demand facility owner, the DSO or the CDSO to carry out an alternative set of simulations, provided that those simulations are efficient and suffice to demonstrate that a demand facility or a distribution system complies with the requirements of this Regulation or with national legislation; and
  - (b) require the demand facility owner, the DSO or the CDSO to carry out additional or alternative sets of simulations in those cases where the information supplied to the relevant system operator in relation to compliance simulation under the provisions of Articles 43, 44 and 45, is not sufficient to demonstrate compliance with the requirements of this Regulation.
4. The transmission-connected demand facility owner or the transmission-connected distribution system operator shall provide a report with the simulation results for each individual transmission-connected demand facility or transmission-connected distribution facility. The transmission-connected demand facility owner or the transmission-connected distribution system operator shall produce and provide a validated simulation model for a given transmission-connected demand facility or transmission-connected distribution facility. The scope of the simulation models is set out in Article 21(1) and (2).
5. The relevant system operator shall have the right to check that a demand facility or a distribution system complies with the requirements of this Regulation by carrying out its own compliance simulations based on the provided simulation reports, simulation models and compliance test measurements.
6. The relevant system operator shall provide the demand facility owner, the DSO or the CDSO with technical data and a simulation model of the network, to the extent necessary to carry out the requested simulations in accordance with Articles 43, 44 and 45.

Article 43

Compliance simulations for transmission-connected distribution facilities

1. With regard to the reactive power capability simulation of a transmission-connected distribution facility:
- (a) a steady-state load flow simulation model of the network of the transmission-connected distribution system shall be used in order to calculate the reactive power exchange under different load and generation conditions;
  - (b) a combination of steady-state minimum and maximum load and generation conditions resulting in the lowest and highest reactive power exchange shall be part of the simulations;
  - (c) calculating the reactive power export at an active power flow of less than 25 % of the maximum import capability at the connection point shall be part of the simulations in accordance with Article 15.
2. The relevant TSO may specify the method for compliance simulation of the active control of reactive power set out in Article 15(3).
3. The simulation shall be deemed passed if the results demonstrate compliance with the requirements set out in Article 15.

Article 44

Compliance simulations for transmission-connected demand facilities

1. With regard to the reactive power capability simulation of a transmission-connected demand facility without onsite generation:
  - (a) the transmission-connected demand facility without onsite generation's reactive power capability at the connection point shall be demonstrated;
  - (b) a load flow simulation model of the transmission-connected demand facility shall be used to calculate the reactive power exchange under different load conditions. Minimum and maximum load conditions resulting in the lowest and highest reactive power exchange at the connection point shall be part of the simulations;
  - (c) the simulation shall be deemed passed if the results demonstrate compliance with the requirements set out in Article 15(1) and (2).
2. With regard to the reactive power capability simulation of a transmission-connected demand facility with onsite generation:
  - (a) a load flow simulation model of the transmission-connected demand facility shall be used to calculate the reactive power exchange under different load conditions and under different generation conditions;
  - (b) a combination of minimum and maximum load and generation conditions resulting in the lowest and highest reactive power capability at the connection point shall be part of the simulations;
  - (c) the simulation shall be deemed passed if the results demonstrate compliance with the requirements set out in Article 15(1) and (2).

Article 45

Compliance simulations for demand units with demand response very fast active power control

1. The model of the demand unit used by a demand facility owner or a closed distribution system operator to provide demand response very fast active power control shall demonstrate the technical capability of the demand unit to provide very fast active power control to a low frequency event in the conditions set out in Article 30.
2. The simulation shall be deemed passed provided that the model demonstrates compliance with the conditions set out in Article 30.

CHAPTER 4

Compliance monitoring

Article 46

Compliance monitoring for transmission-connected distribution facilities

With regard to compliance monitoring of the reactive power requirements applicable to transmission-connected distribution facilities:

- (a) the transmission-connected distribution facility shall be equipped with necessary equipment to measure the active and reactive power, in accordance with Article 15; and
- (b) the relevant system operator shall specify the time frame for compliance monitoring.

Compliance monitoring for transmission-connected demand facilities

With regard to compliance monitoring of the reactive power requirements applicable to transmission-connected demand facilities:

- (a) the transmission-connected demand facility shall be equipped with necessary equipment to measure the active and reactive power, in accordance with Article 15; and
- (b) the relevant system operator shall specify the time frame for compliance monitoring.

TITLE V

APPLICATIONS AND DEROGATIONS

CHAPTER I

Cost-benefit analysis

Article 48

Identification of costs and benefits of application of requirements to existing transmission-connected demand facilities, existing transmission-connected distribution facilities, existing distribution systems and existing demand units

1. Prior to the application of any requirement set out in this Regulation to existing transmission-connected demand facilities, existing transmission-connected distribution facilities, existing distribution systems and existing demand units in accordance with Article 4(3), the relevant TSO shall undertake a qualitative comparison of costs and benefits related to the requirement under consideration. This comparison shall take into account available network-based or market-based alternatives. The relevant TSO may only proceed to undertake a quantitative cost-benefit analysis in accordance with paragraphs 2 to 5, if the qualitative comparison indicates that the likely benefits exceed the likely costs. If, however, the cost is deemed high or the benefit is deemed low, then the relevant TSO shall not proceed further.

2. Following a preparatory stage undertaken in accordance with paragraph 1, the relevant TSO shall carry out a quantitative cost-benefit analysis of any requirement under consideration for application to existing transmission-connected demand facilities, existing transmission-connected distribution facilities, existing distribution systems and existing demand units that have demonstrated potential benefits as a result of the preparatory stage according to paragraph 1.

3. Within three months of concluding the cost-benefit analysis, the relevant TSO shall summarise the findings in a report which shall:

- (a) include the cost-benefit analysis and a recommendation on how to proceed;
- (b) include a proposal for a transitional period for applying the requirement to existing transmission-connected demand facilities, existing transmission-connected distribution facilities, existing distribution systems and existing demand units. That transitional period shall not be more than two years from the date of the decision of the regulatory authority or where applicable the Member State on the requirement's applicability;
- (c) be subject to public consultation in accordance with Article 9.

4. No later than six months after the end of the public consultation, the relevant TSO shall prepare a report explaining the outcome of the consultation and making a proposal on the applicability of the requirement under consideration to existing transmission-connected demand facilities, existing transmission-connected distribution facilities, existing distribution systems and existing demand units. The report and proposal shall be notified to the regulatory authority or, where applicable, the Member State, and the demand facility owner, DSO, CDSO or, where applicable, third party shall be informed on its content.

5. The proposal made by the relevant TSO to the regulatory authority or, where applicable, the Member State pursuant to paragraph 4 shall include the following:

- (a) an operational notification procedure for demonstrating the implementation of the requirements by the existing transmission-connected demand facilities, existing transmission-connected distribution facilities, existing distribution systems and existing demand units used by a demand facility or a closed distribution system to provide demand response services to relevant system operators and relevant TSOs;
- (b) a transitional period for implementing the requirements which shall take into account the classes of transmission-connected demand facilities, transmission-connected distribution facilities, distribution systems and demand units used by a demand facility or a closed distribution system to provide demand response services to relevant system operators and relevant TSOs and any underlying obstacles to the efficient implementation of the equipment modification/refitting.

Article 49

Principles of cost-benefit analysis

1. Demand facility owners, DSOs and CDSOs shall assist and contribute to the cost-benefit analysis undertaken according to Articles 48 and 53 and provide the necessary data as requested by the relevant system operator or relevant TSO within three months of receiving a request, unless agreed otherwise by the relevant TSO. For the preparation of a cost-benefit-analysis by a demand facility owner or prospective owner, or by a DSO/CDSO or prospective operator, assessing a potential derogation pursuant to Article 52, the relevant TSO and DSO shall assist and contribute to the cost-benefit analysis and provide the necessary data as requested by the demand facility owner or prospective owner, or by the DSO/CDSO or prospective operator, within three months of receiving a request, unless agreed otherwise by the demand facility owner or prospective owner, or by the DSO/CDSO or prospective operator.

2. A cost-benefit analysis shall be in line with the following principles:

- (a) the relevant TSO, demand facility owner or prospective owner, DSO/CDSO or prospective operator, shall base its cost-benefit analysis on one or more of the following calculating principles:
  - (i) the net present value;
  - (ii) the return on investment;
  - (iii) the rate of return;
  - (iv) the time needed to break even;
- (b) the relevant TSO, demand facility owner or prospective owner, DSO/CDSO or prospective operator, shall also quantify socioeconomic benefits in terms of improvement in security of supply and shall include at least:
  - (i) the associated reduction in probability of loss of supply over the lifetime of the modification;
  - (ii) the probable extent and duration of such loss of supply;
  - (iii) the societal cost per hour of such loss of supply;
- (c) the relevant TSO, demand facility owner or prospective owner, DSO/CDSO or prospective operator, shall quantify the benefits to the internal market in electricity, cross-border trade and integration of renewable energies, including at least:
  - (i) the active power frequency response;
  - (ii) the balancing reserves;
  - (iii) the reactive power provision;

- (iv) congestion management;
  - (v) defence measures;
- (d) the relevant TSO shall quantify the costs of applying the necessary rules to existing transmission-connected demand facilities, existing transmission-connected distribution facilities, existing distribution systems, or existing demand units, including at least:
- (i) the direct costs incurred in implementing a requirement;
  - (ii) the costs associated with attributable loss of opportunity;
  - (iii) the costs associated with resulting changes in maintenance and operation.

CHAPTER 2

Derogations

Article 50

Power to grant derogations

1. Regulatory authorities may, at the request of a demand facility owner or prospective owner, and a DSO/CDSO or prospective operator, relevant system operator or relevant TSO, grant demand facility owners or prospective owners, and DSOs/CDSOs or prospective operators, relevant system operators or relevant TSOs derogations from one or more provisions of this Regulation for new and existing transmission-connected demand facilities, transmission-connected distribution facilities, distribution systems and demand units in accordance with Articles 51 to 53.
2. Where applicable in a Member State, derogations may be granted and revoked in accordance with Articles 51 to 53 by other authorities than the regulatory authority.

Article 51

General provisions

1. Each regulatory authority shall specify, after consulting relevant system operators, demand facility owners, DSOs, CDSOs, and other stakeholders whom it deems affected by this Regulation, the criteria for granting derogations pursuant to Articles 52 and 53. It shall publish those criteria on its website and notify them to the Commission within nine months of the entry into force of this Regulation. The Commission may require a regulatory authority to amend the criteria if it considers that they are not in line with this Regulation. This possibility to review and amend the criteria for granting derogations shall not affect the derogations already granted which shall continue to apply until the scheduled expiry date as detailed in the decision granting the exemption.
2. If the regulatory authority deems that it is necessary due to a change in circumstances relating to the evolution of system requirements, it may review and amend at most once every year the criteria for granting derogations in accordance with paragraph 1. Any changes to the criteria shall not apply to derogations for which a request has already been made.
3. The regulatory authority may decide that transmission-connected demand facilities, transmission-connected distribution facilities, distribution systems and demand units for which a request for a derogation has been filed pursuant to Articles 52 or 53 do not need to comply with the requirements of this Regulation from which a derogation has been sought from the day of filing the request until the regulatory authority's decision is issued.

Request for a derogation by a demand facility owner, a distribution system operator or a closed distribution system operator

1. Demand facility owners or prospective owners, and DSOs/CDSOs or prospective operators, may request a derogation to one or several requirements of this Regulation for transmission-connected demand facilities, transmission-connected distribution facilities, distribution systems, or demand units used by a demand facility or a closed distribution system to provide demand response services to a relevant system operator and a relevant TSO.
2. A request for a derogation shall be filed with the relevant system operator and include:
  - (a) an identification of the demand facility owner or prospective owner, the DSO/CDSO or prospective operator, and a contact person for any communications;
  - (b) a description of the transmission-connected demand facility, the transmission-connected distribution facility, the distribution system, or the demand unit for which a derogation is requested;
  - (c) a reference to the provisions of this Regulation from which a derogation is requested and a detailed description of the requested derogation;
  - (d) detailed reasoning, with relevant supporting documents and cost-benefit analysis pursuant to the requirements of Article 49;
  - (e) demonstration that the requested derogation would have no adverse effect on cross-border trade.
3. Within two weeks of receipt of a request for a derogation, the relevant system operator shall confirm to the demand facility owner or prospective owner, or to the DSO/CDSO or prospective operator, whether the request is complete. If the relevant system operator considers that the request is incomplete, the demand facility owner or prospective owner, or the DSO/CDSO or prospective operator, shall submit the additional required information within one month from the receipt of the request for additional information. If the demand facility owner or prospective owner, or if the DSO/CDSO or prospective operator, does not supply the requested information within that time limit, the request for a derogation shall be deemed withdrawn.
4. The relevant system operator shall, in coordination with the relevant TSO and any affected adjacent DSO, assess the request for a derogation and the provided cost-benefit analysis, taking into account the criteria determined by the regulatory authority pursuant to Article 51.
5. Within six months of receipt of a request for a derogation, the relevant system operator shall forward the request to the regulatory authority and submit the assessment(s) prepared in accordance with paragraphs 4. That period may be extended by one month where the relevant system operator seeks further information from the demand facility owner or prospective owner, or from the DSO/CDSO or prospective operator, and by two months where the relevant system operator requests the relevant TSO to submit an assessment of the request for a derogation.
6. The regulatory authority shall adopt a decision concerning any request for a derogation within six months from the day after it receives the request. That time limit may be extended by three months before its expiry where the regulatory authority requires further information from the demand facility owner or prospective owner, or from the DSO/CDSO or prospective operator, or from any other interested parties. The additional period shall begin when the complete information has been received.
7. The demand facility owner or prospective owner, or the DSO/CDSO or prospective operator, shall submit any additional information requested by the regulatory authority within two months of such request. If the demand facility owner or prospective owner, or if the DSO/CDSO or prospective operator, does not supply the requested information within that time limit, the request for a derogation shall be deemed withdrawn unless, before its expiry:
  - (a) the regulatory authority decides to provide an extension; or
  - (b) the demand facility owner or prospective owner, or the DSO/CDSO or prospective operator, informs the regulatory authority by means of a reasoned submission that the request for a derogation is complete.

8. The regulatory authority shall issue a reasoned decision concerning a request for a derogation. Where the regulatory authority grants a derogation, it shall specify its duration.

9. The regulatory authority shall notify its decision to the relevant demand facility owner or prospective owner, the DSO/CDSO or prospective operator, the relevant system operator and the relevant TSO.

10. A regulatory authority may revoke a decision granting a derogation if the circumstances and underlying reasons no longer apply or upon a reasoned recommendation of the Commission or reasoned recommendation by the Agency pursuant to Article 55(2).

11. For demand units within a demand facility or a closed distribution system connected at a voltage level of or below 1 000 V, a request for a derogation under this Article may be made by a third party on behalf of the demand facility owner or prospective owner, or on behalf of the CDSO or prospective operator. Such a request may be for a single demand unit or multiple demand units within the same demand facility or closed distribution system. In the case of the latter, and provided the cumulative maximum capacity is specified, the third party may substitute the details required by point (a) of paragraph 2 with their details.

Article 53

Request for a derogation by a relevant system operator or relevant TSO

1. Relevant system operators or relevant TSOs may request derogations for transmission-connected demand facilities, transmission-connected distribution facilities, distribution systems, or demand units within a demand facility or a closed distribution system connected or to be connected to their network.

2. Relevant system operators or relevant TSOs shall submit their requests for a derogation to the regulatory authority. Each request for a derogation shall include:

- (a) identification of the relevant system operator or relevant TSO, and a contact person for any communications;
- (b) a description of the transmission-connected demand facility, the transmission-connected distribution facility, the distribution system, or the demand unit for which a derogation is requested and the total installed capacity and number of transmission-connected demand facilities, transmission-connected distribution facilities, distribution systems, or demand units;
- (c) the requirement or requirements of this Regulation for which a derogation is requested, with a detailed description of the requested derogation;
- (d) detailed reasoning, with all relevant supporting documents;
- (e) demonstration that the requested derogation would have no adverse effect on cross-border trade;
- (f) a cost-benefit analysis pursuant to the requirements of Article 49. If applicable, the cost-benefit analysis shall be carried out in coordination with the relevant TSO and any adjacent DSO.

3. Where the request for a derogation is submitted by a relevant DSO, the regulatory authority shall, within two weeks from the day after receipt of that request, ask the relevant TSO to assess the request for a derogation in the light of the criteria determined by the regulatory authority pursuant to Article 51.

4. Within two weeks from the day after the receipt of such request for assessment, the relevant TSO shall confirm to the relevant DSO whether the request for a derogation is complete. If the relevant TSO considers that it is incomplete, the relevant DSO shall submit the required additional information within one month from the receipt of the request for additional information.

5. Within six months of receipt of a request for a derogation, the relevant TSO shall submit to the regulatory authority its assessment, including any relevant documentation. The six-month time limit may be extended by one month where the relevant TSO seeks further information from the relevant DSO.

6. The regulatory authority shall adopt a decision concerning a request for a derogation within six months from the day after it receives the request. Where the request for a derogation is submitted by the relevant DSO, the six-month time limit runs from the day following receipt of the relevant TSO's assessment pursuant to paragraph 5.

7. The six-month time limit referred to in paragraph 6 may, before its expiry, be extended by an additional three months where the regulatory authority requests further information from the relevant system operator requesting the derogation or from any other interested parties. That additional period shall run from the day following the date of receipt of the complete information.

The relevant system operator shall provide any additional information requested by the regulatory authority within two months from the date of the request. If the relevant system operator does not provide the requested additional information within that time limit, the request for a derogation shall be deemed withdrawn unless, before expiry of the time limit:

(a) the regulatory authority decides to provide an extension; or

(b) the relevant system operator informs the regulatory authority by means of a reasoned submission that the request for a derogation is complete.

8. The regulatory authority shall issue a reasoned decision concerning a request for a derogation. Where the regulatory authority grants derogation, it shall specify its duration.

9. The regulatory authority shall notify its decision to the relevant system operator requesting the derogation, the relevant TSO and the Agency.

10. Regulatory authorities may lay down further requirements concerning the preparation of requests for a derogation by relevant system operators. In doing so, regulatory authorities shall take into account the delineation between the transmission system and the distribution system at the national level and shall consult with system operators, demand facility owners and stakeholders, including manufacturers.

11. A regulatory authority may revoke a decision granting a derogation if the circumstances and underlying reasons no longer apply or upon a reasoned recommendation of the Commission or reasoned recommendation by the Agency pursuant to Article 55(2).

Article 54

Register of derogations from the requirements of this Regulation

1. Regulatory authorities shall maintain a register of all derogations they have granted or refused and shall provide the Agency with an updated and consolidated register at least once every six months, a copy of which shall be given to ENTSO for Electricity.

2. The register shall contain, in particular:

(a) the requirement or requirements for which the derogation is granted or refused;

(b) the content of the derogation;

- (c) the reasons for granting or refusing the derogation;
- (d) the consequences resulting from granting the derogation.

Article 55

Monitoring of derogations

1. The Agency shall monitor the procedure of granting derogations with the cooperation of the regulatory authorities or relevant authorities of the Member State. Those authorities or relevant authorities of the Member State shall provide the Agency with all the information necessary for that purpose.
2. The Agency may issue a reasoned recommendation to a regulatory authority to revoke a derogation due to a lack of justification. The Commission may issue a reasoned recommendation to a regulatory authority or relevant authority of the Member State to revoke a derogation due to a lack of justification.
3. The Commission may request the Agency to report on the application of paragraphs 1 and 2 and to provide reasons for requesting or not requesting derogations to be revoked.

TITLE VI

NON-BINDING GUIDANCE AND MONITORING OF IMPLEMENTATION

Article 56

Non-binding guidance on implementation

1. No later than six months after the entry into force of this Regulation, the ENTSO for Electricity shall prepare and thereafter every two years provide non-binding written guidance to its members and other system operators concerning the elements of this Regulation requiring national decisions. The ENTSO for Electricity shall publish this guidance on its website.
2. ENTSO for Electricity shall consult stakeholders when providing non-binding guidance.
3. The non-binding guidance shall explain the technical issues, conditions and interdependencies which need to be considered when complying with the requirements of this Regulation at national level.

Article 57

Monitoring

1. ENTSO for Electricity shall monitor the implementation of this Regulation in accordance with Article 8(8) of Regulation (EC) No 714/2009. Monitoring shall cover in particular the following matters:
  - (a) identification of any divergences in the national implementation of this Regulation;
  - (b) assessment of whether the choice of values and ranges in the requirements applicable to transmission-connected demand facilities, transmission-connected distribution facilities, distribution systems and demand units under this Regulation continues to be valid.

2. The Agency, in cooperation with ENTSO for Electricity, shall produce by 12 months after the entry into force of this Regulation a list of the relevant information to be communicated by ENTSO for Electricity to the Agency in accordance with Article 8(9) and Article 9(1) of Regulation (EC) No 714/2009. The list of relevant information may be subject to updates. ENTSO for Electricity shall maintain a comprehensive, standardised format, digital data archive of the information required by the Agency.

3. Relevant TSOs shall submit to ENTSO for Electricity the information required to perform the tasks referred to in paragraphs 1 and 2.

Based on a request of the regulatory authority, DSOs shall provide TSOs with information under paragraph 2 unless the information is already obtained by regulatory authorities, the Agency or ENTSO-E in relation to their respective implementation monitoring tasks, with the objective of avoiding duplication of information.

4. Where ENTSO for Electricity or the Agency establish areas subject to this Regulation where, based on market developments or experience gathered in the application of this Regulation, further harmonisation of the requirements under this Regulation is advisable to promote market integration, they shall propose draft amendments to this Regulation pursuant to Article 7(1) of Regulation (EC) No 714/2009.

TITLE VII

FINAL PROVISIONS

Article 58

Amendment of contracts and general terms and conditions

1. Regulatory authorities shall ensure that all relevant clauses in contracts and general terms and conditions relating to the grid connection of new transmission-connected demand facilities, new transmission-connected distribution facilities, new distribution systems and new demand units are brought into compliance with the requirements of this Regulation.

2. All relevant clauses in contracts and relevant clauses of general terms and conditions relating to the grid connection of existing transmission-connected demand facilities, existing transmission-connected distribution facilities, existing distribution systems and existing demand units subject to all or some of the requirements of this Regulation in accordance with paragraph 1 of Article 4 shall be amended in order to comply with the requirements of this Regulation. The relevant clauses shall be amended within three years following the decision of the regulatory authority or Member State as referred to in Article 4(1).

3. Regulatory authorities shall ensure that agreements between system operators and owners of new or existing demand facilities or operators of new or existing distribution systems subject to this Regulation and relating to grid connection requirements for transmission-connected demand facilities, transmission-connected distribution facilities, distribution systems and demand units used by a demand facility or a closed distribution system to provide demand response services to relevant system operators and relevant TSOs, in particular in national network codes, reflect the requirements set out in this Regulation.

Article 59

Entry into force

This Regulation shall enter into force on the twentieth day following that of its publication in the *Official Journal of the European Union*.

Without prejudice to Article 4(2)(b), Article 6, Article 51, Article 56 and Article 57, the requirements of this Regulation shall apply from three years after publication.

This Regulation shall be binding in its entirety and directly applicable in all Member States.

Done at Brussels, 17 August 2016.

For the Commission
The President
Jean-Claude JUNCKER

ANNEX I

Frequency ranges and time periods referred to in Article 12(1)

Synchronous area	Frequency range	Time period for operation
Continental Europe	47,5 Hz-48,5 Hz	To be specified by each TSO, but not less than 30 minutes
	48,5 Hz-49,0 Hz	To be specified by each TSO, but not less than the period for 47,5 Hz-48,5 Hz
	49,0 Hz-51,0 Hz	Unlimited
	51,0 Hz-51,5 Hz	30 minutes
Nordic	47,5 Hz-48,5 Hz	30 minutes
	48,5 Hz-49,0 Hz	To be specified by each TSO, but not less than 30 minutes
	49,0 Hz-51,0 Hz	Unlimited
	51,0 Hz-51,5 Hz	30 minutes
Great Britain	47,0 Hz-47,5 Hz	20 seconds
	47,5 Hz-48,5 Hz	90 minutes
	48,5 Hz-49,0 Hz	To be specified by each TSO, but not less than 90 minutes
	49,0 Hz-51,0 Hz	Unlimited
	51,0 Hz-51,5 Hz	90 minutes
	51,5 Hz-52,0 Hz	15 minutes
Ireland and Northern Ireland	47,5 Hz-48,5 Hz	90 minutes
	48,5 Hz-49,0 Hz	To be specified by each TSO, but not less than 90 minutes
	49,0 Hz-51,0 Hz	Unlimited
	51,0 Hz-51,5 Hz	90 minutes
Baltic	47,5 Hz-48,5 Hz	To be specified by each TSO, but not less than 30 minutes
	48,5 Hz-49,0 Hz	To be specified by each TSO, but not less than the period for 47,5 Hz-48,5 Hz

Synchronous area	Frequency range	Time period for operation
	49,0 Hz-51,0 Hz	Unlimited
	51,0 Hz-51,5 Hz	To be specified by each TSO, but not less than 30 minutes

The table shows the minimum time periods for which a transmission-connected demand facility, a transmission-connected distribution facility or a distribution system has to be capable of operating on different frequencies, deviating from a nominal value, without disconnecting from the network.

—

Voltage ranges and time periods referred to in Article 13(1)

Synchronous area	Voltage range	Time period for operation
Continental Europe	0,90 pu-1,118 pu	Unlimited
	1,118 pu-1,15 pu	To be specified by each TSO but not less than 20 minutes and not more than 60 minutes
Nordic	0,90 pu-1,05 pu	Unlimited
	1,05 pu-1,10 pu	60 minutes
Great Britain	0,90 pu-1,10 pu	Unlimited
Ireland and Northern Ireland	0,90 pu-1,118 pu	Unlimited
Baltic	0,90 pu-1,118 pu	Unlimited
	1,118 pu-1,15 pu	20 minutes

The table shows the minimum time periods during which a transmission-connected demand facility, a transmission-connected distribution facility or a transmission-connected distribution system has to be capable of operating for voltages deviating from the reference 1 pu value at the connection point without disconnecting from the network where the voltage base for pu values is at or above 110 kV and up to (not including) 300 kV.

Synchronous area	Voltage range	Time period for operation
Continental Europe	0,90 pu-1,05 pu	Unlimited
	1,05 pu-1,10 pu	To be specified by each TSO but not less than 20 minutes and not more than 60 minutes
Nordic	0,90 pu-1,05 pu	Unlimited
	1,05 pu-1,10 pu	To be specified by each TSO but not more than 60 minutes
Great Britain	0,90 pu-1,05 pu	Unlimited
	1,05 pu-1,10 pu	15 minutes
Ireland and Northern Ireland	0,90 pu-1,05 pu	Unlimited

Synchronous area	Voltage range	Time period for operation
Baltic	0,90 pu-1,097 pu	Unlimited
	1,097 pu-1,15 pu	20 minutes

The table shows the minimum time periods during which a transmission-connected demand facility, a transmission-connected distribution facility or a transmission-connected distribution system has to be capable of operating for voltages deviating from the reference 1 pu value at the connection point without disconnecting from the network, where the voltage base for pu values is from 300 kV to 400 kV (including).